

Maaret

6

Juuni 1938

HIND
35
SENTI

Naisista ja naimen kuukiri

PÄRNU

ERA

PAKUB KOSUTUST JA PUHKUST KÕIGILE •
PUHAS LIIVARAND JA SOE MEREVESI •
RANNAPARK PARADIISIKS LASTELE • SÜM-
FOONIAKONTSERDID IGA PÄEV • LAIALDA-
SED SPORTIMISVÕIMALUSED • MITMESUGU-
SED LÕBUSTUSED •

MUDARAVI • SOEHAPPE- JA
MEREVEE-VANNID • HÜDRO-
TERAPEUTILINE RAVI • MAS-
SAAŽ •

ESMAJÄRGULISED HOTELLID JA PANSI-
ONID • MUGAVAD ERAKORTERID •

LAHEMALT:
SUPELINSPEKTOR

ERA

Laulud nüüd
kõlavad...

sütitades ja juhtides ühistööle. Rahva koos-
töö viljana rikastavad elu

Kosutaval toidulaual

ETK jahu, kamajahu, ETK kohv,
kakao, ETK maitseained, tee ja
veinid.

Puhastuse ja naharavi alal

ETK pesu-, kümbalus- ja tualettseebid, ETK
pesupulber, metallipuhastaja, Orto kölniveed,
kreem ja puudrid.

Tarvitage ETK väärtkaupu! Müügil ühiskauplusis.

Ilmus müügile suure
suvenumbrina

„Vallatu
Magasin“ nr. 7

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 6 (42)
4. AASTAKÄIK

JUUNI 1938
TRÜKITUD 35 000 EKSEMPL.

Päike loojub

Õitsvad maasikad

Eha hiline aed

Noor tütarlaps Eha läks pühapäeva õhtupoolikul oma kahe sõbraga jalutama. Nad sammusid piki kitsast rada, mis suundus heledate majade ja õitsvate aedade vahelt linnast välja.

„Aeda tahaksin endale,“ ütles Eha nii südamest, et ta sõnad puudutasid noormehi nagu suure igatsuse tiivalõök.

„Aeda, Eha?“ küsis imestunult Ülo Lahekivi. „Säärane aed nõuab palju tööd. See on midagi inimestele, kellel on aega.“

„Tahaksin kord ka aega evida — aega aia jaoks,“ vastas Eha, kes oli müüjaks väikeses turuäärses kaubamajas. Tütarlaps elutses oma vanemate ja kolme õe-vennaga südalinnas kahetoalises korteris. Kui Eha tahtis näha sinist taevast, lilli ja liblikaid, pidi ta ikka ootama pühapäeva, pühapäeva õhtupoolikut, kuna ennelõunal leidis tema jaoks kodus küllalt tööd. Õhtupoolikul rõivastus ta kergesse lillõrna kleiti ja läks jalutama ühega oma sõpradest või mõlemaga.

„Sa pead saama aja, Eha, ja ilusa valge majakese selle keskele,“ ütles nüüd Rein Riitsalu, vaadates seejuures rõõmsalt ning lootusrikkalt tütarlapse peent, õrna nägu, mis punastus kergelt tema pilgu all.

„Arvatavasti kuu peal,“ pilkas Ülo Lahekivi. „Mida sulle pole Rein lubanud! Kirjuta vaid üles, Eha!“

Eha pisikene, pikkade, õrnade sõrmedega käsi haaras sa-laja Reinu käe.

„Täna sind, armas! Ma juba rõõmustun selle üle.“

Rein Riitsalu teadis sellest pealelõunast, et ta peab lah-kuma sellest väikesest linnast ja Ehast, et võita saatuselt ku-

sagil väljas võitluse ja tööga seda, mida igatses Eha — aeda ja aega.

Nüüd oli Ehal vaid üks sõber, kellega läks pühapäeviti jalutama. Ülo Lahekivi oli alati valmis matkama temaga linnast välja — suvel, kui õitsesid roosid, ja talvel, kui säras valge lumi.

„Kas sa kuuled mõnikord ka Reinust?“ päris Ülo vahe-tevahel.

„Mitte sageli,“ vasta Eha, püüdes kõnelust juhtida teisale. Ta kartis rääkida Üloga sellest, mis seisis Reinu kirjades. Ent juhtus sageli, et ta kandis endaga kaasas mõnd säärast kirja, kui ta kohtus Üloga.

„Jaapanis leidub võluvaimaid aedu, milliseid sa endale kujutleda võid, Eha! Vaata ainult, milliseid ilusaid ülesvõt-teid ma Sulle olen teinud!“ kirjutas Rein Riitsalu. Ja Eha vaatas vaimustusega neid väikesi pildikesi, surudes neile õr-nalt oma punased huuled. Siis pani ta ülesvõtted jaapani aedadest teiste ülesvõtete juurde itaalia, kreeka ja india aeda-dest.

„Sa pead saama oma aia, Eha,“ nii oli talle kord Rein öelnud. Ja siis läks ta maailma, et otsida talle ilusaimat kõi-gist aedadest.

See oli nüüd juba viie aasta eest. Kui oodatakse midagi ja evitakse suurt igatsust, siis ei tohi rännata sirelilõhnalisse ja videvikulisse kevadeõhtusse. Ööbik laulab küll ka Jaapanis, ent see on nii lõpmata kaugel siit.

„Armasta mind, Eha,“ palus ikka ja jälle Ülo. „Tahan jagada sinuga kõike, mida elu mulle võimaldab! Ma ei tee kergemeelseid lubadusi, seda sa tead!“

Kui Eha pidas pulmi Üloga, saabus viimane kiri Reinult.

„Ebamaiselt ilusad on jaava aiad,“ kirjutas ta. „Nende lõhn on uimastav!“ Pulmakingiks saatis ta imeilusa suure üles-võtte ühest jaava aiast. Eha aga hävitas need vähesed read, mis sinna kuulusid.

„Miks ei oodanud sa veel pisut, Eha? Ma tahtsin ju sulle järele tulla. Maailma ilusaimasse aeda tahtsin viia Sinu,“ sä-ras paberil.

*

Maailm kannatas häda ja mõistmatuse all. Vilets oli leib, mida sõid inimesed, ja paljud sammusid nälginult läbi oma paremate eluaastate.

Ülo ja Eha elutsesid tagasihoidlikult ja lihtsalt oma kahe-toalises korteris väikese linna tänavarägastikus. Nende ain-saks mureks oli hoiduda ähvardavast töötaolekust. Kõik muu ei tähendanud neile ammu enam midagi. Kitsendused, hai-gused, pettumused, niisugune oli juba elu.

Aga Eha kandis ikka veel kõige meelsamini kergelt, lill-õrna kleiti, kui ta pühapäeva õhtupoolikul läks jalutama oma mehe ja väikese tütreaga.

Väike Irimi küsis mõnikord neil jalutuskäikudel oma va-nematelt: „Miks pole meil aeda?“

„Kuna meil pole raha, et seda osta, Irimi,“ vastas siis isa tavaliselt. Eha tundis aga igakord seda lapse küsimust va-lusa torkena oma südames.

Hallidel, vihmastel päevadel, kui Eha istus üksi oma lap-sega videvikulises, kitsas elutoas, maalís ta imeilusaid lilli vanasse joonistusvihku, mille oli säilitanud oma kooliajast. Tundide viisi võis väike Irimi seal juures istuda ja pealt vaa-data.

„Täna tahaksin ma oma aeda saada siniseid kannikesi ja punaseid roose, memm,“ nõudis Irimi. „Ja purskkaevu, kus eluteb konnade kuningas!“

Sõnakuulelikult maalís Eha siniseid kannikesi ja puna-seid roose, kaevu ja kuldkrooniga konna.

Nii tekkisid igatsusest, mis kõitis Ehat ja ta last, võlu-aiad, muinasjutuunelmad, millised said siiski viimaks tõelisu-seks.

Kui Irimi hakkas koolis käima, seisis raamatukaupluste akendel pildiraamat nimega „Minu kirev aed“. Eha aga ostis endale rahaga, mida ta sai jooniste ja värsseite eest, linna-piirile tüki maad.

Oma õrnade kätega lõi Eha oma igatsuste aia liivasel, viljatul nõmmel. Selle töö juures mõõdusid aastad kui päe-vad. Tal polnud enam muresid, ja lustakas õnn säras ta sil-mist, kui ta oma mehe ja lapsega mõõdus pühapäeviti võõ-rastest aedadest, olles teel oma aeda.

„Meie aed on siiski ilusaim, memm,“ ütles Irimi sageli õnnelikult.

„Tööd valmistate teie endale ka küllalt sellega,“ kuulis ta siis oma isalt.

Magusasti lõhnas lilla ja valge sirel õitsesid Eha aias.

Irimi oli kaheteistkümneme-aastane. Nüüd virgus Eha oma muretust unelmast, tundes maad oma jalge all kõikuvat. Ma-gusasti, nagu igal kevadel, laulis aias ööbik. Õitsvalt ja lille-liselt sammus Eha oma eluteedel, olles valmis kogu oma sü-

dame õrnust igapäev uuesti kinkima oma mehele. Kuid Ülo Lahekivi ei ihaldanud teda enam.

Valge, piinatud näoga töötas Eha aias ja kannatas vaikselt teadmist reetlikkusest ja tüdimusest. Kui ta aga jälle sai raha uue raamatu eest, laskis ta valgete ja lillade sirelite asemel kerkida tühjale platsile väikese majakese. Sinna jäi ta oma lapsega sageli ka ööseks. Kui ta unetult oma asemelt läbi katmata akna vaatas tumedat, tähtedega külvatud taevast, tundis ta lõdisedes, kuis temas kasvas uus, võimas igatsus, mis tahtis ära viia maapealsest hädast ja raskusest suure püha aia säravate õite juurde. Ainult magava lapse pehme hingamine köitis teda maa peale.

Sügisel, kui langesid viimased kirevad lehed, jõi Eha nälgitud süda oma sügisese aia värvidevõlu. Viimased päikesekollased ja veripunased georgiinid päästis ta külma käest, viies nad majja, kus nägi neid aeglaselt närtsivat.

Siis langes esimene lumi — ja Eha pöördus tagasi oma tänavarägastikku. Irmil pärast kannatas ta vaikides oma saatust.

*

Irmil sirgus suuremaks kui ilus, õrn õitepuhmas. Puhtalt ja selgelt vaatasid valge lauba alt ellu ta lillsinised silmad. Liblikad ja linnud lendasid tema juurde, mängisid temaga ja lasksid end silitada ta ettevaatlikest kätest. Ka Eha tundis rahu, kui lapse käed puudutasid teda paitavalt, kui ta märkas nii puhtana ja suurepärasena avanevat noort inimõit, kes oli toidetud tema enese olemuse juurtest, õis tema küpsel elupuu küljes.

Järgmisel aastal kaevas Eha osa oma lillepeenraid ümber, asetades kivitaimla asemele. Lühikese, roheline sambla ja karedate põõsad istutas ta sisse.

Imestunult vaatas noor Irmil oma ema uusi teotsemisi „Kas sa ei armasta siis enam roose, ema?“ küsis ta.

Eha tundis selle küsimuse juures tõusvat näkku tumedat leeki — oma vasardava, nõudva südame lainetavat verd.

„Siiski, mu laps! Vaata, siia jääb veel küllalt roose! Need kingin ma sulle. Nüüdsest pead sa ühe osa aiast saama täiesti endale.“

Vaimustusest üllatunult ja juubeldavalt süleles Irmil oma ema.

„Aed minu jaoks — minu aed! Oo, kuidas ma sind tänan selle eest, emakene!“

Sellest sai kirevaim ja haruldasim aed, millist inimlaps oskab üldse kujutleda. Sametpruunid metsmesilased, valkuvad kiilid ja kirevad liblikad maiustasid tema õites, veetes siin oma suvise elu. Eha istus nüüd sageli vaikselt ning tegevusetult oma kivitaimlas ja vaatas oma lapse virka toimetust.

„Liblikas tuules — liblikas,“ välgatas tal Irmil vaadates läbi ajude.

„Liblikas tuules — mängib ja ei tea veel midagi härmatisest ega udukastest!“

Raamat, mis valmis sel suvel, sai pealkirjaks „Kui mesilased ja liblikad saabusid taeva“. Ja Irmil teadmata kirjutas Eha nimelehele alla: „Lustakas suvemuinasjutt Eha ja Irmil Lahekivilt.“

Külm sügisekuu tõusis ähvardavalt ja kollaselt kõrgele valkjale taevale.

„Nüüd aga lõikan ära oma viimased roosid, ema, et nad ei tarvitseks surra külmas öös,“ ütles Irmil. Ja hilisel koduteel, roosikimp hoolikalt käes, neelatas järsku väike mõned korrad vaevalliselt ja sosistas siis: „Memmi, mu kael valutab.“

*

Kaks päeva hiljem lebasid viimased hästilõhnavad roosid nende aiast kahvatunud, kangestunud kätes, mis tahtsid säästa neid jääkülmast surmast. Noor inimõis oli nārbunud.

Päeval pärast Irmil matust läks Eha ehitusmeistri juurde, kellele tegi ülesandeks ehitada tema aias asuva puumajakese asemele väike kivitaima. Ta nõudis, et ehitustöö algaks otsekoheselt. Veel enne jõule valmis maja. Kui Eha oli selle sisustanud, lahkus ta linnakorterist ega pöördunud enam kunagi tagasi oma mehe juurde, ka siis mitte, kui see ähvardas teda lahutuskaebusega. Ta jäi aeda, mis oli nüüd veel ainuke, mida elu talle jättnud.

Saabus uus suvi. Irmil lilleaed muutus jälle metsmesilaste ja liblikate paradiisiks. Eha istus, ümbritsetud päikesest ja õhust, kivitaimlas ning vaatas kasvavat kirevust. Ta istus mõtteissevajunult ja ootas, kuni ta silme ette kerkis ta lapse valguskogu. Liblikas tuules — liblikas.

*

Läikivad hõbeniidid läbisid Eha tuhmiksmuutunud juust, kui ühel eelkevalisel päeval Rein Riitsalu sammus läbi värava ja koputas väikese valge maja uksele. Ainult silmade järgi tundis Eha sõbra jälle ära. Mehe pea oli muutunud halliks ja ta silmi ning suud ümbritsesid paljud kortsud.

Sinised kurekellad

„Elu pole su vastu olnud hea, Eha,“ ütles Rein.

„Kuid ta kinkis mulle aia, Rein. Ja sa tead ju — kui väga ma soovisin seda endale,“ vastas talle Eha.

„Vaese aia nõmmel, Eha. Ta õitseb sulle vaid lühikese aja aastas. Tule minuga. Otsin Itaalias igavesti roheline pargi keskele imeilusa villa. Glutsiinid õitsevad siniselt ja raskelt. Seal on nüüd juba ammugi kevad.“

„Ta tuleb ka varsti siia, Rein. Kuid ma ei igatsegi enam nii väga kevadet. Minu aed on ilusaim sügisel.“

„Ma olen ikka ainult sind armastanud, Eha.“

„Aga mina läksin teist teed kui sina, Rein. Kumbki meist ei saa tagasi rännata sinnani, kus meie lahkusime.“

Eha seisis veel kaua aia ääres, kui ta sõber oli tast jälle lahkunud. Alles hele, trillerdav nõmmelõokese laul laskis tal pilgu tõsta sinise märtsitaeva poole. Õrnalt libisesid siis ta sõrmed üle põõsa pruunide nuppude, korjasid endale kimbukese valgeid lumekellakesi ja pühkisid viimaks paar pisarajälge näolt.

„Minu aed — ja Irmil oma,“ ütles Eha pehmelt teda ümbritsevasse vaikusse.

Ja siis nagu tervitus ja ta lapse surematu, armastav hingegõhk puudutas esimene õrnkollane liblikas ta palet. —

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

soovitab

JOH. ROOSIPUU kaubamaja

Tartus, Suurturg 14, telef. 85

Punased roosilehed

Märkamatuks langenud punased roosilehed lamasid kui suured verepiisad niiskel asfaldil.

Väheste silmapilkude eest olid nad langenud ilusa, noore naise käes olevast kimbust, kui naine väljus oma autost. Ta silmis oli säranud rõõmus ootus...

Piki tänavat ruttas kitsas tütarlapse-kogu. Ta ei vaadanud ei paremale ega vasemale. Büroos oli töö jälle pikale veninud ja ta oli väsinud ning väga näljane. Ta tahtis võimalikult kiiresti koju jõuda.

Ta kokkus pisut, nähes veripunaseid plekke. Ah, ainult roosilehed, mõtles ta — ja oligi juba neil libisenud ning kukkus karjatusega raskelt kividele.

Kui ta jälle toibus ja silmad avas, ei teadnud ta esmalt, kus ta on. Päriskamööda elustus ta ja korraldas oma mõtteid.

Ta lamas valges voodis, kusjuures ta vastas asusid veel kaks voodit, mis olid aga tühjad. Kui ta end pisut liigutas, tundis ta ägedat valu oma paremas jalas, mis oli paksult mähitud ja lamas kangelt ta ees nagu midagi võõrast, mis ei kuulu talle.

Nüüd teadis ta järsku, mis oli juhtunud. Ta oli kukkunud — roosilehtedele, mis näisid verepiiskadena.

Päriskamööda avanenud uks, õde vaatas tuppa ja astus naeratades voodi juurde.

„Noh, jälle päris ärkvel? Teil oli õnne, päris sile mure, see paraneb täielikult.“

Alles sel silmapilgul mõtles väike stenografist ehmunult sellele, et ta jalamure puhul võib kogu eluks jääda vigaseks.

„Kas tõesti täielikult?“ küsis ta arglikult.

„Kindlasti. Kuid loomulikult peab teil paar nädalat olema kannatlikkust. Kas pean kellelegi teadustama, teie vanemaile?“

„Olen vaeslaps ja sugulasteta. Aga kui teie nii hea olete, siis palun helistage mu perenaisele, tal on telefon. Ja siis loomulikult minu büroosse — oo, jumal, võib-olla kaotan ma oma koha!“

„Ah, taevas hoidku, väike preili, säärast asja ei juhtu tänapäeval. Büroosse on juba teatatud, meie leidsime aadressi teie käekotist. Nüüd toon ma teile viimaks ometi süüa, teil on kindlasti nälj.“

Need olid ilusad päevad, peaaegu niisama ilusad kui puhkus, leidis väike Erna. Ta võis end korralikult välja magada, äratada ei helisenud, mingit kiirust, mingit lärmi, mingit hirmu, et midagi on valesti tehtud. Mingit muret söögi pärast.

Ta pidi naeratama, mõeldes sellele, et talle toodi kõik voodisse, et teda, väikest Erna Kuuske, teeniti ja et ta veel kunagi polnud nii hästi ja vaheldusrikkalt söönud.

Nüüd olid ka juba teised kaks voodit kinni. Neid kasutasid kaks vanemat kena prouat, kellel oli palju jutustada oma lastest, oma meestest, majapidamisest, tähendab asjust, mille juures väike Erna ei saanud kaasa rääkida. Nii lamas ta enamasti vaikselt seal, vaid aeg-ajalt kõnetasid nad teda mõne sõnaga.

Šeff oli läkitanud talle sõbraliku kirja, mis teda rahustas: koht hoitakse talle alles.

Esmaspäeval oli ta kukkunud, täna oli pühapäev, küllastampäev. Nüüd tulevad ta sõbratarid büroost, lustakas Anu ja Mari, ja võib-olla ka ta kena perenaine. Väike stenografist oli täis rõõmu ja ootust. Mida küll räägitakse büroos tema õnnestusest? Kes teda asendab?

Õde astus tuppa, tuues posti. Ta pani kaks kaarti Erna ette. Üks oli ühine kaart Anult ja Marilt: „Südamlikke pühapäevatervitusi ja palju paranemist, Sa vaene õnnetusehunnik! Ära ole kuri, et meie Sind homme ei külasta, kuid lubasime sulle minna, kui on ilus ilm, Sa tead ju — kellega! Ent meie tuleme kindlasti kord.“ Teine kaart tema perenaiselt vabandas niisamuti mittetulekut. Ta pidi ju oma lastega jalutama, nädala sees polnud tal selleks aega.

Sügava pettumusega pani Erna kaardid kõrvale. Loomulikult oli suplemine ja sõpradega kohtumine tahtsam, neil vaestel polnud ju muud lõbu. Ja et proua Veske ei tulnud, oli ka endastmõistetav. Ja siiski tekkis kibestumistunne... Aeglaselt veeresid paar suurt pisarat üle kitsaste põskede. Hirmus on olla nii üksi ja mahajäetud.

„Olen mahajäetud nagu kivi tänaval,“ vilksatas tahtmatult läbi ta pea.

Pealõunal valitses pulbitsev elu haigetoas. Mõlema haige mehed olid saabunud, ühe kolm last ja teise õde.

Ernale pakuti kooke, puuvilja ja oldi lahke ta vastu. „See vaeseke on päris üksi,“ kuulis ta neid sosistavat.

Erna surus hambad kokku ja jõudis vaevu tagasi suruda pisaraid.

Seal avanenud korraga uks — ja sisse astus pikk, kõhn kogu, üks vanem, inetu olevus.

„Preili Luik!“ hüüdis Erna imestunult.

Külastaja pani paar punast roosi ta ette ja pakikese maiustisi.

„Ja midagi lugemiseks tõin ka kaasa. Vaene laps, mul on teist kahju! See on ju kole, kui säärane noor olevus peab nii vaikselt lamama,“ ütles ta.

Kuidas nad alati naersid ta üle büroos; seda preili Luike, kes oli vana, inetu ja pisut tülikas, kes oli pilgete ja väikeste rumalate naljade märklauaks noorematele.

Erna palgeisse tõusis tugev puna.

„Kui armas teist, et mind külastate — oo, ja need ilusad roosid — just säärasele tumepunastele roosidele kukkusin ma.“

„Roosilehtedele? No, see on ju midagi poeetilist! Peate nägema, see tähendab õnne, armas lapsuke.“

„Õnn? Mina?“ naeratas Erna kibestunult.

„Aga, lapsuke, kas õnn ei alanud juba sellega, et teie ei vigastanud end raskemalt? Oleks võinud ju olla ka pealuumurre! Aga nüüd paar nädalat rahu ja ei mingit muret kuulde pärast, selles on ka ometi midagi head! Ja büroos, seal märkavad nad alles nüüd, kuidas nad teid vajavad. Tubli tüdruk, see väike Kuusk, ütles mulle šeff.“

„Ah, tõesti?“ Nüüd särasid väikesed Erna silmad.

„Ja, ja, ja seda märkab ta nüüd eriti, kuna mina olen siiski pisut aeglasem. Ma olen nimelt teie asetäitja.“

Erna haaras vanapreili käe ja surus seda, rääkida ta ei saanud. Rääkimise eest hoolitses nüüd järgneva kümne minuti kestel preili Luik.

Oli ju nii mõndagi jutustada büroost. Ta tegi seda huumoriga ja näitas seejuures nii peent tähelepanuvõimet, et noor tütarlaps oli üllatatud ja häbistatud.

Kui albina pidid tema ja teised talle näima. Albina ja tigidaina! Ja nüüd istus ta siin ja vaatas teda armsate silmadega, nagu oleks Erna temasse alati suhtunud viisakalt ja sõbralikult. Ta ei näinud midagi enam sellest teadvat, et see rumal, väike olevus, kes ta ees lamas, alles kaheksa päeva eest oli ära peitnud ta romaani, mida ta sõidul luges, ja oli kaastegev selles, et talle paar matkalt kaasatoodud konna pandi sahtlisse...

Oli juhus või õigemini suur õnn, et ka järgnevail pühapäevil, millised Erna veetis haiglas, oli nii ilus ilm, et tervituskardid asendasid mõlema kolleegi tulekut, mistõttu preili Luik jäi ainukeseks küllastajaks. Vaid kord tuli Mari mõneks silmapilguks, ta sõber ootas all.

„Ah, Luik, see vana käsn, külastas sind? Palju lõbu!“ pilkas ta.

Erna tõusis istukile, ta silmad välkusid vihast.

„Ta on parimaid inimesi, keda tunnen. Ta meeldib mulle väga. On rumal ja alp kõnelda, et ta on vana!“

„Nii järsku? Noh, minu õnnistus selleks uueks armastuseks.“ Mari lahkus õlgu kehitades.

Kas punased roosilehed ei toonud väikesele Ernale tõesti mitte õnne? Vanapreili võib anda oma üksiku südame armastusküllusest ja noor tütarlaps võtab tänulikult vastu, mis tal senini puudus: emaliku armastuse. Kas sõprus kahe üksiku vahel pole õnn?

„Olen uudishimulikem naine maailmas“

Kui laps kepsleb läbi elu nagu elav küsimärk, osutades oma elavat huvi kõikide sündmuste ja asjade vastu loendamatu pärimistega, siis on see kas varatärganud intelligenti hea tunnusmärki või jälle mõtlemapanev enneaegne ninakus, olenedes muudugi sellest, kas on tegemist meie oma võsuga või teiste inimeste häbematu võrukaelaga.

Proua Franklin D. Roosevelt, Ameerika presidendi abikaasa, ei tee aga seda peent vahet. Ta selgitas hiljuti, et terve uudishimu on ilusaim kink, mida isiklik haldjas võib vastsetl saabunud maailmakodanikule hälli panna. Ta tunnistab avalikult, et ta ise on uudishimulikem naine maailmas, missuguse omaduse tõttu ta olevat kogunud enam kogemusi ja arusaamisi inimeste ning igasuguste elunähtuste suhtes kui oma positsiooni tõttu.

Proua Roosevelt poleks tarvitsenud aga sugugi rõhutada seda nii mõjukalt. Tema põhjatu huvi kõige vastu, mis on seoses inimelu ning inimitööga, on USA-s juba nii üldtuntud, et naljalehed on varunud peaaegu püsiva veeru joonistele, millel meie näeme oma kutsetöö juures olevaid mäetöölisi, tunnelikaevajaid jne. hüüdvat kas rõõmsalt, tahtmatult või rahuliku alandlikkusega (mitte kunagi aga imestunult) järgmist: „Ma ütlesin ju, sealt tuleb proua Roosevelt!“

Proua Roosevelt'i huvi oma ümbruse vastu pole mitte teoreetiline. Ta ei otsi tundmatut nagu loomaia külastaja, kes vaatleb haruldasi loomi läbi lahutava võre. Ei, ta läheb võre taha. Ja kui ta seejuures saab kriimustada, siis maksab ta meeleldi selle väikese õpperaha. Ükski äpardus ei takista teda järgnevatil päevil teostamast jälle uut kava. Tema n-ö. „kannatusseeria“ on küllaltki pikk, nagu: koertehospital Washingtonis — hammustus põidlasse; ajalehepostu kodu New Yorgis — kirjutamiskramp autogrammide andmisest; põllutöoministeriumi uus ehitis — lubjaplekk uuel suvimantlil; Washingtoni neegrikolonii pidustused — kõhuhäired liiga tugevasti võrtsitatud kanafrikassest.

Selle kõrval pidas proua Roosevelt neil päevil veel sadasid läbirääkimisi, mis algasid ta toaneitsi tädi haigusega, ta õmbleja elukindlustusplaanidega ja lõppesid Havai kongressi delegatsiooni lõbustamisega. Proua Roosevelt õppis kõikide nende kõneluste tõttu pisut juurde, ja igaüks, kes temaga vestles, meenutas veel kaua neid mõttevahetusi. Tema mõtteid ei meenutata mitte seepärast, et ta on maailmariigi presidendi abikaasa, vaid et ta on arukalt kujunenud isiksus. Ja see, mida meie nimetame isiksuseks, on proua Roosevelt'i arvates ainult kogemuste ja teadmiste mõju, mis — seoses olles südamliku kaastundega — inimesest jälle välja kiirgab.

Leedi ja tänavapühkija

Liigutava naerutusega jutustatakse Washingtonis proua Roosevelt'i ja ühe tänavapühkija vahelisest intermetst, mis on nii iseloomustav selle maa esimese naise karakterile. Kuna president oli feodaalse Pennsylvania avenüül oma kabineti liikme jutul, pidi proua Roosevelt kahe autojuhi ning kahe

detektiiviga autos ootama. Et aga ootamine tundus talle liiga igavana, läks ta tänavale pisut jalutama. Ta tähelepanu kõitis üks rõhutud ilmega tänavapühkija. Silmapilkselt olid daam ja tänavapühkija sügavas vestluses, mida loomulikult alustas proua Roosevelt.

Kui president oli sooritanud külaskäigu ja sammus oma abikaasa poole, kuulis ta veel, kui see ütles: „Mina teie asemel annaksin järele, sest teie naisel on täielik õigus vihas-tuda, kui teie end kodus nii hooletusse jätate. Mina pean ka oma mehele alati meenutama, et ta endale ometi kord mu-retseks uued sokihoidjad.“

Tagasisõidul Valgesse Majja olevat president naeratades oma naisele öelnud: „Kas sa pead siis kogu maailmale jutustama mu intiimseist tualetisaladusist?“

Proua Roosevelt vastas: „Kuidas võin ma teistelt oodata usaldust, kui ma ise ei räägi avameelselt!“

Daami ja tänavapühkija vahelise kõneluse edu Pennsylvania avenüü tänavakividel oli kolmekordne. Abielutüli lahenedes, proua Roosevelt sai teada, et esimene naine oma maal ja tänavapühkija naine on „õed“, ja Valgesse Majja saadeti selle väikese loo avalikukstulekul posti kaudu täpselt 852 tulli-uit sokihoidjat.

Avatud silmadega

Kui proua Roosevelt nimetab end maailma uudishimulikemaks naiseks, siis teeb ta aga teravat vahet oma püide — õpetada end küsimustega kõige üle, et mõista paremini ümbritsevat maailma, — ja selle uudishimu vahel, mis meeleldi silmab kardinat taha ja vaatab läbi võtmeaukude.

„Seda laadi uudishimu ma põlgan,“ ütleb ta, „sest soov pealt kuulata saladusi, mida teised tahavad varjata, näib mulle õelana. Igal inimhangel on oma saladused ja oma õigus neid varjata, kui ta seda soovib. Säärane uudishimu, mis võib tekitada ainult keelepeksu, on põlastusväärsemaid jooni inimlikus loomuses.“

Väärtuslikem, nii arvab proua Roosevelt, on terve uudishimu ja küsimishuvi reisudel. Ainult nende läbi võib turist, külastades võõraid maid, nähes vanu ehitisi ja kujusid, saada pildi kogu ajastust ning silmata surnud kivi taga kirevat, kadunud elu.

„Kui ma räägin Euroopast naasunud reisijatega, kes teavad mulle jutustada ainult söögikaartidest ja madratsite headusest nende hotellis, siis tean ma, et nende hälli on haldjas unustanud panemata elu parima kingi.“

Loomulikult pole esimese naise eeskujul jäänud ameeriklannadele tagajärjetuks. Ent mitte kõik ei oska oma küsimusi nii asetada, et neil sellest oleks kasu. Kui noor ameerika tüdruk, nähes Kölni Dom'i või Brandenburgi väravaid, ei oska ühtki teist küsimust libistada üle oma värvitud huulte kui „palju see asi küll kaalub?“, siis on proua Roosevelt'i õpetus tal kindlasti ühest kõrvast sisse ja teisest välja läinud, kuna arvatavasti selle vahepeal pole midagi...

Proua Roosevelt kõnet pidamas

Jaamas meest oodates kasutab pr. Roosevelt alati aega kulumiseks

TOOMAS MERIHEINA

KASTANIÕIS

ROMAAN

6. järg

Kaalepi süda lõi sees tantsu. Tuusad ronisid üksteise järel, ära ei jäänud keegi! Ja ministriabigi oli juba päral, istus mugavalt saalis ja venitas kellegi paabulise prouaga juttu. See on otse pealinna publiku kõige peamisem koor, mis siin praegu koos! See ennustab tulevikus mõndagi, sest kelle pulmas juba oldud, eks see ole ikka poolenisti oma inimene! Ja kui mõni ajakirjanik niisugusest säravast peost veel nautu lehtegi pistab, siis on tulemus täiuslik.

Ehee, muheles Kaalep, on alles olemist siin maailmas!

Ilmus ka pastor, pidulikumas ning auväärsemas olekus kui tavaliselt sääraستهle pidupuhkudele tulles. Teadis temagi, et täna tuleb sõnu eriti kaaluda, kuna see võib mõnegi asjaolu suhtes väga positiivselt mõjuda. Pastor oli Kaalepi konvendikaaslane ja seetõttu üksikasjuni teadlik, kes pulmameole on kutsutud.

Kell lõi kuus. Peo alguseks määratud aeg oli käes. Külaliste vool jäi vähemaks, ja Kaalep sai mahti kõrvaltoas pilgu peeglist visata. „Priima,“ sõnustas ta endamisi, vaadates eeskujulikult istuvat frakki ja hoolikalt raseeritud, nii mõnegi poolt ilusaks nimetatavat nägu. Siis ruttas ta uuesti askeldustesse, kummarduma ja kätt suudlema.

„Kuule,“ sai pastor ta sabast momendiks kinni haarata, „aga... kus on siis pruut?“

Kaalep viskas pilgu kellale. „Õigus jah...“ sõnustas ta, „ta peaks juba päral olema.“ Ja lisandas siis muheldes: „Näed nüüd neid naisi, isegi oma pulmameole peavad nad obligatoorselt hiljaks jääma.“

Kell sai pool seitse. Külaliste tulek oli lõppenud, kella terav helin ei lõikunud enam läbi tubade.

„Mis see siis ometi olgu,“ ümises endamisi Kaalep, „nii ikka ei lähe, rahvas ootab, pool tundi juba hiljaks jäädud...“ Ta vahtis närvlikult kellale, hoidis kõrvad kikkis ukse suunas. Viimaks on midagi juhtunud? Kurat võtku, seda oleks küll vaja jah! Võiks ju lõpuks tolle Haljaste käest küsida, aga või temagi teab, ega nad koos ei elutse. Marta vanemad olid juba varem lasknud teatada, et nad on haiglased ega saa tulla — olgu, seda parem, kellele neid tigevalt vahtivaid vanainimesi tarvis on, aga et nüüd Marta niipalju hilineb, see on juba andeksandmatu...“

Ta ei püsinud istuda külaliste hulgas, vaid tammus rahult ühest toast teise, kogu aja hoides kõrva terasena väliskuse suunas.

Aga kell ei kõlisenud, Martat ei tulnud.

Midagi hullemat ei võinud temaga olla juhtunud, sest siis oleks ometi teatatud. Lihtsalt, seelikusaba oli liiga pikk või kaenla alt kiskus natuke... tuli õmblejaga jännata! Pagan võtku neid naisi! Külalised muutuvad juba rahutuks, mis neile õelda?

Ta ruttas saali, näost verev, segiähmis, hääles kärisev noot. „Palun silmapilk vabandust,“ teatas ta, „lugupeetavaid daame ja härrasid palun üks hetk veel oodata...“

Lause lõpetanud, tundis ta kohe, et oli talitanud rumalasti. Külaliste jutt katkes, kostis ainult veidrat, ebamääraselt suminat, mis samuti varsti kadus. Järgnes piinlik, narr vaikus. Kaalep neelatas ja higistas. Ta oli surmani tänulik onu Korgile, kui see nüüd sõnas lustakalt:

„Pole viga, olge tänulik igale vabale hetkele, mis teile veel kingitakse. Varsti taotakse ahelad...“

Selle peale ümistati naerda, ja situatsioon oli kuidagi päästetud. Kaalep viskas sõna siia, teise sinna ja ruttas saalist välja. Ta oli kui peata kana.

Ministriabi Haljaste kõndis talle järele. Poolnaljatledes, pooltõsiselt küsis ta:

„No mis siis saab?“

Küsimuses oli tugev annus üleolekut, alahindavat, poisikeseks-pidavat. Kaalep tundis seda ja ta pea läks veel rohkem segi.

„Hull lugu...“ ümises ta ega osanud muud midagi öelda.

„Te peate ometi midagi tegema,“ ütles nüüd Haljaste, „nii ei saa lõpmatuseni oodata.“

„Jah...“ kohmetus Kaalep ikka rohkem ja rohkem, „see on õigus... ma...“

„Aga muidugi kiiresti,“ lisandas nüüd Haljaste ja kõndis tagasi saali.

„Ette võtma?“ ümises Kaalep, „jah, aga mida? See on midagi hirmsat, mis see Marta ometi mõtleb! Hullumat skandaali ei saa enam olla, nii kaua oodata lasta! Jah, õigus, muud ei ole teha, tuleb keegi järele saata. Kaua siin nii oodata, käed rüpes!“

Ta viipas ühele nooremale sõbrale, kes oli pulma kutsutud peiupoisi ülesandeid täitma, ja palus teda jalamaid kihutada autoga Marta koju, küsida, mis on juhtunud, ja kui Marta peaks veel seal olema, siis ta otsekohe kaasa tooma. Igaks juhuks võiks aga sinna sõites silmad lahti hoida ja tänavale vahtida, sest mine neid naisi tea, viimaks kõmbib Marta praegu juba pulmakorterit poole aeglast, rahulikku sammu...“

Pidurahvas hakkas nüüd juba tõeliselt rahutuks muutuma. Vaadati ikka tihemini kella ja lasti otsivad silmad ringi käia: kas pruut pole ikka veel ilmunud? Ajaviiteks hakati kõnelema anekdoote igasugustest pulmaäpardustest, aga seegi ei lohtunud palju, sest pikaksveninud ooteaeg oli teinud inimesed närvlikuks. Mõni kõrgemalseisva mehe proua lõi juba lausa turtsu.

Sõber kihutas autoga nii kiiresti kui suutis ja oli varsti tagasi.

„Noh?“ hingeldas Kaalep.

„Mitte inimese hinge ei olnud kodus. Kõlistasin, mis jõudsin, keegi ei vastanud. Aknad olid pimedad, näis nii, et kedagi polnud kodus.“

See oli päris hullumeelsus! Kaalepi peas tagusid tuhanded haamrid, ta ei osanud enam kustki otsast peale hakata. Mis asi see ometi on, mis on juhtunud, taevast halasta!

Onu Kork tuli saalist ja küsis päris lõbusa näoga:

„Noh, pruuti ikka netu?“

„See on tont teab mis!“ sõnas Kaalep ja tundis, kuidas viha vajus nagu kuum voog üle terve keha, „mis inimene ometi mõtleb, et niimoodi talitada! Kodus ei ole, siin ei ole... see on otse pöörane!“

„Mul oli üks tuttav mees,“ kõneles onu Kork, „keegi insener, kes oma pulmapäeva hommikul läks laboratooriumi ja unustas ära, et õhtul on pulmad. Istus rahulikult ja tegi oma katseid. Aga pulmarahvas ja pruut kodus meeleheitel — mis peigmehega ometi on? Alles kui sõbrad ta laboratooriumist kätte said, lahenes asi. Aga elavad siiani ilusasti, halba see ei tähendanud, nii et...“

Kaalepile oli säärane jutt valusaks õrritamiseks. Ta ruttas teistesse tubadesse, nagu oleks seal midagi tähtsat teha. Onu Kork muheles ja lõi sõrmega nipsu.

Viimaks tärises uksekell. Valjult ja ärevalt, mitu korda. Kaalep nagu visati tagant eestuppa ja ta avas ukse, huultel valmis siunav lause. Kuid see lause pidi jääma sinnapaika, sest ukse taga seisis jässakas ekspress ja ulatas kirja.

Kaalep tundis käekirjast — see oli Martalt. Ta virutas ekspressi nina alt ukse kinni ja rebis ümbriku lahti. Silmad ahmistasid ridu:

„Austatud abielumees!

Ma arutasin veel täna seda meie tulevikuasja põhjalikumalt ja tuln lõppeks otsusele, et vahest Sa suudad oma karjääri härra Haljaste kaudu teha ka ilma selleta, et tema õega abiellud. Pealegi olen ma ju ainult kihlveo kaudu saanud ja mine tea, kuivõrd säärane kestvaks abieluks on kohane. Arvan ka, et need sõbrad, kellele Sa kõrtsis oma plaanidest minu suhtes kuulutasid, saavad aru ega hakka Sind ja Sinu suuri võimeid alahindama.

Tervitades

Marta Grünberg.“

Paremini kaitstud päikese
põletuse eest ja paremini
pruunistute **NIVEA** kaitset!

Eriti esimesed päikesevannid põhjustavad kergesti valusat päikese põletust. Seda on aga kerge vältida, imbutades nahka põhjalikult Nivea-kreemi või õliga. Mõlemad kaitsevad nahka valusa põletuse eest, nahk jääb pehmeks ja painduvaks ja omandab ilusa päikesepruuni jume.

Hinnad alates
30-nestsendist.

Werner Mehks,
Tallinn.

Kaalep luges kirja kaks korda, enne kui pisutki taipama hakkas. Tal oli silme ees pime, kõrvus kumises. Sees kiskus kõik pahupidi, põlvnis nõksus, ihu oli kuum nagu leilis. Ta kägaldas kirja rusikasse ja surus ta püksitaskusse.

„Madu!“ paiskas ta hääletult.

Onu Kork ilmus lävele.

„Noh, ei olnudki Marta või?“

„Ei,“ kogeles Kaalep, „ta ei tulegi. Jääb tulemata.“

„Ei tule?“ küsis onu.

„Teatas, et ei.“

„Laulatus jääb ära?“

„Üksi ei saa ju...“

„Siis vaja sellest külalistele teatada. Aga lauda istume loomulikult ikkagi?“

„Nojaa...“ venitas Kaalep, teadmata isegi, mis ütles.

Onu Kork teatas rahvale siledalt ja sobiva huumoriga läbi-põimitult, et kahjuks peab laulatus täna ära jääma ja seepärast palub ta lugupeetavaid daame ning härrasid kohe lauda istuda ja olla rõõmus ning lõbus, sest mis täna ei ole võinud sündida, see sünnib homme ja paremini. Istugem siis pidulauas selle toredama homse auks!

Kõik olid kõvasti üllatunud. On siis pruut haigeks jäänud? Mis teda äkki tabas? Onu Kork piirati ümber. Aga onu oskas mõista anda, et haigust siin vist pole, et nii ja naa... see laulatus jääb igavesti tulemata. Kõik mõistsid jalamaid säärast asja ja ütlesid rõõmsalt „ahaa!“. Nüüd algas elav jutlemine ja istuti lauda kõige paremas tujus. Inimene on alati rõõmus, kui ligimesel läheb halvasti.

Koorem vajub Marta siidamelt

Kuidas see kõik toime tuli? Marta ei võinud esialgu aimatagi, kui raskeks ja väsitavaks kujunes esimesel pilgul nii lihtsana paistva plaani teostamine. Kindlasti poleks ta seda kunagi suutnud teha üksipäini, kui poleks tal olnud igal sammul abimeheks kuldne onu Kork.

Ideegi tuli onu Korgilt, ja Marta haaras sellest ahnelt kinni. Õieti polnud see ju küll onu algupärane leiutus, vaid tädi Anja poolt jutustatud Liisa Ivanovna loo eeskujuks võtmine. Onu, kes välismail oli omandanud laiemat lõõki ja avaramat suhtumist ellu, ei pidanud miskiks neid väikesi tülikusi, mis plaani teostaja enese pihta võis sadada. Kui Marta nende ees salajast kartust tundis, siis oli onu neid hirmukesi kohe hajutama, ja nii muutus tüdruk ikka kindlamaks ja kindlamaks. Julm alandamine, millega teda koheldi, peab saama väärse tasumise, et kaoks Kaalepil ja nii mitmel teiselgi eluks ajaks isu mängida naistega kui orjatüdrukutega!

Teadagi lasus kõige suurem raskus selles, kuidas vanemaile nõusolekut saada. Nii ema kui ka isa Grünberg olid sisse juurdunud oma murdumatuise veendesse ja need ei lubanud milgi juhul abieluga kui püha asjaga kometit mängida. Nõusse pidi aga nad saama, sest ilma nende teadmata polnud

ettevõtte teostatav. Suurte tülitsemiste, veenamiste, vaidluste ja kõneluste peale, kus onu Korgi autoriteet mängis suurimat osa, jõuti lõppeks nii kaugele, et vanemad on vait, ei sega end üldse vahele ja on kohustatud ainult nii palju tegelikult kaasa aitama, et Kaalepi visiidi vastu võtavad ja viis minutit ükskõik mis juttu ajavad. See jutt tuli küll kaunis aher ja peaaegu tige.

Otse ihu ja hingega võitles asja eest muidugi tädi Anja. Talle kujunes see päris südameasjaks ja aitas oma nõu ja jõuga igas suhtes kaasa. Ta läks nende päevade kestel koguni tunduvalt nooremaks, puna ilmus põskedele ja liigutusi oli tunda värskest. Oli võimalik jälle elada pisutki aktiivset, pulbitsevat elu.

Ministriabi Haljastega läks lugu hõlpsamalt kui võis arvata. Oli karta, et ta kasvõi ainult karjääri huvides ei saanud oma perekonnas säärast skandaalitegemist toetada. Kuid Haljaste kuulas onu Korgi seletused ära ja lõi siis naerdes onu turjale laksu. „Selle poolt olen alati, et upsakaile ja lolilist sonivaile karjeristidele natuke nina peale anda!“ ütles ta. „Või see Kaalep on niisugune lihvitud sell, hüva, saagu oma palk!“ Haljaste lubas ka pulmapeost osa võtta ja oma osa selles näidendis mängida võimaliku ehtsusega.

Niisiis olidki raskused võidetud ja asi liikus oma lõpuni. Kõige rängem oli muidugi Martal, kel tuli Kaalepiga kometimängu mängida ja võimalikult „ehtne“ olla. See nõudis ääretuid pingutusi, sageli oli tüdruk nutuveerel, ja ainult onu Kork suutis talle jälle uue jõu tagasi anda.

Kord tänaval sai ta kokku Nugisega.

„Tere, preili,“ teretas Nugis veidra naeratusega.

„Tere,“ katsus Marta olla muretult jutukas, „näeb teid ka jälle üle pika aja!“

„Ajad on pikad jah. Ja palju sünnib nende aegade kestel...“

„Jah, sünnib...“ venitas Marta ja ta ei suutnud enam oma kibedust tagasi hoida, „naisi kaubeldakse kihlvedudega ning hinnatakse konjakipudelitega...“

Nugis vaatas suuri silmi. Midagi viskus neist silmist, mis haaras Marta südamest ja uuritses valusasti.

„Ah nii...“ sõnas nüüd Nugis, „aga mina ütlen, et kes kaupleb ja kes ei kauple. Mõni saab kihlveo kaudu enesele ka armulise proua, nagu kuulda, ja tõesti, ma pean oma pudeli vähemalt pulmapäevaks ära õiendama.“

Nugis tõmbas suu irvi ja katsus naerda.

„Tehke seda!“ viskas Marta ja sammus edasi. Aga süda oli tal rahutu ja valutas kogu päeva. Valutas igakord hiljemgi, niipea kui Nugis meelde tuli.

Pulmapäev ise oli muidugi kõige tulisem. Hommikupoolle oli Marta Kaalepiga koos ja lepiti nii, et siis enam ei näe, kui õhtul laulatuseajal. Algas Martale närvevintutav ootamine. Saaks juba kord kõik lõpule, oleks juba homme!

Ettenägelikult mindi laulatuseajaks kogu perega tädi Anja juurde, kust neid keegi ei osanud leida. Vanemad vaikisid

pahuralt, Marta vahtis närvlikult kella, ja ainult tädi laskis jutul lennata:

„Ehee! Nüüd ta parajasti praeb pannil nagu kala! Kell on pool seitse. Kõnnib edasi-tagasi, vahib kella. Onu Kork küsib, kus pruut on, ja muheleb naerda. Ah, kuidas tahaksin seal olla!“

„Head sellest ei tule!“ ümises ema ja hoidis pooleldi karistava, pooleldi kaastundliku pilgu Martal. „Jääb teine naerualuseks ja jääd ise kah.“

„Kuidas ise?“ ajas tädi silmad pärani, „kes selle kohta ei ütle, et tublisti tehtud, tublisti nina peale antud? Igaüks kiidab Martat ja ütleb, oijah, oleksid meil kõik tüdrukud nii enese eest väljas!“

„Igaüks näitab näpuga,“ torises ema, „et seal see läheb, kes jookseb enne laulatust minema...“

„Las näitavad, kui see on selgeks auks...“

„Tore au! Ah!“

Ema ei suutnud sisemiselt kuidagi leppida. Südametunnistus ajas vastu ja samuti elutraditsioonid, millega oli põliseselt harjunud. Aga tuli nõus olla, mis teha, kui eriti auväärt onu Kork mängis nii südilt eestvõitlejat!

Äkki pahvatas tädi Anja:

„Nüüd on ekspress juba ära käinud! Kiri on käes!“

Marta silmis süttis tulukene. Nüüd ta siis loeb, võib-olla on juba läbigi lugenud. Kättemaksu valus hoop on langenud, raksatus on käinud. Las nüüd tunneb auväärt härra, et kõik tüdrukud pole loa otsas vedada, pole alistuvaks mängunukuks, kellega võid teha, mis tahad, ja kellest võid rääkida, mida süda ainult kutsub. Marta tundis kerget rahuldust, et see silmapilk on ometi kord käes, ja suur koorem vajuks ta õlgadelt.

„Ah!“ sõnas tädi Anja, „kuidas tahaksin seda nägu praegu näha! Kuhu ta istub või kuhu astub! Ah, on alles lõök võitmatule Casanovale!“

Tädi naeris lustiliselt ja Martagi tõmbus muhelusse.

„Jah, võitmatu!“ ümistas ta.

„Nüüd istutakse lauda ja onu Kork küsib peigmehelt, et kus pruut on? Vanasti peeti ikka pulmi niimoodi, et oli meesterahvas ja oli naisterahvas, kahekesi. Kuidas siis nüüd sedasi, et päris üksipäini? Oo, härra Kork juba oskab! Seal tahaksin tõesti juures istuda!“

„No eks sa läinud, aeti ju küll peale, et tulge ja tulge,“ sõnas ema.

„Ah, ei, ma niisama kõnelen! Mis pulmiline nüüd mina enam. Need ajad on möödas.“

„Ei ole sul veel midagi möödas,“ pomises ema.

„Ah, arvad, et võin veel mehelegi minna?“ naeris tädi.

„Võid mehele minna ja võid mehe nina alt enne pulmi ära joosta — küllap saad kõigeaga hakkama.“

Tädile meeldis niisugune jutt väga, kuigi oli ema poolt ilmse meelepahaga öeldud.

„Tõesti,“ sõnas nüüd tädi lustaka hakkavusega, „kui mul oleks võimalik midagi säärast teha nagu Martal täna, otsekohe teeksin! Ah, kui magus on mehi õpetada, neil tulist rauda pisut nina all hoida!“

„Sa ehk hakkaksid teisi päris tapmaga, kui ainult saaksid,“ märkis ema sarkastiliselt.

„Kas või seda, kui vaja,“ naeratas tädi.

Nii hargnes jutt peamiselt ema ja tädi vahel, kuna isa ja Marta istusid vaikides. Isa luges ajalehte ja nais olevat oma lektüüri väga süvenenud. Martal oli oma mõtetega nii-palju tegemist, et sai vaevu mõne lause teiste jutu vahele poetada.

Tädi ei andnud talle siiski rahu.

„Kuidas mõtled nüüd teha,“ küsis ta, „kas teretad edaspidi veel seda härrat või mitte? Liisa Ivanovna igatahes teretas ja tegi pilkava näo...“

„Minule on ta edaspidi õhk! Ei mingit teretamist ega pilkavat nägu — seda veel vaja,“ kinnitas Marta.

„Lootke aga jah, et ta enam teretab,“ põikas ema.

„See on ükspuha,“ ütles Marta õhinal.

Ballil

Marta pidi tunnistama, et järgmistel päevadel oli tõesti natuke piinlik inimeste silma all liikuda. Tundus, nagu kõik vahiksid ainult teda ja vahetaksid paljutähendavaid pilke. Kohvikus igatahes pisteti mõneski lauas pead kokku ja soistati himukalt, silmad vilksadi-vilksadi Marta lauas. Kuid paistis ilmsena, et need tähelepanuosutused olid igati heatahtlikud, niisama nagu paljud tuttavad surusid otsekui tänades ta kätt.

Onu Kork oli neilgi päevil vankumata toena Marta kõrval, aitas teha vähimagi südamehaavakese otsekohe terveks ja lõi oma hea tujuga alati lustilise ning muretu meeleolu.

Selle vastu ei saanud siiski temagi midagi teha, et Marta ilmselt hakkas rohkem kodu armastama ja kohvikustki ei pidanud enam endiselt lugu. Ta oli nagu elutargemaks, elutõsisemaks muutunud. See polnud mingi tusk, mis teda selleks sundis, vaid päris mõistustlik kalkulatsioon: mis sellest trillerdamisestki tuleb! Kodus oli ta selle eest rõõmus ning terane, ja ema pidi tunnistama, et needsinatsed pettusepulmad, nii inetudki kui nad olidki, tütresse olid siiski väga kasvatavalt ja hästi mõjunud. Sai elu esimese karastuse, mõtles ema, ja mis on paremaks õpetajaks?

Tädi Anjale see siiski ei meeldinud. „Sa oled nagu lesk,“ sõnas ta Martale. „Tuleta ometi meelde, et sa pole mitte leinaja, vaid hoopis vastupidi — võitja täis võidurõõmu. Ära jää siis kõõginurka kükitama, hoiu selle eest!“

Marta naeris sellele ja keerutas tädiga toas paar ringi.

Onu Kork ei kõnelnud sellel teemal, vaid — tegi tegusid. Ühel päeval ütles ta Martale:

„Tulevaks laupäevaks seadke end valmis, tuleb minna ilmatu tähtsat pidu pidama.“

„Või-või!“ tegi Marta naljatlevalt imestust.

„Ei, ei — jutt on päris tõsine. Laupäeval on pressiball ja oleks ka lõpmata kena, kui Marta-preili võtaks sellest onuga koos osa.“

„Või kohe pressiballile!“ mängis ema ilmsüütust, „kes seal siis keda pressib?“

Kõik naersid.

„Seda tahaksime just kangesti näha,“ ütles onu.

„Nüüd ei pruugi sul ka enam karta, et pole midagi selga panna,“ sõnas ema, hoides paitava pilgu onul, ja sellega oli ühtlasi öeldud, et emal ei ole midagi selle vastu, kui Marta ühes onuga läheb pealinna suuremale ballile.

Peale askeldavat ettevalmistust, milleks kujunesid järgnevad päevad, oldi lõpuks ballikeerise siginas-saginas. Rahvas surus otse tulist murdu, nii et Marta ei osanud esialgu oma tuliuues ja esmakordses õhtuetaletis ei astuda ega olla. Kuid onu oli kõige eest hoolitsenud. Varsti istuti juba aegsasti ettetellitud lauas ja nüüd alles sai Marta pilgu enese ümber heita. Teravalt silmatorkav toredus tõmbas tähelepanu peaaegu igas lauas istuvate daamide tualettide juures, kuid ühtlasi pidi ta enese lohutuseks tunnistama, et selle toreduse sees ei tarvitsenud ta sugugi häbi tunda. Tal oli rõivastis küll hulga lihtsajoonelisem, aga selle eest — Marta tahtis seejuures olla päris objektiivne — sootuks maitsekam. Ja peasi: ta tualeti materjali kvaliteedile vastas siin küll vaevalt ükski rõivas, sest kellel siitrahvast oli siis niisuguseid kallimeelseid onusid, kes tulevad kingituskoormaga välismailt?

„Kas minu ettekirjutused on ka täpselt täidetud?“ küsis onu, üht silma kavalasti pilgutades.

Marta ei taibanud äkki.

„Ma andsin ju käsu, et ballil ei passi seakarbonaadidega mässata ja seepärast tuleb kodus kõht täis süüa...“

„See käsk on täidetud,“ naeris Marta.

„Siis asugem aga pihta. Iga minut on nüüd kallid, sest pea see hommik käes ei ole, kui pidu keskööl algab.“

Varsti veretas vein klaasides ja Martal oli niisugune tunne, nagu oleks see kõik film ümberringi ja tema ise kah üks tegelane sessinases filmis. Nagu kõditas südame alt ja esimene rüübe klaasist pani põsed häbenevalt õhetama. Tal oli nii hea olla, et oleks onule kasvõi üle laua pai teinud. (Järgneb.)

PÄEVITUSÕLI

annab nahale ilusa pruuni jume!

HOIAB ÄRA kestenduse!

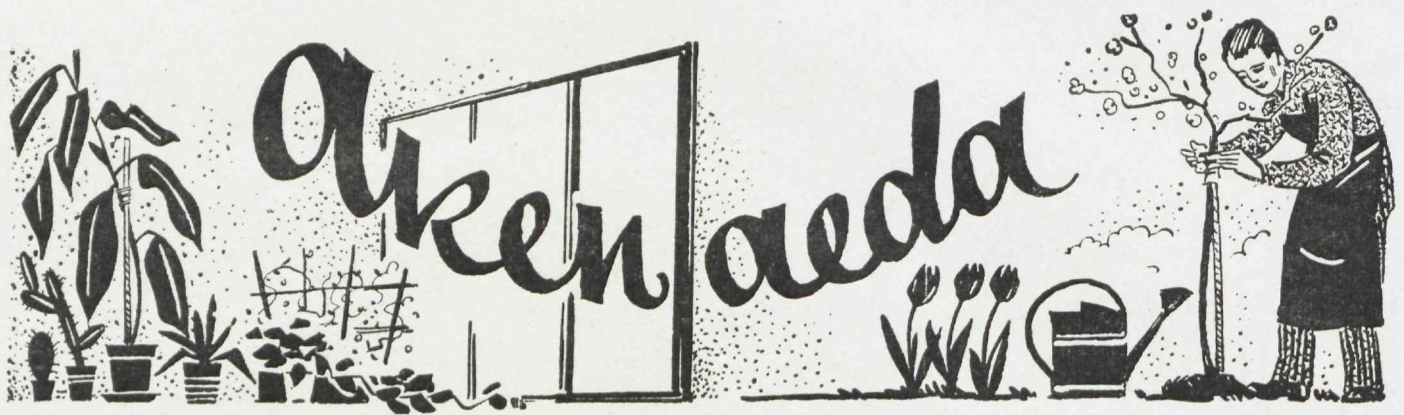
Hind 40 snt.

A.-S. Prov. J. LILL

Suvi

Tomatite kasvatamisest

Tomat on vitamiinisalduse tõttu väga tähtis köögivilj. Kuna tomat on lõunamaa päritoluga, siis nõuab ta suurt hoolt ja soojust. Väiksegi külma hävitab taimed ja vigastab vilja. Tomat nõuab külmade tuulte eest varjatud asukohta ja väga sügavat mulda, kuna ta juured tungivad peaaegu 1½ meetri sügavuseni.

Taimede ettevalmistus toimub taimelavas või selle puudumisel toas lillepotis. Seemned külvatakse märtsi lõpul või aprilli algul. Tärkanud taimed vajavad palju valgust, kuid kasvavad nad pikaks ja lõdvaks. Öhusoojus peab olema 15–20° C ümber. Külvist väljaistutamiseni vajab taim kasvuaega umbes 12 nädalat. Vahepeal on aga soovitatav noori taimi 2–3 korda ümber istutada, siis kasvavad nad tugevamad. Kui vähegi ilmad lubavad, harjutada neid välisõhuga.

Kasvukohaks vajab tomat sooja kohta, kuid ka liiga kinnine, st. tuuletule koht pole sobiv. Vähemal hulgal kasvatades on sobivaks kohaks planguvõi seinäärised vastu lõunat. Maa peab olema eriti rammus. Tema eelviljaks on hernes, uba, kapsas või kurk. Kunagi ei tohi teda kasvatada sellel maal, kus eelmisel aastal on olnud tomat või kartul, siis langeb peaaegu kogu saak haiguste saagiks.

Istutusaeg langeb tavaliselt juuni algule. Enne kohaleistutamist tuleb istutuskohta asetada tugiteivas ja kaevata auk. Taimed võetakse lavast võimalikult suure mullapalliga. Istutusaugu tuleb panna labidatäis kompostimulda. Istutamise järel kasta taimi põhjalikult ja siduda nad tugiteiba külge. Istutada võib tasasele maale, peenraile või vagudele — see oleneb muidugi maast. Külmematel ja niisketel maadel istutatakse peenrale või vaole, kuid kuiva maa puhul tasasele maale.

Väetamine. Harilikuks nähtuseks tomatite juures on see, et nad kasvavad küll palju vilja, kuid vilja jääb väikeseks ja viletsaks. Selle põhjuseks ongi vilets väetamine. Paremaks väetiseks tomatimaale on kõdunenud hobusesõnnik. Nädal või paar enne tomatite väljaistutamist on soovitatav iga 100 ruutmeetri sõnnikuga väetatud maa kohta anda 2 kg kaalisoola, 2 kg superfosfaati ja 1 kg väävelhappeammoniaaki. Nimetatud mineraalväetis tuleb enne külvi segi segada, ühtlaselt maale küllida ja mulda rehitseda. On väljaistutatud tomatid juba kasvamishoos, tuleb neid vähemalt kord nädalas kasta virtsaveega, milles lahustatud kaalisoola (20 l vee kohta võetakse 5 l kää-

rinud virtsa ja 150 g kaalisoola). Kastmisel peab silmas pidama, et väetis ei satuks taime varrele. Sellest hoidumiseks tõmmatagu taim ümber 20-sm mõõduga vagu, millesse kallatagu väetis. Väetamine peab lõppema hiljemalt juulikuu esimesel poolel.

Hooldamistööd. Pärast taimede juurdumist tuleb tüved 15 sm kõrguselt mullata. Kõpamine ja mullakohendamine toimub 4–5 korda suve jooksul. Tomatit on soovitatav kasvatada üheharulisena, vili küpseb siis paremini. Kui tekivad lehekaenlast noored võrsed, näpistatakse nad ära. Võrseid mitte üle 10 sm kasvada lasta. Õiekoobarad, mis sealsamas tärkavad, jäetakse muidugi alles. Võrsete näpistamist korraldatakse paarinädalaste vaheaegadega. On tekkinud 2–3 õiekoobarat, siis lõigatakse latv kaks lehte ülaltpoolt viimast koobarat maha.

Saagi koristamine toimub vastavalt vilja küpsemisele. Vilja võime siis korjata, kui ta on vähemalt kolmeks muutunud. Vilja valmimist soodustab lehtede kõrvaldamine viljakobarate ümbrusest, et päike pääseks viljale juurde. Juhul, kui vili ei suuda korralikult valmida, võib taimed kiskuda juurtega maast ja asetada nad parajasse sooja ruumi järelvalmima. Sel viisil saame värsket tomatit tarvitada veel novembris ja isegi detsembris.

Haigused ja nende tõrje. Juba rohelistel viljadel tekivad pruunid sissevajunud plekid, mis hiljem muutuvad pehmeks, mädaseks. See on tomativiljamädanik. Selle tõrjeks tuleb seemet puhtida 0,25% Germisani lahusega 10–15 min. Haiged viljad kõrvaldada, anda korralik kasvukoht ja hoolitseda taimede eest kasvuaja kestel. Tomatilehemädaniku tõrjeks tuleb kolm korda pritsida 1% bordoovedelikuga, esimene pritsimine kohe haiguse ilmunisel, teine ja kolmas 10-päevaste vaheaegadega.

Sordid. Soovitada võib: Kondine Red (valmib vara), Tuckswood (sobib kergematele maadele), Best of all (varane), Ailsa Craig (varane, viljakas).

Milline on meie muru?

Kui ilumuru on vilets ja näotut värvi, siis pole ta saanud asjatundlikku eeltööd ega hoolitsust. Lillepeenart on kergem hästi ette valmistada ja ilusana hoida kui pealtnäha nii lihtsat murupinda. Toore, raske maaga, mis on sagedi täis umbrohtu, pole midagi peale hakata. Toores pind tuleb 40 sentimeetri

sügavuselt ümber kaevata. Kõik umbrohujuured, putukatelarvid ja kivid hooliga välja korjata. Kaevamisel lisandada pinnale puuduvaid aineid. Raskele savipinnale segatakse juurde kompostimulda, turbamulda, liivast huumust ja lahjale liivapinnale head huumust ning savise-gast mulda. Lubjavea- ja raudvaegast mulda anda lupja. Ruutmeetrile arvestatakse 150 g süsihapulupja. Kõige kiiremini ja kindlamini saame hea tiheda rohukasvu, kui kõrvaldame sobimatu pinna 20 sm pak-suse kamarana, kaevame hästi läbi ja täidame siis kompostimullaga segatud hea, koheda aiapinnaga täis. Uus pind tasandatakse, hargitsetakse, rullitakse üle või tasandatakse jalatsite külge kinnita-tud tallalauadega. Alles siis võib alata külviga. Seeme hargitsetakse ja rulli-takse otsekohe sisse. Oige seemne saame heast, tunnustust leidnud seemnevilja-kauplusest, iseloomustades täpselt antud olukorda. Varjulise koht vajab teisu-gust rohusortide segu kui päikesepaiste-line muru. Kui soovitakse saada väga kiiresti smaragdrohelist vaipa, tuleb võtta kahekordne hulk rohuseemet, umbes 50–75 g ruutmeetri. On noored rohu-lemmekesed kasvanud umbes 8 sm kõrg- guseks, niidetakse nad esimesel korral sirbi või vikatiga — mitte masinaga. Masin kisub õrnad juured üles! Iga niidu järel rullida ja küllida harvadele kohta-dele lisaseemet. Niita tuleb suvi läbi 8–14-päevaste vaheaegade järel 3 sm kõrguseks. Ja siis väga palju kasta, kui-val ajal igal õhtul. Eeskujulikult kauni „inglise muru“ saladus peitub Inglismaa niiskes kliimas. Me aitame pisut sellega veel järele, et lisandame iga kahe nädala pärast kastekannu taimetoitesoola lahust. Ühele liitrile veele arvestatakse 2 g. Enne talve tulekut katta muru sõnnikukorraga, mis oleks ühtlasi kaitseks ka külma vastu. Muru kaetakse lavasõnnikuga, kompostiga või ka virtsaga niisutatud turbamullaga.

Kirjatööde paljund.-büroo

„REX“

Tõlked ja masinal ümberkirjutamine

Tartus, Rüütli tn. 5-5, 3. korral.

Telefon 18-74

A. VOLTER

Elegantsed daamid

eelistavad kreem Leodori. Värskendav Creme Leodor kaitseb nahka ilmastiku kahjulikkude mõjude eest, muutes kareda ja punetava naha pehmeks ja õrnaks. Creme Leodor suudab rahuldada need suured nõuded, millised esitame uuematele naha eest hoolitsemise vahenditele, ja annab näole selle õrna jume, mille omandamine on iga naise südamesoov.

Lab. „LEO“, Tallinn.

TEIE NAHAIE

CREME
Leodor

Ilusad valged hambad

naervas suus äratavad tahtmatult poolehoiu. Ka Teie hambad võivad meeldida; Chlorodont aitab Teid siinjuures, Chlorodont'iga puhastatud hambad omandavad kaunima läike ning ilusama välimuse. Hoolimata tugevast hõõrumisest, ei riku Chlorodont hambapasta sugugi väärtuslikku hambaemaili. Palun mõelge sellele, kui lähete ostma hambapastat. Ilusad valged hambad — Chlorodont.

HAMBAPASTA

Chlorodont

Kuidas meie poisu ujuma õppis

Vaevalt oli ta mähkmetest välja kasvanud, kui me võtsime ta kaasa vee äärde ja päikese kätte. Ta ei joosnud veel üksi, ronis aga siiski liigutavalt paterdades ikka jälle vette, kuigi me ta sealt nii sageli tõime tagasi soojale pehmele liivale. Ta väikesed sõrmekesed sirutusid nõudvalt läikiva elemendi poole, mis tal juba vannitamistest saadik oli nii tuttav.

Ent varsti jooksis juba väike poisu, ning me võisime rahulikuma südamega istuda suure oja äärde. Siin oli see näha. Väsimatuna käis ta suure kirju palli järel. Seal oli vaja vaid hästi tähele panna, et tuul teda liiga kaugele ei ajaks. Sest võib väga kergesti juhtuda, et jõmpsikas oma saamatute jalgedega komistab ja vett neelab. Niisuguseid ebameeldivaid tutvusi veega tuleb vältida. Laps muutub selle tagajärjel vee vastu kartlikuks, mis sageli võib kesta aastaid. Vägivaldal ei tohi aga mingil tingimusel tarvitada.

Pärast suplust, mis nii temperatuuri kui ka lapse tervisliku seisundi järgi tohib kesta 3 kuni 12 minutit, anti piimapudel. Siis lamas poiss heleda päikese käes lamamistoolil ja mõnules! Öösel aga magas ta nagu karu.

Mängides harjutasime poisile vee omaseks. Kui ta sai kaheaastaseks, kinkisime talle ujumisvöö, mille isa valmistas vanast, tarvitatud autokummist. Ring muudeti poisimõõdu järgi vähemaks ja kleebiti siis jälle kokku. Öhu välja- ja sissepumpamiseks asetati sisse ventiil, harilikult on see aga juba autokummis olemas. Niisugune kummiujumisvöö on tõesti ideaalne: esiteks saab teda teha täpselt sobiva, mida korgist ujumisrõngad väikestele lastele ei võimalda, teiseks ümbritseb ta lapse keha nii pehmelt ja ometi kindlalt, et väljalibisemine on täiesti võimatu, kolmandaks jääb ära käsivarrekeste haavadesse hõõrumine, mida järeleandmatu kork kergesti esile kutsub.

Poisu oli loomulikult lõpmata uhke oma isikliku ujumisvöö üle. Ta ei jõudnud oodata esimest starti, andes isale vaevalt mahti vöö ümberpanekuks!

Ja siis vette! Nagu noor kutsikas solistas ta vees. Nii õppis ta mängides ujuma, esialgselt mulistamisest tekkis aegamisi korrapärane kraulimine. Poisu usaldas enda hirmuta — seda oli selgesti näha — oma armastatud ujumisvöö ja vee kätte. See läks tõesti toredasti ja tegi niipalju nalja, et sageli tuli põrgulärm, kui jahedate ilmade puhul ettekirjutatud 3 minutit oli juba möödunud.

Aja jooksul puhusime järjest vähem õhku ujumisrõngasse. Ei kestnud enam kaua, kuni poiss ujus juba ilma abinõudeta.

Pärast suplust võtsime kiiresti püksikesed maha, millele järgnes tugev keha froteerimine. Siis isaga veel mõningad võimlemis- ning jõuharjutused päikese käes, mis tegid talle rõõmu, ning väike keha oli peaaegu kuiv.

Nii kestis see kogu suve läbi, mille tagajärjel kasvas poisust tugev jõmpsikas.

UUDISTOOTED:

*Kleidirüüded,
Lukad,
Trikood,
Pitsid, Paelad*
A/S O.KILGAS

**ANKUR
TIKKIMISLÕNG ON PARIM**

Mälestusi

Suvepuhkus! See on kõlav hüüd kõigile neile, kes elutsevad ja jöötavad linnas. Maale, loodusesse! On tunne nagu avaneks salapärase suletud uks, mille kaudu pääseb lähedale kõrvetavale päikesele ja kuumale liivale. See on võimas laul vabadusele, mida laulavad äkki kõik linnud metsades, lilled aasadel ja lained meres...

Vabadus, mitte millestki ega kellestki oleneda! See on suur ja kõlav loosung, mida inimesed ikka vaimustusega oma lipule kirjutavad ja ikka kirjutavad. Teadmine, et oled iseenda peremees, kuidas see karastab inimese enesetunnet, kuidas see annab julgust ja jõudu uuteks ettevõteteks ning uueks tööks!

Töös on tempo, kõikjal kohustusel.

Aga nüüd ükskord on aega, nüüd ollakse kord ka isand aja üle, mida võib painutada oma tahte alla.

Suvepuhkus on igale inimesele tähtsam, hädalisem ajavahemik keset tööd. Tema toob meie igapäevasesse ellu vaheldust.

Seepärast, kel vähegi võimalust, jätku oma töö ja mingu suvisesse loodusesse, kas jala, rongiga, laevaga või autoga.

UHEST suvepäevast

Laevasõit on suve suurimaid kingitusi. Aeglaselt mööduvad kaldad, puud, pöösad, lilledest kirevad heinamaad, rahulikud ja idüllilised talumajad, viljapõllud, jõe ääres pesupesevad naised, vees sulistavad lapsed — ning kõige selle üle sinine sädelev suvetaevas ja vee omapärane jahe õhk.

Suvi teeb sõiduhimuliseks. Juba jaama ees raudteeroopaid vaadates tärkavad südames unistused ja seiklused. Ning kui siis istuda rongile, on tunne, et lahtine vaaguniaken on tõeline aken salapärasesse ja igatsetud maailma: mereranda, metsakülla, järvekaldale. Ükskõik kuhu. Ainult sõita!

Suvele kuulub ka tolmune auto. Palju maanteid on veel sõitmata, teid, mille ääres kasvavad sinised kääkingad, tulipunased tõrvalilled, teid, mis lähevad üle siniselt looklevate ojade ja jõgede, teid mis tõusevad kõrgele künkale ja vajuvad alla orgu.

Lühike on suvi. Seepärast — ammutagem temast elujõudu ja tervist. Toogem ta oma mälestustes koju, et ta aitaks soojendada sügise rõskust ja talve külmust.

Õnnelikku suve kõigile „Mareti“ lugejaile!

„Mareti“

Sangarlikke naisi

Mary Slessor, 1848—1915

Kui Šotimaale olid tulnud halvad teated, et Livingstone on surnud, siis oli mitu inimest, kes tahtsid asuda ülesande täitmisele, mis ta oli pooleli jättnud. Nende seas oli üks 26-a. neiu Mary Slessor, kangur Dundee's. Tal oli pühapäevakool metsikute poistega, kelle ta oli enda poole võitnud julguse ja hea iseloomuga. Kaksteist aastat ta oli töötanud ja õppinud oma vähestel jõudetundidel, lootes ikka, et ta võib minna Aafrikasse misjonärina. 1876 läks ta unistus täide ja ta sõitis välja Calabori (Aafrikas).

Mõne aja ta elas Duke Town'is ranna ääres, kuid üles jõgepidi, Okoyongis elas rahvas, kelle keskel ta tahtis elada ja õpetada ristiusku. See polnud meeldiv rahvas, vaid upsakas, julm ja tülitsev. Kui ta esimest korda elama asus onni ühte külla, tema sõbrad arvasid, et ta tublist ettevõttest tuleb vähe välja. Ei miski muu kui kahurpaat võivat alla heita selle rahva. Kuid Maryle polnud vaja säärast piitsa. Ta nägi nii mõndagi hirmutavat asja, orjade vangistamist, haigete päratuksjätmist ja ikka uhket taplust. Kuid ta oli sõbralik nendega, kui nad tulid; ta õpetas nii vanu kui ka noori, kuidas lugeda; ta tegi nad vähehaaval tuttavaks piibliga — ja nad õppisid laulma koraale.

Ei ole just kindel elu niisuguste suguharude keskel, kui vanem on haige või sureb. Kombeks on siis vaadata mõne patuoina järele. Pöördepunkt Mary elus tuli, kui kaugemast külalt tuldi teda kutsuma terveks tegema vanemat, kes oli haige.

Tema oma küla vanem ütles, et ta ei peaks minema, kuid ta läks. Vihmad olid lähedal, jõed olid tõusul. Lähimärg, pärast kaheksatunnist kõva matkamist ta saabus külla, kus vanem lamas haigena.

Mehed olid valmis märguandeks, et tappa ohvrid, kes pidid hävima, kui haige vanem sureb. Kõik külaelanikud värisid hirmust. Kuid Mary lõi ta tagasi tervisele; ja nad palusid teda sinna jääda ja olla nende ema. Seda ei võinud ta teha. Ja kui vanem oli viimaks jälle terve, ta pöördus tagasi Okoyongi.

Uued matkad Aafrikas; ja kaugel ja laiast sai Mary tuttavaks. Ta oli toonud rahu sinna, kus oli hirm.

Oma rahva keskel Mary sai nagu vanema sarnaseks; ta võis olla kindel ja karm, kuid aafriklased, kel on kiire silm iseloomu tabamiseks, teadsid, et ta on nende kartuseta sõber. Ta tahtis minna kaugele, kui kuulis, et on sõjahädaoht.

Ühel päeval, kuuldes segadustest, ta leidis kaks suguharu täristavat oma piike ja müristavat lahinguhüüdeid. Ta läks läbi ühe suguharu rinde ja sammus teise poole. Siis üks sõdur tuli ja põlvitas ta jalgade ette. See oli vanem, kelle ta oli mõni aeg tagasi terveks teinud. „Me palume teid teha rahu,“ ütles ta; ja kogu selle päeva oli palju jagelemist. Kui õhtu tuli, Mary küsis, kas on nüüd rahu või sõda, ja vastus oli: „Nüüd on rahu.“

Kogu nende aastate kestel, mis Mary elas oma Aafrika sõprade keskel, ta õpetas ja kasvas neid ristiusus; 15 aastat hiljem ta leidis neist hulga Jeesuse truid õpilasi.

Ajaga sai ta Calabor'is kuulsaks. Teda austati Briti valitsuse poolt. Ta suri oma väikeses hütis, oma vahvate Aafrika sõprade keskel. Kui Duke Town'is kuuldi ta surmast, lasti lipp poolmast. Ja kui W. P. Livingstone jutustas loo sellest romantilisest elust, igauks imestas, kuidas sellest Šoti kangurneist oli saanud Aafrika Valge Kuninganna.

Kiirrongi päästja — Kate Shelley, sünd. 1866

Ta elas oma ema ja nooremate õdede-vendadega Iowas. Kui ta isa veel elas, oli see raudteehingu teenistuses, teatava raudteeliini järelevaatajaks. Kate vaatas ikka raudteele nagu osale oma kodust. Ta teadis rongide kellaaegu sama hästi kui jaamaülem. Ta oli ka emal suureks abiks majapidamises. Vahel sängis teisele küljele pöördudes kuulatas ta kiirrongi mürinat. Vahel oli see ainult vedur. Ta tundis seda kõlast. —

1881. a. suvi, kui Kate oli 15-a., oli väga vihmane. Igal pool oli vesi. Raske oli riideid kuivad hoida. Ühel juulilõel tuli suur torm. Kate oli ukse ees ema ja väikestega ja kuulas tormi mühinat. Kui teised läksid tuppa, läks ta lehma vaatama väljal. Raske oli minna, rahe peksis vastu silmi. Ta laskis loomad lõast lahti, et nad koju varjule tuleksid.

Kate pöördus kodu poole. Oli kuulda mürinat kaugel. Hirmuga südames tütarlaps jäi seisma ja kuulatas. Lähedalolev Honey Creek'i jõgi oli mässavaks suurjooks muutunud. Äkki raksatus, ja jõel olev puust raudteesild oli veest ära viidud. Siis läks tal mõte läbi pea: pea pidi tulema ju kiirrong. Kui midagi ei tehta kohe, tormab see pikk rong jõkke. Kui saaks sõnumi saata Moingooni jaama, kus on viimane peatus enne silda. Kuid kes viiks teate? Polnud teisi viijaid kui ta ise.

Suure vaevaga pidi ta selle tee tegema. Pidi ringi minema. Tuli minna üle teise silla jõel. Silla puud olid vihmast libedad, tuul suur, Kate pidi käte ja jalgadega kinni hoides ronima üle silla, all kohutav jõekuristik. Iga silmapilk võis ta alla kukkuda. Kuid viimaks oli ta üle silla. Tal oli veel pool miili minna ja selleks oli tal veel aega mõningad minutid. Kõik võis hilja olla. Kuid ta jõudis jaama just siis, kui rong sõitis sisse. Kate ei jutustanud kunagi, mitu inimest ta päästis surmast, kuid teised jutustasid seda. Uus raudsild, mis üle Des Moines'i jõe viib, nimetati Kate Shelley' sillaks.

Meie põlve kõige imeväärsem naine — Helen Keller, sünd. 1880

Ütelda, et ta on suurem kui Napoleon, nagu on öeldud, ei ole veel küllalt; tal oli elujõude, mis olid palju vastupidavamad kui surmajõud.

Helen Keller algas oma elu normaalselt — terve väikelaps. Poolteist aastat ta kasvas armsuses ja võlus; siis üks hirmus kuu, ja kohutav palavik võttis talt igaveseks nägemise ja kõnelemise. Talle võeti õpetajanna, see oli Anne Sullivan, kel oli 3 omadust: terve mõistus, suur kannatus ja suur armastus. Ta tuli Heleni koju, kui see oli 6-aastane. Esiti oli väga raske. Helen oli väga metsiku loomuga, kuid mõne aja pärast sai väga mõistlikuks lapseks. Õppis kõnelema. Lõpetas erateel gümnaasiumi-kursuse ja pääses ülikooli. Ta õppis viit keelt. Nüüd on ta doktor.

Kuus korda kuus

... see on Zeiss Ikon'i uudiskaamera Ikonta pildikaust.

Veidi matemaatikat: ühele 6×9 cm rullfilmile saate 8 pilti, sama film, kasutatud Ikonta 6×6 kaameras annab 12 pilti. Kokkuhoid $1/3!!!$ Tülikas küsimus: kas püst- või põikformaad — langeb iseenesest ära. Üks pilt on nagu teinegi nõeltev. Kaamera ise on tugeva ehitusviisiga. Teravustamist kergendab kahetäpistüsteem. Päästik on paigutatud kaamera kerele. Kaamera avaneb automaatselt. Objektiivid: Novar 1:4,5 kuni Zeiss Tessar 1:3,5, Telma või

Compur rapiidkatikus (kuni $1/500$ sek.) — ja kahe tüübi juures isegi isepäästik (autoknips).

Lähemalt fotoäridest või Zeiss Ikoni esindusest, A.-S. KAPSI & KO., Tallinn, Harju 46.

... kuid hea ülevõtte jaoks ka Zeiss Ikon film!

Moode ilusateks suvepäevadeks

241. Suvine õhtukleit valgest krepsatäänist. Vöö punane.
 242. Moodne organdist õhtukleit suveks.
 243. Nägus õhtukleit muustrilisest siidist.
 244. Päevakleit keskmisest sinisest materjalist. Aplikatsioonid ja vest valged.
 245. Moodne suvikleit ruudulisest taftist või mõnest muust materjalist.
 246. Suvikleit sinise- ja valgemustrilisest siidist, kaunistatud punaste paeltega.
 247. Suvikleit triibulisest materjalist. Vöö, nõõbid ja taskurätt valida sobivalt riide joontega.
 248. Nägus suvikleit triibulisest materjalist.
 249. Suvikleit kahesugusest materjalist. Ühenduskohti võib kaunistada kerge tikandiga.
 250. Nägus suvine pealelõunakleit.
 251—252. Kaks moodsat suvimantlit. Esimene on kaunistatud kitsa lakkpaelaga, teine nõörtikandiga.
 253—254. Suvikleit kas ühevärvilisest või muustrilisest materjalist. Kanda juurdekuuluva sobiva kerge jakiga.
 255. Suvikleit punktilisest materjalist. Juurdekuuluv jakk ja kleidiriide punktikesed on ühte värvi.
 256. Nägus kleit muustrilisest siidist. Seelikuosa volditud.
 257—259. Kolm nägusat valgest materjalist spordi- või rannakleiti.
 260. Triibulisest riidest rannamantel.
 261. Nägus rannakleit.
 262. Rannaülikond tütarlapsele. Lõige IV lõikelehel.

Õige samm õigel ajal.

Praegu on viimane aeg poolaasta-tellijail uuendada „MARETI“ tellimist aasta lõpuni. „MARETI“ pooleks aastaks maksab ainult

KR. 1.80

Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja kauplused, kus müügil „MARETI“ üksiknumbrid.

Rutake „MARETI“ tellimisega!

MOODE US SUVIKLEIT

1.

4.

6.

9.

3.

2.

5.

7.

8.

1. Boleeroga suvikleit heleroosast või valgest materjalist. Kaunistised sinisest nõõrist. Lõige I lõikelehel 88-sm rinnamõõdule.
2. Moodne vestiga pealelõunakleit punktilisest materjalist. Mood sobib hästi ka tüsedamatele daamidele. Lõige II lõikelehel 102-sm rinnamõõdule.
3. Nägus valge suvikostüüm, mis koosneb villasest seelikust ja pikeejakist. Jaki lõige III lõikelehel 96-sm rinnamõõdule.
4. Moodne suvimantel villasest materjalist. Huvitav aplikatsioonkaunistis sellest samast materjalist.

5. Valge krae ja kätistega moodne suvikleit villasest musliinist.
6. Elegantne volditud siidkleit suviseks pealelõunaks.
7. Sportlik suvikleit linasest või siidist. Kaunistuseks nõõbid ja värviline kaelarätik.
8. Moodne ristitribuline suvikleit volditud esipattiiga. Krae ja kätised valged.
9. Nägus suvikleit punktilisest materjalist.

247

248

249

250

251

252

263—264. Kaks mustri-
lisest materjalist moodsat ranna-
ükonda.

265. Nägus mänguükond väikesele lapsele. Lõige V
lõikelehel.

266. Rannamantel poisile.

267—268. Kaks ranna-
või mänguükonda lastele.

269. Moodne rannakleit suuremale tütarlapsele.

270. Spordi-
või rannaükond tütarlapsele.

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

253

254

255

256

257

258

259

271. Moodne aluskleit. Lõige VI lõikelehel.
 272. Aluskleit tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.
 273. Sportlik püksisärk. Lõige X lõikelehel.
 274. Ööülikond tütarlapsele.

275. Varrukateta kittelpõll ruudulisest riidest.
 276. Nägus põll.
 277. Triibulisest riidest kittel.
 278—279. Kaks suvikleiti väikestele tütarlastele.

271

272

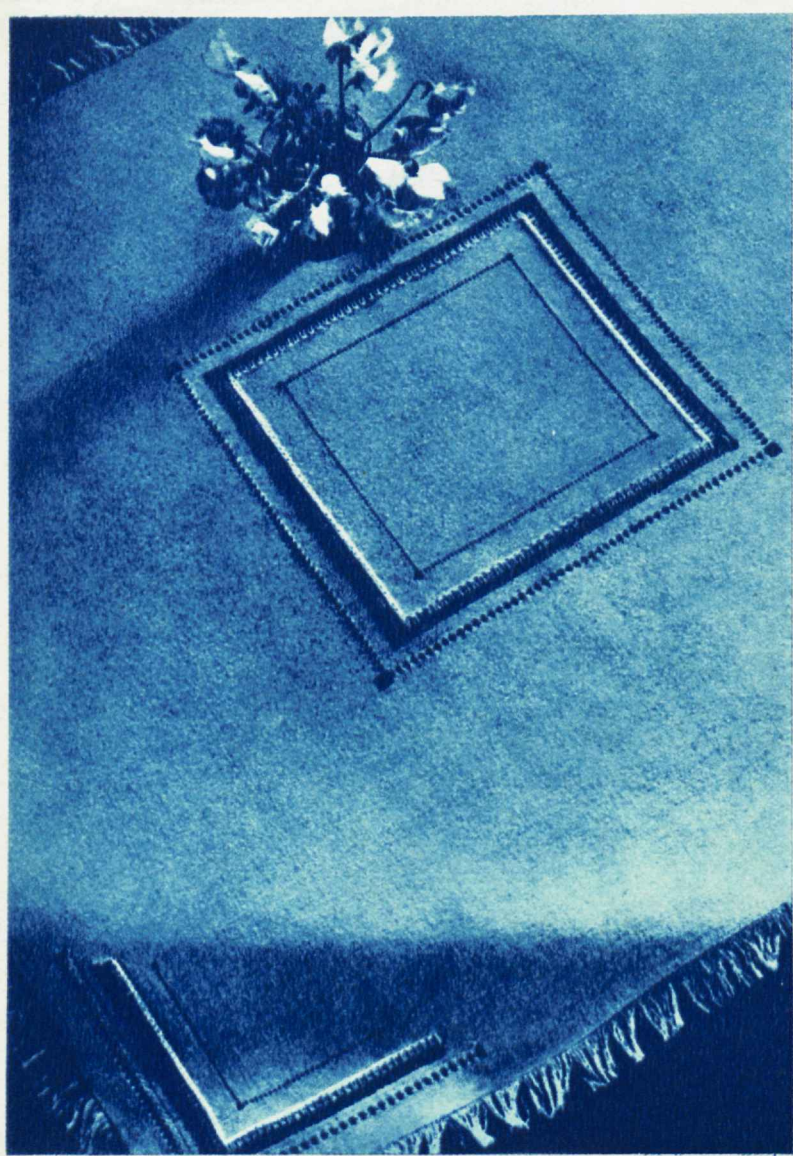
273

274

275

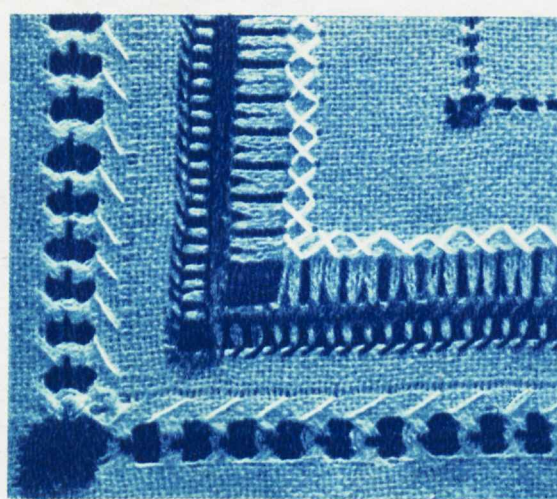
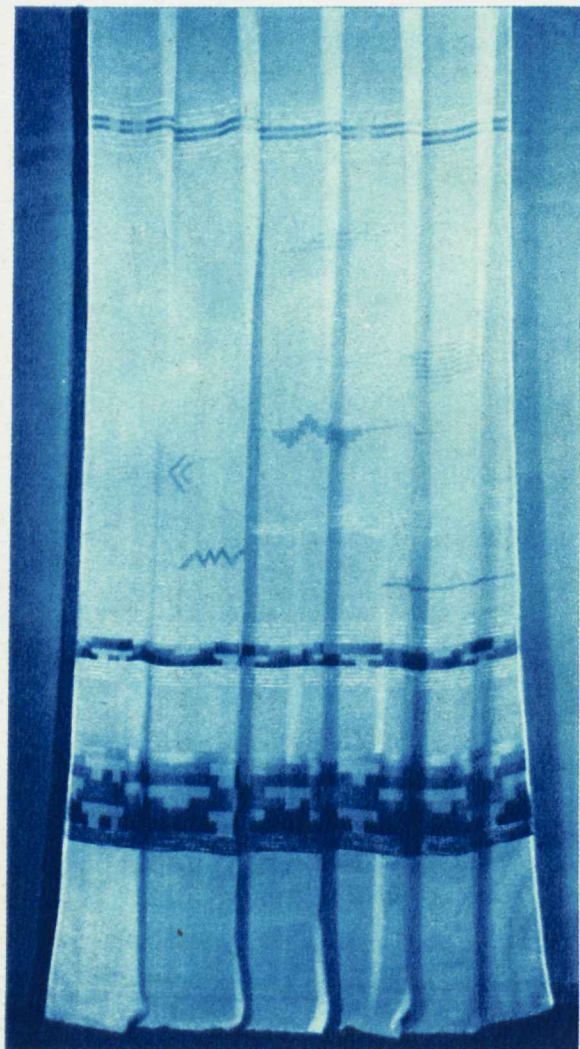
276

277

Pilukaunististega laudlina

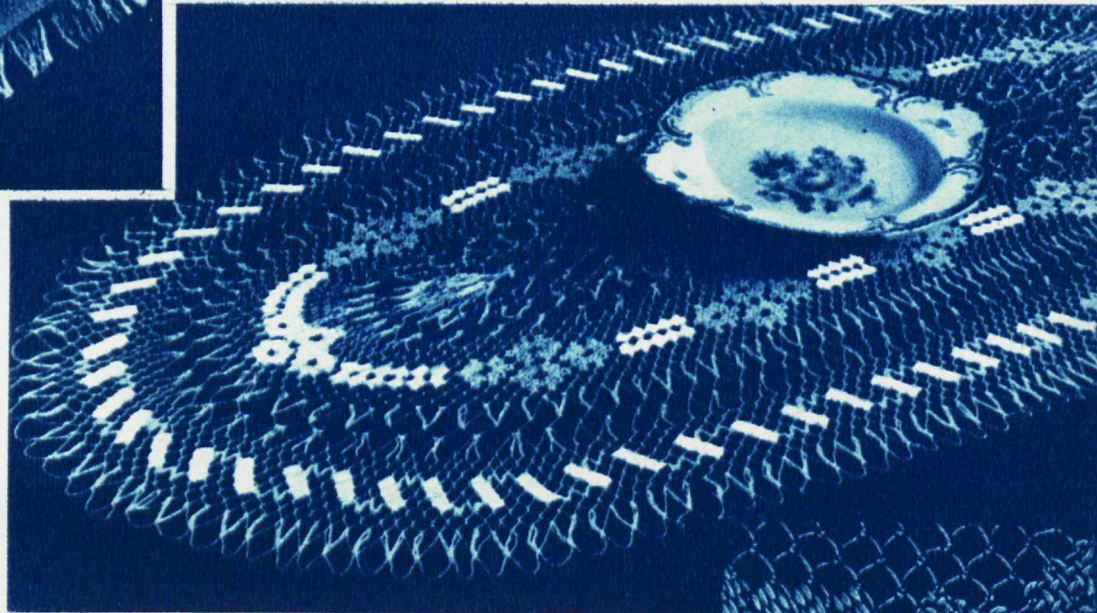
See nägus lihtne lina on valmistatud valgest või pleegitamata linasest riidest. Suurus võtta meeldivuse järgi. Nii keskmine piluderuut kui ka nurkade grupid valmistada selliselt, nagu näha juuresoleval proovil, milline on loomusuurune. Pilutamiseks tarvitada mitmet värvi pärlilõnga, nii et iga rida oleks valmistatud isesuguse värviga.

Loomusuurune tööproov kõrvalolevale linale

Ovaalne fileelina

Lina materjaliks on peen linane niit ja põimeteks korrutatud kunstsiid või jämedam linane. Tööd alatakse lina keskest, kinnitades mõnele padjale 28 sm pikkuse lõnga ning töötades selle külge. 1. ring (fileepulga laius 1 sm): 15 silmust ümber lõnga, otsa 4 silmust, siis teisele poole jälle 15 silmust ning teise otsa 4 silmust, siis viia lõng esimese silmuse juurest alla ja teha sõlm. 2. ring (pulga laius 1 sm): igasse küljesilmusesse 2 silmust ja igasse otsasilmusesse 4 silmust. 3. ja 4. ring (pulga laius $\frac{1}{2}$ sm): igasse silmusesse 1 silmus. 5. ring (pulga laius 1 sm): 2 silmust igast silmusest. 6. ring (pulga laius $\frac{1}{2}$ sm): 3 silmust 1 silmusega kokku võtta. 7. ring (pulga laius 1 sm): igast silmusest 3 silmust kududa. 8.—17. ring (pulga laius $\frac{1}{2}$ sm): 1 silmus igast silmusest (vaata proov). 18. ring (pulga laius 1 sm): 3 silmust igast silmusest. 19. ring (pulga laius $\frac{1}{2}$ sm): 1 silmusega 3 silmust kokku võtta. 20. ring (pulga laius 1 sm): otsakumerustel 18 korda igast silmusest 3 silmust ning külgedel vahelduvalt 1 silmus järgnevasse ja 2 silmust järgmisesse ülemise rea silmusesse. 21.—28. ring (pulga laius $\frac{1}{2}$ sm): 1 silmus igasse silmusesse. 29. ring (pulga laius 1 sm): 3 silmust igast silmusest kududa. 30. ring (pulga laius 1 sm): 3 silmust 1 silmusega kokku võtta. Muster põimida nagu näha juuresoleval proovil.

Kootud aknaeesriie

S. Kont.

6 niit, 8 koelauda.

Suga nr. 80/1. Eesriiete materjaliks on võrguniit nr. 80, kunstsiid, lõim nr. 32 ja vatist kedratud tombuline lõng.

Käärida 1600 lõnga ja vedada 2,5 m pikkuse eesriide jaoks üles 3,25 m pikkuses.

Koetamise järjekord:

50 sm labast pinda võrguniidist.

5 " " " kuld kollast siidi, telliskivipunast ja pruuni lõime kokkupoollitult ning iga $\frac{1}{4}$ sm järel 1 lõng kedratud puuvilla.

3 " I koelaud — kude seesama, mis eelmisel.

3 " II " — üleminek telliskivivärvile.

3 " III " — telliskivipunane.

3 " IV " — telliskivipunasest üleminek kuld kollasele.

3 " I " — kuld kollane.

3 " II " — " "

3 " III " — mõni kuld kollane lõng labasele pinnale.

18 " — labast.

5 " — iga 1 sm järel 1 tombuline lõng.

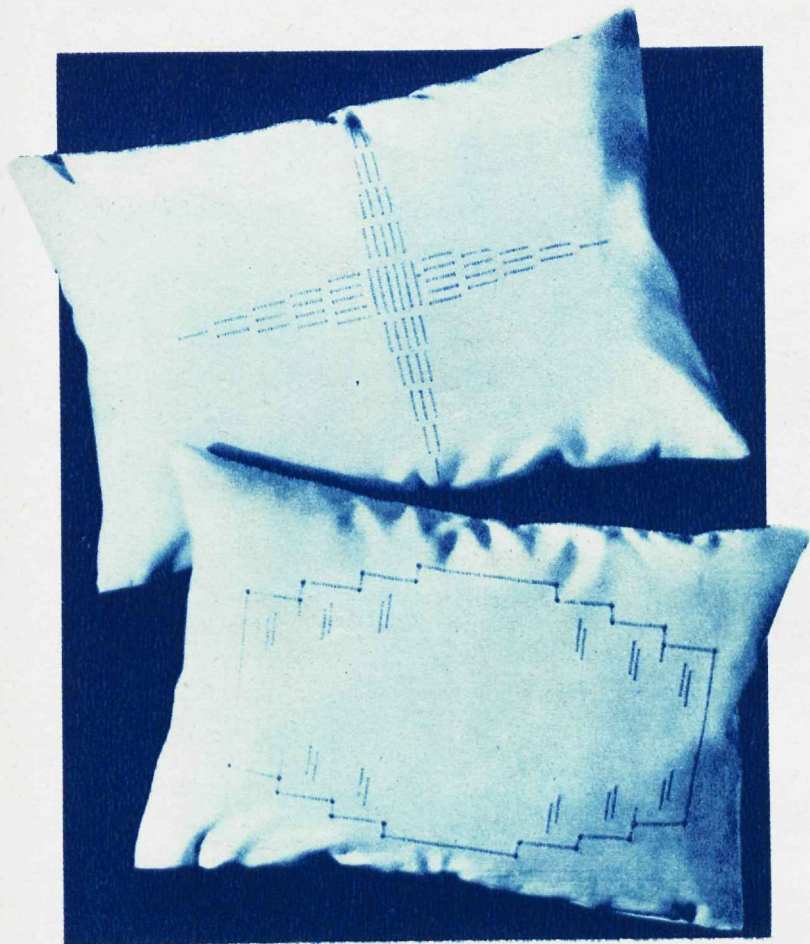
8 " — kirja, iga koelaua peal tallates 2 sm, telliskivivärvist üleminek kuld kollasele.

5 " — iga 1 sm järel 1 tombuline lõng.

10 " — labast pinda, siis algab põime.

Üksikud jooned põimida tombulisest lõngast ja motiivid kolmekordse siidiga oma äranägemise järgi. Rakendus ja põimete skeem müstrilehel.

Loomusuurune tööproov fileelinalle

Kaks pilukaunistisega padjapüüri

Need lihtsad nägusad pilukaunistised sobivad hästi nii laste kui ka täiskasvanute padjapüüridele.

Ristpistetikandiga laudlina

L. Neggo.

Lina muster on koostatud rahvuslikel motiividel ja tikkimiseks on tarvitatud kodumaa villast käsitöölõnga. Lina materjaliks on võetud peen poolpleegitatud džuuat. Tikkimisel on tarvitatud ainult pruuni ja kollakasbeeži värvi, kuid võib tarvitada ka teiz' kombinatsioone. Lina ääres on kitsas linasest niidist heegeldatud pits. Muster ja pitsiskeem muustrilehel.

Heegelpitsid voodipesule

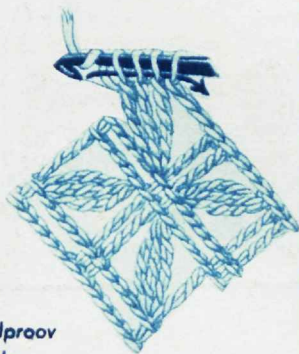
Nägusad vahepitsid ja nurgamotiiv on heegeldatud valgest läikega Ankur heegelniidist nr. 50—80. Heegelpitside skeemid muustrilehel, mille järgi on kerge pitsi heegeldada. Lehekeste heegeldusproov on juures.

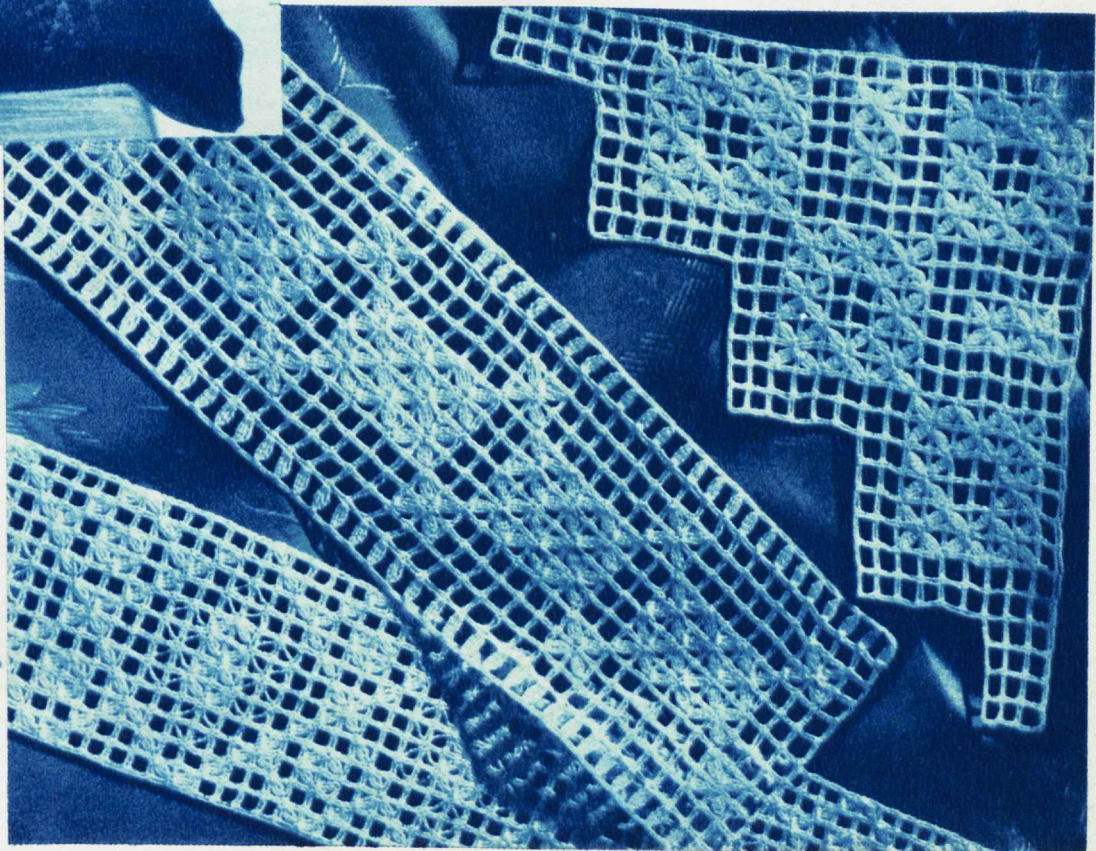
Tikitud padi

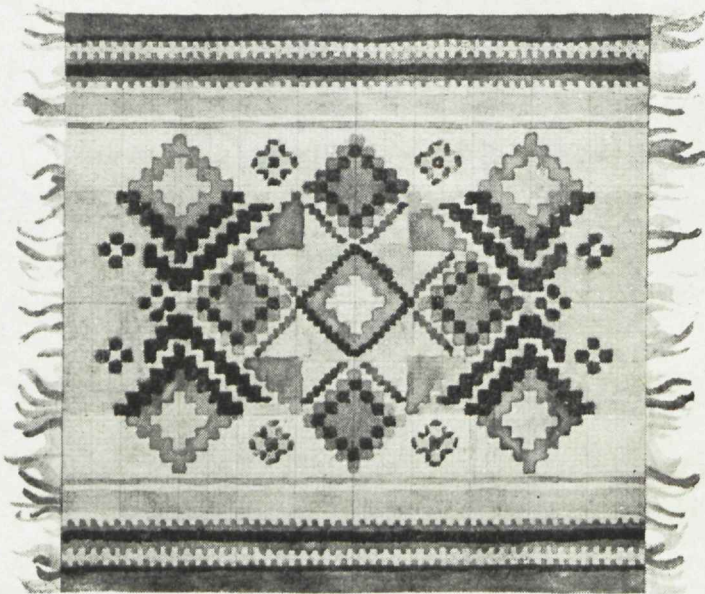
L. Ein.

Padi on valmistatud villasest riidest ning tikitud villaste lõngadega. Sellise padja tikkimisel võib hästi ära kasutada lõngade ülejääke teistest töödest. Värvid valida toonilt sobivad padja põhiriidele, milline võib olla pruun või must. Värvid oleksid järgmised: tumebeež, helebeež, pruun, roheline, oranž, punane, kollane, roosa. Muster muustrilehel.

Loomusuurune heegelproof voodipesu pitsidele

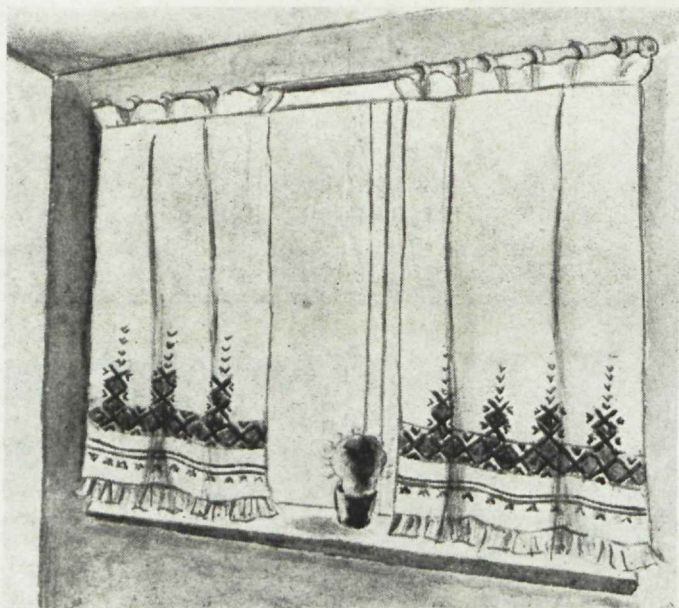
RISTPISTES SOHVAPADI

L. Leik.

Padi on koostatud rahvuslikel motiividel. Padi suurus on 100×100 mustriruutu. Värvid A. Trässi „Ekstra“ värikaardi järgi:

- tume roostepunane nr. 40
- hele roostepunane nr. 10
- vanarooma nr. 70
- helebeež nr. 35
- tumebeež nr. 48
- heleroheline nr. 68
- kollane nr. 15
- tumepruun nr. 55.

Muster mustrirehel.

Aknaesriided köögile

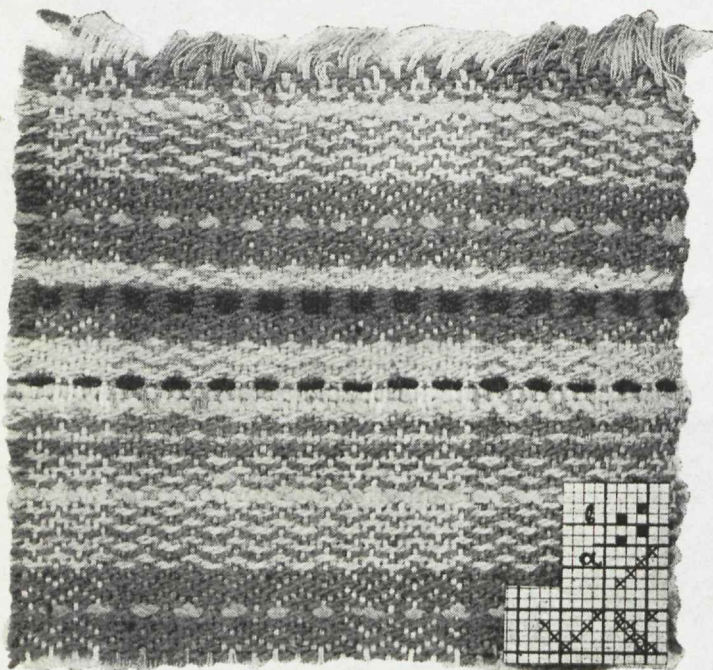
Eesriided tikkida valgele labasekoelisele linasele või puuvillasele riidele. Tikkida võib kas puuvillase või linase lõngaga. Alla äärde kiskuda umbes 4 sm pikkused narmad. Tikkimis-lõngad: tomatpunane või roostepunane ja must või tumepruun. Muster mustrirehel. E. Nagel.

Puuepuhkusel

on kõige paremaks sõbraks äsjailmunud suur

„Vallatu Magasini“

suvenumber

MÖÖBLIRIIE

4 niit, 4 koelauda, suga nr. 65/3.

Antud kangas on ülekaalus sinise tooniga ja kergelt jooneline. Lõimeks beež, valge ja beežikas vanarooma läiklõng. Käärida 48 lõnga igast värvist kõrvuti — soovitud kanga laius. Kõige hõlpsam on rakendada kangast, kui on kääritud 3 lõngaga. Niidetamisel tuleb igast niiesilmast 3 lõnga, kusjuures need 3 käivad ühe soa pii vahele.

Koeks on: keskmises jämeduses 2-kordne koduvillane lõng 5 värvis — kahvatu vanarooma, pastellsinine, khakivärv (umbes sõjaväe vormiriide värvitoon), hele roostepruun ja tume roostepruun; puuvillane froteerlõng — kahvatu sidrunkollane ja kahvatu oranž; mõni lõng vasevärvi kudumissiidid 2-kordselt poolitult. Kõik koelõngad on tallatud kangasse järjeliselt (kiri „a“), peale 3 heleda roostepruuni koos 3 khakivärviga, mis tallatakse nagu näitab kiri „b“. Värvide järjekord kudumisel: 8 sinist l., 1 roosa l. ja 1 sinine l. vahelduvad 4 korda, 1 roosa l. ja 1 khakivärvi l. vahelduvad 3 korda, 1 roosa l., 1 kollane froteerlõng, 1 roosa l. ja 1 khakivärvi l. vahelduvad 4 korda, 2 khakivärvi l., 1 siidlõng, 2 roosat l., 3 khakivärvi l., 2 roosat l., 2 kollast froteerlõnga, 1 siidlõng, 1 tume roostepruun l., 10 roosat l., 7 khakivärvi l., 1 hele roostepruun l. ja 1 khakivärvi l. vahelduvad 3 korda; 6 roosat l., 1 khakivärvi l. ja 1 sinine l. vahelduvad 3 korda; 3 khakivärvi l., 10 oranži l. Kude lüüakse parajalt kinni (lõimelõngad peavad näha jääma) ja kangas pressitakse.

L. Mälksoo.

OMBLUS
SINGER
MASINAD

SINGER

Õmmelge
elektriga

278. Pükstega kleit tütarlapsele.
 281. Ringpassesega suvikleit tütarlapsele.
 282. Suviülikond poisile. Lõige IX lõikelehel.
 283. Nägus kleidike 1-a. lapsele. Lõige VIII lõikelehel.
 284. Suvikleit tütarlapsele.
 285. Ülikond poisikesele.

Metallkeedunõude puhastamine

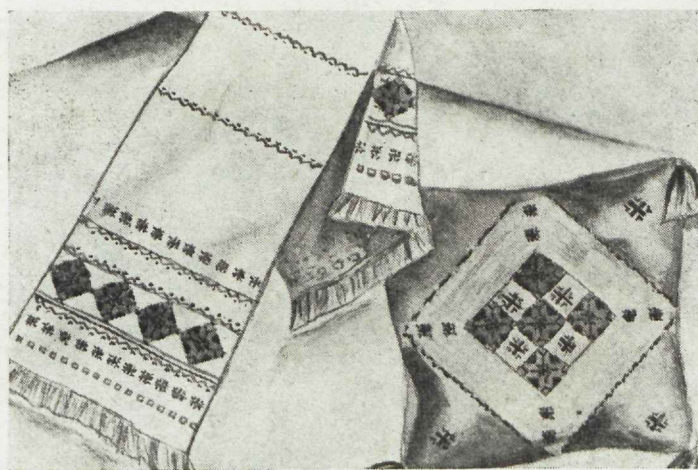
Perenaiseamet nõuab paljude teadusharude praktilist tundmist, mida ei suuda täielikult tunda ka andekaim perenaine. Pole võimalik olla ühtaegu arst, insener, pedagoog ja keemik. Kõigilt neilt aladelt on tarvis palju teadmisi majapidamiseks.

Köögis on tarvitusel palju metalle, nagu tina, tsink, vask, nikkel, raud, alumiinium, milliseid kõiki peab õieti käitlema. Tinaesemed olid kord majauhkuseks, nüüd on igapäevaseks tarvitamiseks veel vaid tinutatud nõud valgest plekist. Tina ja valget plekki käideldakse ühteviisi, kusjuures neid ei tohi asetada lahtisele tulele ega ka muidu väga suurele kuumusele, kuna tinakate võib kergesti hakata sulama. Puhastamiseks kõlbab peen, sõelutud liiv või tuhk. Viimaste asemel võib kasutada ka kriidiputru salmiaagi ja tärpentiniga. Pärast loputada selge veega ja poleerida väljast kuiva kriidiga.

Päriselt tsinkesemeid majapidamises ei leidu, küll aga nõusid tsinkkattega, nagu hallid küürimisämbrid ja pesuvannid. Paljud perenaised ei mõtle sellele, et ka küürimisämbrid vajavad kord põhjalikku puhastust. Mustuse lahustamisvahendiks võetakse tugevat kuuma soodalahust ja pannakse nõu sellesse või harjatakse selle lahusega. On esemed väga mustad, siis tilgutada peenelt sõelutud liivale petrooleumi või lahjendatud väävelhapet (ettevaatust!) ja hõõruda sellega põhjalikult puhtaks. Seejärel hästi loputada ja kuivatada.

Mustast plekist (toorest raudplekist) on tehtud küpsetusplaadid. Mustast plekist esemeid puhastame niisamuti nagu teraspanne ja -kastruleid. Raud roostetub kergesti, mis pärast teda tuleb hoida alati kuivalt ja kergelt rasvatatult. Kui esemeid peale tarvitamist loputatakse, siis kuivatada nad tulel, kuni viimane veetilg on auranud. Seejärel hoida neid kuivas ruumis või kapis. Roostetanud raudesemeid hõõruda petrooleumiga ja loputada siis põhjalikult soodaveega. Raudesemeid, mis ainult rasvaga kokku puutuvad, puhastatakse kõige paremini paberiga. Puhastatavaid raudesemeid hõõruda aegajalt jämeda paberi ja soolaga.

Kõige suurema ruumi võtab tänapäeval nõudekapis enese alla alumiinium. Uena särab ta nagu hõbe, kuid peagi katub ta halli oksüüdkihiga ja muutub inetuks. Kui kastrulites keedetakse happed (puuvilja, rabarbrit), siis muutub siseküljele jälle heledaks, hall kate kaob. Kastrulis toimuv muutus pole toituledele kahjulik. Leelised muudavad alumiiniumnõud halliks ja inetuks, seepärast ei tohi neid soodavees pesta. Suurpuhastusel, mis jälle vana läike esile võib, hõõrutakse peene terasvilla, vee ja seebiga kastrulid ja kannud seest- ja väljast-poolt puhtaks. Alati hõõruda ainult ühes suunas, et pinnad oleksid ühtlaselt läikivad ja mitte kriimustatud. Siis hästi loputada, misjärel pärast põhjalikku kuivatamist välisküljele kuiva kriidiga poleerida. Niiskuse tekkimisel ei saavutata enam õiget läiget.

Linik köögilauale või puhvetikapile

Pikkus 120 sm, laius 40 sm, otses narmad. Materjal seesama, mis eesriidel, niisamuti lõngavärvid. Muster mustri-lehel.

E. Nagel.

Padi perenaise toolile

Padjapõhi õmmelda punasest ja helehallist riidest, tikkida punase ja mustaga. Padja suurus 48×48 sm. Skeemil vastab 1 ruut ühele sm².

Mustrimotiivid needsamad, mis linikul.

E. Nagel.

Õiendused

- 1) „Maret“ nr. 5 ilmunud vaibamustri juurest on eksikombel ära jäänud üks värv — — kollane nr. 14.
- 2) Samas numbris jäi ruumipuudusel mustrilehelt ära heegeldatud õösärgipasse muster, milline asub käesoleva numbril mustrilehel.

Kasutage kõik „patent-sulgurit“ keediste- (piima-) pudelite sulgemiseks, sest ta on

kindel, otstarbekohane

ja ainuke õhukindel sulgur, mis on perenaiste poolehoidu võitnud.

Saadaval kõigis suuremates majatarvete- ja E.T.K. kauplustes ning majandusühisustes üle riigi.

Konservpudelite sulgurite tööstus

H. P. Maru, Rakveres.

UUSI FILME

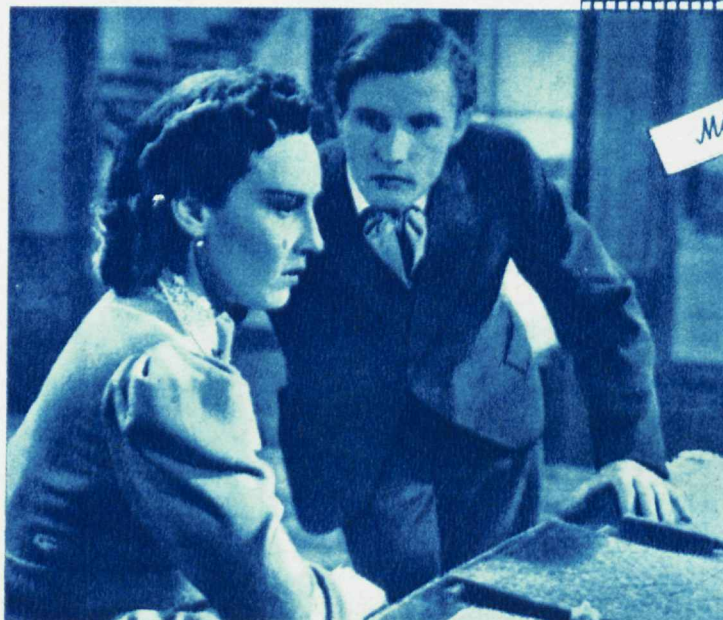
Kolmköla

LIL DAGOVER ja ROLF MOEBIUS uues filmis
„KOLMKÖLA“

Yvette

RUTH HELLBERG mängib peaosas uues
Wolfgang Liebeneineri poolt lavastatud
filmis „YVETTE“

Mängija

Uus film „MÄNGIJA“ on filmitud Dostojevski
romaan järgi. Peaosas mängivad selles filmis
LIDA BAAROVA, HILDE KÖRBER, HANNES
STOLZER ja ALBRECHT SCHOENHALS

Lõpp järgneb

VIKTOR STAAL ja OSKAR SIMA uues filmis
„LÖPP JÄRGNEB“

Armastus Hamburgi sadamas

HARALD PAULSEN, OLAF BACH ja VIGGO
LARSEN uues filmis „ARMASTUS HAMBURGI
SADAMAS“

Mis helgib sellest rõõmsast näost?

Särav tervis! Ja ema, kes varase hammastehoole tähtsust tunneb ja oma pojakesele võimaldab Nivea-hambapastat. Nivea-hambapasta omab suure puhastusvõime, takistab hammaste kõdunemist ja hoiab nad terved ja valged.

Hinnad: 50 s. ja 75 s. W. Mehks, Tallinn

433

KAKSIKUD

Kaksikute siia maailma saabudes ei aimagi vanemad veel, et neil seisab eel palju küsimusi, mille lahendamisest üksikute laste vanemad midagi ei tea. See selgub aga kohe, kui ema esmakordselt läheb väikestega välja. Võõradki inimesed võtavad endile õiguse jääda seisma ja imestella neid pikemalt; kaupluses võrdlevad müüjad neid ~~plu~~ avalikult; sõbratarid sosistavad kõrva, et nemad on salakesi alati soovinud endale kaksikuid.

Kaksikuid sünnibki küllalt sagedasti: iga saja lapse seas on ühed kaksikud. Nagu teada, on kaksikuid kaht liiki: ühest rakust arenenud, kes on ühest soost ja muidu ka hämmastavalt sarnased, ja eri rakkudest arenenud kaksikud, kes ei sarnane teineteisele sugugi enam kui õed-vennad tavalisest. Umbes kolmandik kaksikuist on arenenud ühest rakust.

Kuna võõra välismaailma suhtumine lapsesse on tähtsaks teguriks tema arengus, on selge, et kaksikud alustavad elu hoopis teissuguseis tingimuses kui üksikud lapsed. Olud on neile palju ebasoodsamad. Iga võõras avaldab oma arvamist nende kohta palju vabamini kui üksikute laste kohta, milleks kaksikud annavad ka kaugelt rohkemal määral põhjust. Kui last üldiselt võõrale näidatakse ja temaga püütakse nagu külalist lõbustada, siis on see näht kaksikute puhul veelgi tavalisem. Koolis on kaksikud kaasõpilaste ja õpetajate tähelepanu keskpunktiks, eriti kui nad on mõlemad ühte sugu ja ühte nägu.

See eriline tähelepanu on pahimaid probleeme kaksikute kasvatamisel. Tuleb hoolt kanda, et see ei mõjutaks neid ebasoovitavalt. Peab hoolitsema, et neil jätkuks huvitavat askeldust, vaheldust võimaldavaid mänguasju ja palju mahti sotsiaalsete mõjutuste saamiseks — teistega seltsimiseks. Kaksikute korral polegi ehk liigse tähelepanu probleem nii terav kui ainsa lapse puhul; neid on siiski alati kaks tuttavate ja klassikaaslaste tähelepanu jagamas. Peetagu ainult silmas, et üks ei saavutaks tähelepanu teise arvel.

Üldiselt ongi kaksikuil kahekesiolemisest enam kasu kui kahju, kui aga vanemad ise on enam-vähem mõistlikud kasvatajad. Peale tähelepanu saavad nad ka suurema huvi osaliseks kui üksikud, ja see äratab neis enesekindlust. Edasi: kaksikul on alati mängukaaslane ja saatusekaaslane, rõõmu ja kurbuse jagaja omast käest võtta.

Kui muidu üks neist käitub pahasti, siis teeb seda tavalisest teinegi järele. Kui üks jonnib, siis kaldub teine jonnima kahekordse visadusega. Näiteks rebib kaheaastane Rein raamatust lehe katki. Ema karistab teda selle eest. Siis muretsseb Siim teise raamatu, rebib sealt ka lehe välja ja ootab endalegi karistust. Kui esimene on sõnakuulelik, on teine veel kuulekam. Kui esimene on jonnakas ja järeleandmatu, võib teine olla kergesti niisama kuulmatu ja trotslik.

Söögilauas kalduvad nad teineteist jäljendama nii heas kui ka halvast. Kui üks maitseb toitu ja sööb seda meelsasti, siis sööb teine niisamuti. Kui üks tõmbab pudru juures nina vingu, siis teine ei taha putru enam nähagi. Tark ema püüab

Juno SUVE-ILUHOID

Suvisel ajal tarvitan:

● **JUNO KURGIKREEMI**, mis hoiab nahka päikese põletuse eest ja on hea puudrialus

● **JUNO KASEVEEKREEMI**, mis mõjub nahale värskendavalt ja kaotab näolt kuumusest tekkinud läike

● **JUNO ILUDUSMASK** teeb näo siledaks, kosutab näolihaseid, annab noorusliku värsket jume

● **JUNO JUMEPiIM** vastavas varjundis tõstab esile pruunistunud näonaha värskust ja ilu

● **JUNO PUUDER** (päikesepruun) annab näole ühtlase, õrna ja mati jume, katab kergelt ja pehmelt

● **JUNO NÄOVESI** kosutab ja värskendab näonahka, kuumusest laienenud poorid tõmbuvad kokku

A.-P. Proviisor Julius Lill

Lp. daamid.

ELEKTRILOKID

parimate õlidega, suured rullid igasugusele juuksele (ka blondeeritud) tehakse kiiresti ja korralikult.

Töötavad parimad vilunud tööjõud.

Kiire kuivatus!

Daamide ja härrade juuksur

E. Ross, Tallinnas,

Pärnu m. 26, tel. 480-59.

meeles pidada, kumb miskisugust toitu meelsamini võtab, et selle järgi siis sellele toitu ennem pakkuda.

Sageli panevad kaksikud enam rõhku teineteise kui vanemate arvamidele, heakskiidule või lahtusele. Kui isa ja ema ei saa Siimule selgeks teha, et ahi on ohtlik paik, võib ta Reinu siiski uskuda, kui see talle asja omal kombel ära seletab.

Kaksikuil on alati olemas endaga ühealine mängukaaslane niisamasuguste harrastustega. Mõlemad leiavad teineteise juurest tuge ja lohutust. Kuigi harrastused hargnevad hiljem eri radu, on siiski kaua aega olnud kaks pead kahekesi iga probleemi arutamiseks. Ja kaks paari käsi ehitab pulkadest majakese poole kiiremini üles kui üks paar — kui aga mõni mõistmatu täisealine vahele ei sega ja riidu ei põhjusta. Siis kisub küll üks kätetpaar selle maha, mis teine jõuab ehitada.

See alatine kahekesiolek valmistab vanematele ka meelepaha. Millist last ei ergutaks teise poolt heakskiitmine?

Iga kaksik naerab rõõmsasti teise vigurite peale, provotseerib neid või ilmutab jälle oma rahulolematust. Ema ja isa, kes õpivad seda kaksikute omavahelist arvestust toetama heade harjumuste kasuks ja halbade väljajuurimiseks, loovad hea aluse laste „enesevalitsusele“. Probleem ise on muidugi seesama, mis teistegi peaaegu ühevanuste laste puhul; kaksikute puhul on see vaid pisut teravam, kuna nad on teineteisega hoopis lähemalt seotud ja seltsivad enam kui teised eri vanusega õed-vennad.

See lähedane suhe põhjustab muidki raskusi, eriti kui lapsed on ühest soost ja võrdlemisi ühesuurused ning ühetugevused. Lähedane suhe tekitab tülitsemisi. Kaksikud riidlevad ja kisuvad üldiselt enam kui teised õed-vennad. Üldiselt austab noorem laps vanema kehalist ja vaimset üleolekut, kaksikuil seisab see hulk aega otsustamata. — Üks kaksikute ema ütles neile kord, olles väsinud nende kisast ja kaklemisest, et neid tuleks mõneks ajaks teineteisest lahutada. Teine pois hüüdis otsekohe: „Aga, ema, me nutaksime veel enam, kui me lahus oleksime!“ — Ka tüdrukute vahel on riid ja rammukatsumine tavaliseks nähtuseks. Kuid üldiselt pole neil kaklustel tõsiseid tagajärgi.

Vanemad peaksid eriti jälgima, et kaksikuist ei muutuks üks sel määral ninameheks, et teine täielikult tema sõnade või tahtmise järgi käib. Kui üks osutub teisest tragimaks, tuleb vaadata, milles teine võiks omakorda tragi olla. Väga tähtis on mõlema eneseusaldust arendada ja kaasa aidata, et kummagi isikupäraseid kalduvused välja areneksid.

Vanemad suhtuvad väga erinevalt sellesse seika. Mõned rõivastavad kaksikuid erinevalt ja innustavad neid erinevaile harrastustele. Mõned rõivastavad neid jälle nii ühesuguselt kui aga vähegi saab, kasvatades neid sealjuures nii sarnaseks kui võimalik. Ses küsimuses peaksid vanemad endid pisut läbi katsuma. Miks rõivastavad nad kaksikuid sarnaselt? Kas selleks, et nad ärataksid enam tähelepanu? Või on nad hoolt kandnud, et kummagi lapse areng ei kannataks vanemate edevuse all? — Sellele maksab korraldada mõelda ka siis, kui laste hulgas pole kaksikuid. Niipea kui kaksikud on küllalt vanad, lastagu neid endid otsustada, kas nad tahavad olla sarnaselt rõivastatud või mitte.

Sotsiaalselt seisukohast lähtudes on kaksikute kasvamine hõlpsam kui üksikute laste. Mõlemad ei mahu korraga ühe puuhobu selga ega ühte kiiku, mõlemad ei saa esimesena emalt hommikusuudlust. Nad õpivad kõike jagama. Mõnikord teevad kaksikute vanemad selle eksisammu, et ostavad kõiki mänguasju kaks tükki, häirides seega saatuse seatud

andmise-võtmise kurssi. Kuldne kesktee oleks kaheldamatult soodsaim. Kõige parem oleks anda kummalegi mõned omad asjad, kuna teised oleksid siis ühiseks varanduseks. Nii õpivad kaksikud arvestama ka teise soove.

Kaheksateistkümne esimese kuu kestel on emal kaksikute hoidmise ja kaitsmisega enam vaeva kui ühe lapsega. Pärast seda on nad teineteisele juba seevõrra seltsiks, et ema töö tundub kergemana. Kuid tolle kahekesi mängimise tõttu hakkavad kaksikud hiljem kõnelema. See on kaksikute vanemate kõige suurem rõõm.

Kaheaastaste kaksikute ja teiste laste kõnelemisotskuses ei ilmne kuigi märgatavat vahet. Kuid kahest kuni viienda eluaastani jäävad kaksikud üha enam maha. Põhjuseks tunduvad olevat mitmesugused tegurid. Kaksikul, kes omab alati omavanust mängukaaslast, pole nii suurt tarvet vanemaid inimesi endast aru saama sundida. Ka ei kuule ta niipalju vanemate inimeste õiget hääldamist kui oma kaaslaste oskamatu lallamist. Kui vanemad ja teised lapsed kaksikute omavahelist keelt kuulavad, ei tüki nad neile oma keelt õpetama, mistõttu mõlemad pooled eristuvad.

Uuemad uurimused on näidanud, et puudulik artikuleerimine, hääldamine, on kaksikute kõne märgatavaim viga, mis tõkestab igas astmes nende keeleoskuse arengut. Taoti arendavad kaksikud päris erikeele välja. Selle moodustavad puudulikult hääldatud sõnad, millest kõrvalseisja enam aru ei saa. On märgatud, et esimese kooliaasta kestel nende puudulik hääldamine üldiselt siiski tasandub, kuna koolis peavad nad ju püüdma selgemini väljenduda. Tavaliselt esinevad need nähtused ühest soost kaksikutel selgemini. Keele arenemises on tüdrukud poistest üldse ees. Seesama väike vahe aitabki kaasa, et kui tüdruk paremini hääldab kui pois, veab ta teda endaga kaasa — ja ühine tase küünib kõrgemale. Kuigi kaksikud koolis käies kõnelemist parandavad, võib nende erikeel siiski jätta jälgi nende kõnemesse. Mõnikord kõnelevad 12—14-aastased kaksikud keelt, mida võib nimetada peaaegu murdeks.

Kaksikute vanemad peavad panema siis hoolega rõhku nende hääldamisele ja andma neile ses suhtes head eeskujusid. Vanemad ja teised lapsed aitavad väga palju kaasa, kui nad kaksikute läheduses eriti selgesti kõnelevad. Laste keele ja eriti kaksikute keele matkimisest tuleb muidugi hoiduda. Ka teiste laste juuresolek mõjub edendavalt. Mõnikord on hea ka kaksikuid 18 kuu ja kahe aasta vahelises eas teineteisest mõneks ajaks eemaldada, kuna sel ajal areneb kõnelemisotskus kõige jõudsamini ja moodustuvad esimesed harjumused. Soovitav oleks, kui vanemad sellal lastele ette loeksid, lauluki õpetaksid ja võimalikult palju nendega vestleksid.

Kosmeetilisi nõuandeid seeliseks

Suvi oma värskel haljusega ja õitetuhandega seisab lävel. Kerged, õhulised suvikleidid ja -kübarad võetakse kapist, nõbedasti valgub nõel veel piste-pistelt uue kleidi kallal, kõikjal tehakse viimaseid ettevalmistusi, et astuda vastu sellele kaunile, rõõmsale aastaajale sobivalt ehituna.

Ent kahjuks unustame seejuures oma kaunima ehte — näojume. Kes ei sooviks näha seda värskena, roosilisena, puhtana, pehmena ja õrnana, mitte just ainult ilunäljast, vaid väga arusaadavast esteetilisest tundeist ja ka teadmiseist, et näonaha puhtus ja ilu on alati kogu organismi tervise parimaks baromeetriks.

Kauneimigi kleit, olgu ta kuitahes õhuliselt ja õrnalt töödeldud, kaotab palju oma võlust, ümbritsedes väsinud, närtsinud keha. Seevastu võib päris lihtne kleidike jätta nägusa mulje, kui teda kannab terve ja hoolitsetud välimusega ini-

Meil pole karta põletust,
sest meil on EUKUTOL!

Eukutol

A.-S. EPHAG'I LABORAT. TALLINNAS

mene. Mitte kleit üksi ei tähenda, vaid eeskätt naine, kes kleiti kannab.

Seepärast meenutame teile veel kord mõningaid hästi mõeldud nõuandeid. Mõelge naha korrapärasele ravile hea õliga, mis hoiab naha puhta, elastse ja terve; korrapärasele kümbelusele, mis värskendab ja mõjub mitmesuguste lisandite tõttu ülikosutavalt; mõelge õhuvannidele, sest kõik inimesed, kes peavad päev läbi töötama büroos või vabrikus, ja linnainimesed üldse, kannatavad õhupuuduse all. Ärge unustage igapäevast hommikust võimlemist, mis säilitab paindlikkust, saledat joont ja muretseb ka hingelise tasakaalu eest. Tehke aga kõiki hingamis- ja vabaharjutusi lahtise akna juures. Arvate, et on veel nagu pisut liiga jahe? Laske aga värskel hommikuõhul sisse tungida, kuigi ta kananaha peale ajab. Mõne harjutuse järel tunnete juba mõnusat soojust. Nahapoorid avanevad taas, kuna nad esialgu kokku tõmbudes moodustasid kananaha. Kuid just see kokkutõmbumine ja avamine ongi nahale oivaliseks gümnaastikaks.

Kas teete pisut massaaži ka veel? Selle mõjul saab nahk hästi ja küllaldaselt verd, millest sõltubki lõppeks suurel määral me naha puhtus ja heaolutunne. — Käige õige sageli kõndimas ja heitke pärast seda veerandtunnikeseks pikali. Üllatute isegi kui kosutavalt see mõjub.

Sööge ka sagedasti tuntud suvetoite. Enne kõike ärge unustage spinatit, mis sisaldab rikkalikult tähtsamaid toite-soolasisid: lupja, rauda, vosvorit ja naatronit. Sööge üsna tihti ka maitsvat rabarbrit.

Näonaha üldpuhastuseks ja komedoonide ning vistrike kõrvaldamiseks, mille vastu kõige tulemusrikkamalt saab võidelda kevadel, tuleb soovitada näole auruvanni rohulisaniditega. Viimaste alal on valik väga suur, ja kes ei tunne iga üksiku rohu mõju, ostku parem seks otstarbeks valmistatud segu. Auruvanni saab sooritada üsna lihtsate vahenditega. Te võtate keskmise suurusega pesunõu, valate rohtudele keeva vett. Otsekohe tõuseb tervendav aur, mille lõhn sarnaneb kümbelussooladele. Enne aga, kui asetame näo auru sisse, tõmbame kähku supelmantli pähe, et soeng ei rikunduks. Pea ja pesunõu katame paksu rätiga, et aur ei hajuks. Ainult aeg-ajalt tõstame pisut rästi veert, kui hing kipub kinni jääma.

Viis kuni kaheksa minutit võime hoida nägu rahulikult aurus. Pärast seda pühime pehme rätiga kergesti üle ja klopime ettevaatlikult head rasvakreemi nahasse. Poorid on soojas tugevasti avanenud ja imevad rasva sisse. Alles nüüd saavad toitained sügavale tungida ja osutada täit kasu. Kuiva naha puhul tuleb kreemitada nägu juba enne aurutamist, et nahk ei kaotaks liiga palju oma loomulikust rasvast. Pärast kreemitatakse siis veel kergesti sisse.

Oma süvamõjutusega kõrvaldab auruvann näost ka lihaspingutusi, mis võivad tihti olla väga ebameeldivad. Auruvannile tuleb vaadata aga kui juhuslikule puhastusviisile, mida aeg-ajalt ette võetakse. Iialgi ei tohi seda igapäev teha, siis jääb nahk varsti lõdvaks.

KIRJASTUS „MARET“ VÕIMALDAB KAHELE ISIKULE TASUTA SUVEPUHKUSE KODUMAA PARIMAS KUURORDIS

Kirjastus „Maret“ on otsustanud anda ühele naiste ja kodude kuukirja „Mareti“ lugejale ja ühele „Vallatu Magasini“ lugejale tasuta suvitamisvõimaluse üheks kuuks koos korteri, täieliku ülalpidamise ning edasi-tagasi sõidupiletiga isiku enda valikul — kas Narva-Jõesuus või Pärnus juuli- või augustikuus.

Selleks avaldab kuukiri „Maret“ ja „Vallatu Magasin“ vastava kupongi viimasel kaaneküljel.

Kupongid ilmuvad „Mareti“ käesolevas numbris (juunikuu) ja „Vallatu Magasini“ savenumbris juunikuus. Kupongid tuleb välja lõigata ja postkaardile liimitult ühes oma nime ja aadressiga kirjastusele saata.

Kupongide saatjaist kahele määratakse preemiaks suvitamisvõimalus ja tehakse kohe õnnelikule preemiasaajale see kirjalikult teatavaks.

Kirjastus „Maret“.

Juba aastakümneid on maailma-kuulsad

sefiirlõngad

tuvi märgiga.

Tarvitage ka Teie neid oma käsitöodes!

SOODUSTUS

„Mareti“ tellijaile

Paljude „MARETI“ tellijate soovile vastu tulles oleme otsustanud teha erandi ja võtame ajakirja „MARETI“ tellijail veel vastu kuni 1. juulini s. a. tellimisi „Armastusromaanide sarja“ peale soodustatud ettetellimise hinnaga kr. 19.—

„Armastusromaanide sarjas“ ilmub 6 romaani:

Knut Hamsun: VIKTORIA

Pierre Loti: MADAM KRÜSANTEEM

John Galsworthy: PÜHAK

George Sand: VALENTINE

Lucile Decaux: MARIE VALEVSKA

Herbert Roch: NIIKAUA KUI SÜDATUKSUB

Kõik raamatud on iluköites (seljal ja kaanel kuldtrükk). Ilmumisel, s. o. 15. nov. 1938. a. maksab sari kr. 30.—

Tellimishinna võib sisse maksta kirjastuse

„Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 2201

kuukirja „Mareti“ märtsikuu numbri vahel

oleva posti jooksva arve sissemaksukaar-

diga. Koos sissemaksuga tuleb tellijail „Ma-

reti“ tellimise number ära märkida,

sest erakordne soodustus on maksev ainult

„Mareti“ tellijate suhtes.

Kirjastus „Maret“, Tartus, Ülikooli 25

Telefonid 15-20 ja 19-75. * Posti jooksev arve nr. 2201

PERENÄISE RÕÖM!

AEG KÜLMUTUSKAPP

Täidetud munad singiga ja kurgisalatiga

EELSUVI

TÄIDETUD MUNAD SINGI JA KURGISALATIGA

Ain ed: 4 muna, 1 spl. võid, hapukoort, $\frac{1}{2}$ tl. sinepit, 1 tl. peeneks-hakitud tilli, $\frac{1}{2}$ tl. tomatipüreed ja värskeid kurke.

Munad keeta kõvaks ja asetada külma vette. Jahtunult koorida, lõigata pikuti pooleks ja võtta rebu välja. Rebu hõõruda puulusikaga hästi peeneks, lisada juurde sinep, veidi soola ja 1 spl. sulavõid. Seejärel täita segu uuesti munapooltesse ning asetada vaagnale. Keskele tuleb tomatikaste, mis valmistatud 1 spl. võist, vähesest jahust, veest, koorest

TIKERBERID PUDELIS

Väikesed kõvad tikerberid puhastatakse varrest ja õienupust ning topitakse puhastesse pudelitesse. Edasi toimitakse täpselt niisamuti nagu rabarbrite juures, ainult kuumutamisel jälgitakse hoolega, et marjad liiga ei saaks. Kui märgatakse, et mõni mari on lõhkenud, siis lõpetatakse kuumutamine, tõstetakse katel tulelt ja lastakse täiesti jahtuda. Valatakse juurde külma keedetud vett ja korgitakse.

AEDVILJA-PÜREE

Ain ed: 1 seller, petersell, 2—3 tomatit, mõni porgand, kapsast, lillkapsast, 1—2 punapeeti, kaali, 1 sibul, 1 spl. soola, 2 spl. võid ja 1—2 l vett.

Kõik aedvili puhastada, peenendada ja asetada keedunõusse. Sibul panna tervelt ja võtta hiljem välja. Vett valada niipalju, et aedvili oleks täiesti kaetud. Kui kõik on keema läinud, lisandada sool ja või. Pehmekskeenud aedvili jätta tükkidena leemesse või hõõruda läbi sõela. Anda kuumalt lauale röstitud saiakuupidega.

TOMATISUPP

5—6 tomatit hautada 1 spl. või ning väheses veega pehmeks ja lisada vajalik hulk lihaleent või vett juurde. Siis leotada 2—3 spl. jahu külmas piimas või rõõsas kooses ning lisada juurde. Keeta ja lasta läbi sõela. Peale riputada hakitud tilli või petersellilehti. Anda lauale kaetud muna-võileibadega.

HAUTATUD AEDVILI KOOREKASTMES

Mitmesugune värske aedvili, nagu herned, porgandid, rōikad, lillkapsas jne., puhastada ja peenendada, milliseid tarvis. Seejärel asetada nad ühes või ja mõne lusikatäie keeva veega keedunõusse. Siis hautada pehmeks. Järgnevalt lisada juurde 1 spl. jahu ja $\frac{1}{2}$ kl. rõõska koort.

HAUG KRUUPIDEGA

Ain ed: 200 g kruupe, 1—1,5 kg haugi, $\frac{1}{2}$ kg tomateid, 2 sibulat, 200 g pekki, 1 kl. lihaleent või vett.

Kruubid leotada ja keeta soola- ning võilisandiga pehmeks. Pekki lõikuda kuupideks, pruunistada ja valada juurde vesi või lihaleem, misjärel asetada juurde puhastatud ja soolagariputatud haug ning viiludekslõigatud sibulad. Lasta keeda umbes 10 min. Siis pöörata kala ettevaatlikult ümber, et ta ei laguneks, lisandada tomativiilud ja keeta veel umbes 5 min. Seejärel asetada vaagnale kala keskele, ümberringi kruubid, kuna peale valada sibula- ning tomativiilud ja kaste.

RABARBRIMAHL

Rabarbrivarred pesta, koorida, ajada läbi puhta lihamašina või pressi ja kuumendada kuni 70° C. Lasta seista umbes $\frac{1}{2}$ tundi kaanega kaetult ning kurnata läbi mahlaräti. Siis täita pudelitesse. Seejärel kuumutada ühes pudelitega 15 min., katta korgiga ja lakkida.

Sellele mahlale võib lisandada ka suhkrut. 1 l mahla kohta võtta $1\frac{1}{2}$ —2 kl. suhkrut, keeta 5 min., vahtu ära

korjates, ning täita kuumalt soendatud pudelitesse ja korkida kohe.

Talvel on hea kasutada mahla nii kastmete valmistamisel kui ka vormide ja putrude juurde.

RABARBRID PUDELIS

Õrnad noored rabarbrivarred koorida ja lõikuda väikeseks tükkideks. Täita tihedasti pudelitesse, kallata üle puhas külm vesi ning asetada suurde katlasse, kusjuures pudelid on mässitud heintesse või lappidesse, et nad üksteisele külge ei puutuks. Kuumutada umbes 30 min. ja lasta siis jahtuda. Kui vesi kahaneb, valada keedetud külma vett peale, et vesi ulatuks peaaegu pudeli kaelani, ning korkida. Hoida alal jahedas keldris.

KAERAHELBE-KOOGID MAASIKATE VÕI KIRSSIDEGA

200 g kaerahelbeid valada üle keeva piimaga ja lasta 10 min. liguneda. Siis segada juurde 50 g jahu, 2 muna, veidi soola ja suhkrustatud maasikaid või kivideta, suhkrustatud kirsse. Tõstes koogikesed pannile tulisesse rasva või võisse, küpsetada nad mõlemalt poolt helepruuniks.

RIISITOIT

200 g riisi keeta soolvees ja lasta nõrguda. 200 g sea- või vasikaneere, niisama palju maksa ja 100 g pekki lõikuda peeneks ja praadida 2—3 sibulaga pruuniks. Siis lisandada veidi vett, maitsestada soola, pipra ja 1 loorberilehega ning hautada umbes 15—20 min. Kastmele lisandada jahu, koort ja tomativiile. Riis asetada ringi vaagna äärtele ja lihasegu keskele.

KALAKOTLETID

1 kg haugi või mõnda teist suuremat kala puhastada ja keeta. Jahtunult vabastada luist ja ajada ühes taldrikutäie keenud kartulitega läbi hakkmasina. Lisada juurde 1 muna, 2 spl. jahu, 1 tl. hakitud petersellilehti, soola. Segada hästi läbi, vormida ümmargused või piklikud kotletid ja praadida mõlemalt poolt kuumas rasvas helepruuniks. Anda kuumalt lauale roheliste hernestega, mis keedetud väheses soolvees ja üle valatud pruunistatud võiga.

KAERAHELBE-SUPP AEDVILJAGA

2—4 porgandit, 1 väike seller, 1 porusibul, 1 petersell ja 1 sibul puhastada ning lõikuda peeneks. Asetada keedunõusse, lisada juurde 50—100 g võid ja hautada pehmeks. Seejärel lisandada 100 g kaerahelbeid ja segades valada 1 l keeva vett või lihaleent peale. Maitsestada soolaga ja lasta 15 minutit keeda. Anda lauale röstitud saiakuupidega.

KAERAHELBE-TARRETIS

1 l piimale lisandada veidi soola, 50 g suhkrut, $\frac{1}{2}$ pakki vanillisuhkrut, veidi riivitud sidrunikoort ja lasta piim keema minna. Siis riputada sisse 200 g kaerahelbeid ja lasta tasasel tulel läbi keeda. Järgnevalt segada juurde 1—2 muna-kollast ja 50 g puhastatud rosinaid ja lõppeks vahustatud munavalge. Valada külma veega ülevalatud vormi ja lasta jahtuda. Anda lauale marja- või puuviljamahlaga.

KÖÖGIS

ja kas tomatipüreest või värsketest tomativiiludest. Munapooled asetada kastmesse. Ringi seada hakitud toores või läbipraetud sink ja vaagna ärtele viilud värsket või hapust kurgist. Värskele kurkidele riputada soola, veidi sidrunimahla või äädikat ja peenendatud tillilehti. Sobib lõuna- või õhtusöögiks.

MAASIKAD KAERAHELVESTEGA

Maasikad pesta ja lasta nõrguda. Segada juurde suhkrut ja peotäis kaerahelbeid, mis lisandavad maasikatele suuresti toiteväärtust. Süüa rõõsa koore või piimaga.

Maasikad kaerahelvestega

KAERAHELBE-PALLID SINGIGA

250 g kaerahelbeid valada üle $\frac{1}{2}$ l keeva piimaga ja lasta jahtuda. Siis lisada juurde 1 peenendatud ja võis keedetud sibul, 1 tl. hakitud peterselli, 100 g peenendatud, keedetud sinki, maitse järgi soola, pipart ja 1–2 muna. Mass segada hästi läbi ja vormida pallid, mis praadida rasvas või võis mõlemalt poolt helepruuniks. Anda lauale tomatikastme ja lehesalatiga.

KALASALAT TÄIDETUD MUNADEGA

250–400 g keenud kala puhastada luist ja jaotada väikesteks tükkideks. Siis lisada juurde vähe hakitud sibulat, kurki, soola, pipart ja äädikat või sidrunimahla. Lasta seista umbes 15–20 min. Seejärel lisandada 1 munakollasele tilkhaaval 2–3 spl. söögiõli, hõõruda vahule, lisada maitseks juurde sidrunimahla, õige vähe suhkrut ja 2–3 spl. hästi paksu hapukoort, mis valada üle kala ja teiste ainete. Kaunistada hapukurgiviilude ja täidetud munadega.

Munatäidis: Kõvakskeenud rebu hõõruda hästi peeneks, lisades juurde sulavõid, veidi soola ja riivitud sinki. Täita kuhjana munavalge-pooltesse ja asetada kalavaagna keskele.

HEERINGAVORM

Ained: 2–4 heeringat, 1 sibul, 1 hapukurk, värsket pekki, kartuliputru, piima ja 1 muna.

Heeringad asetada eelmisel õhtul ligunema. Järgmisel päeval puhastada luist ja hakkida peeneks. Segada juurde kergelt läbipraetud pekikuubid ühes peenendatud sibulaga ja hakitud kurk. Siis määrada munaküpsetusvorm ja tõsta piimaga segatud kartulipuder põhja, nii et ta ka ääre üles moodustaks. Seejärel täita heeringasegu sisse, katta pealt $\frac{1}{2}$ osa pudrugaga, asetades sellele võitükikesi, ja küpsetada mõni minut.

HAKK-KLOPS TILLIKASTMES

Valmistada harilik kotletitaigen ja vormida sellest suuremad piklikud kotletid. Keeta soolvees, tõstes nad ettevaatlikult vahulusikaga ükshaaval keedunõusse. Osale keeduleemele lisandada veidi jahu, koort ja rikkalikult hakitud tilli. Kaste maitsestada soolaga ja valada klopsidele. Lasta seista mõni minut. Anda lauale aedvilja ja kartulitega.

RABARBRITOORTOIT

Mahlased noored rabarbrivarred koorida ja lõikuda õhukesteks viiludeks. Asetada vaagnale ja valada üle kohvikoorega, millele lisandatud 1 spl. suhkrut või mett. Peale 1-tunnilist seismist riputada üle peenekshakitud pähklitega ja süüa magustoiduna.

SPINATIPUDING

$\frac{1}{2}$ –1 kg spinatit pesta, puhastada ja jämedalt hakida. 1 riivitud sibul praadida võis või söögiõlis, lisades juurde 1 spl. jahu ja veidi aedviljapüree või vett. Järgnevalt lisada sinna juurde veel spinatit ja lasta 5–10 minutit haududa. $\frac{1}{2}$ kg vana saia lõikuda peeneks, valada üle keeva piimaga ja ajada läbi hakkmasina. Siis lisada juurde ha-

kitud petersellilehti, 1 spl. võid või õli ja hautada keedunõus läbi. Seejärel lisada veel juurde 1 muna ja spinatipuder, täita vormi, mis määratud ja üle riputatud riivsaia, ning keeta vormiga keevaveenõus 40–60 min. Anda lauale munakastmega.

MAASIKAD LUMES

Ained: 1 l kooregasegatud hapupiima või hapukoort, 50 g suhkrut, 1 kg maasikaid.

Koor või piim kloppida ühes suhkruga hästi vahule, lisada juurde pestud maasikaid ja anda kohe lauale.

TIKERBERI-VORMITOIT

Ained: 6 kuivikut, $\frac{3}{4}$ kl. piima, $\frac{1}{2}$ l tikerbere, 100 g suhkrut, võid, riivsaia ja 2–3 muna.

Munakollane kloppida piimaga ja leotada selles kuivikud või vana sai. Munavalge lüüa vahule ja lisada juurde suhkur ning puhastatud ja pestud marjad. Leotatud kuivikud asetada vormi, mis määratud võiga ja üle riputatud riivsaia. Peale valada marjad ja küpsetada ahjus umbes $\frac{1}{2}$ tundi. Süüa rõõsa piimaga.

RABARBRID

Kevade tülles hakkavad purkiderivid säilituskeldris juba harvenema ja hoidiste vitamiinide hulki on tublisti vähenenud. Kuid juba pistavadki rabarברי õrnad varred oma ninad maa seest esile, ja nii saame rabarbritest, kodaia toodetest, juba üsna aegsasti vaheldust kevade ja kesksuve toidujärjestusse.

Rabarברי toiteväärtus on peaaegu niisama suur kui marjad. Ta sisaldab hulga vett, umbes 90%, mispärast kalorite arv rabarברי kilo kohta ongi ainult 100. Mineraalidest on tähtsamad raud, kaalium ja kaltsium. C-vitamiine on rabarbris rohkesti ja mõnevõrra ka A- ja B-vitamiine. Rabarbris on ka rohkesti happeid, esijoones õunahapet ja sellele lisaks ka oksaalhapet. Tavaliselt ei omistata rabarbrile suurt väärtust, kuigi selle tarvitamisvõimalused toiduvalmistamises on üsna mitmekesised.

Peaksime hakkama rabarbrit tarvitama juba üsna aegsasti kevadel, et saada algsuve toitumisesse vähegi värsket ja toorest.

Kui rabarbrivarred on veel alles üsna väikesed ja õrnad, võime neid tarvitada eriliste salatite valmistamisel, andmaks salatitele värsket maitset, näit. kurgi või õuna asemel jne. Sel juhul lisandatakse toorest rabarברי salatite õhukeste viilude või väikeste kuubikestena. Rabarbrist pigistatud toores, hapu mahl annab meeldiva maitse ka erilistele salatikastmetele, asendades seal edukalt sidrunit või äädikat. Seetõttu peaksimegi õieti rabarbrit võimaluse korral püüdma eelistada välismaisele sidrunile ja äädikale, kuna viimane tooressalatite juures üldse mõjub vitamiinidele kahjustavalt.

Rabarbrit võib tarvitada ka harilikkudesse putrudesse ja suppidesse, pannkookidesse, kastmetesse, tarretistesse ning kookide ja küpsiste täitena. Rabarברי tarvitamine on üsna mitmekesine, alates argipäeva-toitudest ja küpsistest kuni peesoõikideni.

Teie
kaalute...

Peaksite aga
kaaluma...

Võrrelge oma kehakaalu selle tabeliga.

Pikkus cm	Vanus 15—19 kg	Vanus 20—24 kg	Vanus 25—29 kg	Vanus 30—34 kg	Vanus 35—40 kg
150	46	47	48,5	50	51,5
155	50	51,5	53	54,5	56
160	55	56,5	57,5	58,5	61
165	58	59,5	61	62,5	64
170	63	64,5	65,5	67	69

Kui olete kindlaks teinud, et tabel ei vasta Teie kaalule, kui olete võtnud juurde, siis katsetage

BOXBERGER'i

KISSINGEN'i

LAHJASTAMISTABLETTIDEGA

SAADAVAL APTEEKIDES

Rabarri parimal saagialal aga me siiski ei jõua kuidagi kõike ära tarvitada, mispärast see on parim aeg säilitada noori, mahlakaid rabarbrivarsi talveks. Juunikuu on selleks kõige sobivam aeg. Sügisel saame rabarbritest küll teiskordsegi lõikuse, aga neid ei saa siiski enam kõrvutada kevadiste var- tega.

Rabarrit säilitatakse selsamal viisil kui marjugi, keedi- sena või toorelt. Viimane viis on aga palju kergem ning ki- rem kui keeduvõimaluse tarvitamine. Toorelt võime neid säilitada ka odavamalt, ilma suhkruta, sest rabarbrid säilivad hästi. Muidu on aga rabarri-tooreshoidistes vaja tähele panna neidsamu seiku, mis marjade-tooreshoidisteski.

Järgnegu mõned rabarri-tooreshoidiste retseptid:

1) Rabarbrivarred uhetakse vees läbi ja lõigatakse kõige koorega koos tükkideks. Neid klopitakse siis puunuiaga min- gis astjas, kuni nad mahlastuvad. Seejärel vooderdatakse puupüti seest pärgamendiga ja täidetakse siis läbipekstud rabarbritükkidega. Tükid tuleb peksta ja suruda hästi ning mahlakaiks, siis nad säilivad oma mahlas kõige paremini. Kui hoidist valmistatakse väiksemal hulgal ja lühemaks ajaks, siis võime surutud rabarbritükke säilitada ka klaaspurgis. Püti või purk kaetakse pärgamendiga.

2) Vees uhetud rabarbrid lõigatakse ühes koortega tükki- deks, asetatakse puupüti või klaasnõusse ja kallatakse kee- detud, külma vett peale. Vesi peab tükikesed hästi katma. Püti või purk kaetakse pärgamendiga.

Nende mõlema õpetuse järgi võidakse suurigi rabarri- hulki säilitada hõlpsasti ja odavasti

3) Toores rabarripuder.

Pestud rabarbrivarred jahvatatakse lihamasinas peeneks

ja pannakse puder pudelitesse või purkidesse. Pudelid kor- gitakse ja kaetakse sulatatud parafiiniga. Mahl peab rabarri- tükke pudelis hästi katma, muidu nad ei säili.

4) Rabarrikeedis.

Keediste jaoks valitakse kaunid ja ühejämedused rabarri- varred, millised lõigatakse 4—5 sm pikkusteks tükkideks. 1 kg rabarri kohta võetakse 500 g suhkrut ja 1/2 l vett. Vesi ja suhkur keedetakse kirkaks leemeks, kus rabarritükid kee- detakse pehmeks ning läbipaistvaks. Rabarritükke pannakse leeme ainult väike osa korraga, nii et nad ei kee katki ja küpsevad ühtlaselt. Seejärel, kui nad on küpsed, tõstetakse nad leemest klaaspurki ja pannakse uued asemele. Kui kõik on keedetud, kallatakse suhkruleem peale. Jähtunud purk suletakse tavalisel viisil. Rabarrikeedist võib valmistada talvehoidiseks või magustoiduks. Viimasel juhul see antakse lauale vanillikastme või koorega.

Suurätide tarvitamisest

Tubli perenaine ei unusta ka suure kokkuhoiu juures, et lõuna- või õhtulaud, kuhu kogunevad vanemad ja lapsed pärast päevast tööd, pole ainult toilitustamiseks, vaid ka vaimseks keskuseks, mis ühendab perekonnaliikmeid har- mooniliselt ja leplikult. Selle eelduseks on maitsekalt ja kor- ralikult kaetud laud. On eriti rõõmustav, kui perenaine, olgugi et tal on küllalt tööd, püüab tõsta laua ilu. Selleks olgu tähelepanu pööratud ka lihtsamajapidamises suu- rätile, seda juba meie rõivastegi huvides. Pühapäeviti ase- tatakse suurätt ilusasti kokkupandult igale lauakattele. Veel parem, kui igal perekonnaliikmel on oma suurätitasku, kuhu see paigutatakse, et igaüks oma üles leiaks ja et ka ema saaks mõnikord kontrollida, kuidas lapsed suurätiga ümber käivad. Head lauakombed tulevad neile ju ainult ka- suks — ja milline ema ei sooviks, et tema lastest kasvaksid korralikud inimesed.

Suurätt pole sugugi luksus, vaid tervishoiuline ese. Ka val- gekse poleeritud või ilusa vahariidega laual võib olla suu- rätt, kuna perenaise virgad käed on selle vähese kuluga val- mistanud. Suurätt ei tarvitse olla suurem kui härrade suur taskurätt. Vanad, katkised laudlinad on selleks hästikasu- tatavad. Terved kohad lõigatakse vastavalt rätii kujule välja ja korraldatakse käsitsiõmmeldud sissekeeratud äärega. Nii- samuti võib valgeid reste kasutada seke otstarbeks, kui nad valge või kirju pesuehtsa lõnga- või siidrestidega heegelda- tult ilustada. Pidulauale asetada kindlasti suurätid, mis harmoneeruvad laudlinaga. Sageli saab suurätte ka võrdle- misi odava hinnaga osta, millised pole küll alati kooskõlas kattega, kuna nad evivad väikesi tähtsusetuid vigu või pole nad suuruselt vastavad. Ent igapäevaseks tarvituseks on nad kõlblikud. Et suurätte pisut tugevamaks teha, võib neid pesus pisut tärgeleda, ent see on juba maitseküsimus.

Igatahes vähemalt pühapäevadel ilustame meie oma lihtsa perekonnalaual maitsekalt kokkupandud suurätidega.

VASTIKUD

PUTUKAD

lutikad, prussakad,
kirbud, täid, koid,
kärbesed ja sääsed

hävitab
PUTTOX

Saadaval lähemas rohukaupl.

Hinnad: Orig. plekknõudes

Kr. 0.80; Kr. 1.20; Kr. 2.—

PUTTOX-Pihustaja Kr. 1.75.

1/2 ESIMENE EESTI PÕLEVKIVITÖÖSTUSE
S A A D U S

Teie küsitate — meie vastame

Üksik Tarvastus.

Palume saata meile oma nimi, aadress ja 10-s. postmark vastuse jaoks, siis vastame Teile kirjalikult, kuna selliseid küsimusi pole ajakirja veergudel võimalik pikemalt käsitleda. Heli.

Ühendatud suka- ja rinnahoidja löike leiata „Maret“ nr. 5 — 1937. a. löikelehel.

Lugeja Saarelt.

Praegu pole vooditagused tikitud vaibad valgele riidele moes. Palju nägusam on kootud vaip.

Valve Tartumaalt.

Soovitame pöörduda Teil oma küsimusega Tartu linna või maakonna koolivalitsuse poole, kust saate üksikasjalisi andmeid kodumajanduskoolide ja nende sisseastumistingimuste kohta.

Klo.

Suuri rindu saab vähendada ainult operatsiooni teel. Praegune mood on niivõrd mitmekesine, et ka kõrgerinnalised leiavad endale sobiva drapeeringu või žaboo ette, mis varjab kõrget rinda. Niisamuti on nägusad väikesed boleerokad. Teie poolt tähendatud kolmveerand-jakile võib panna ükskõik millise voodri. Tumedamad värvid on tusedamatele alati sobivamad kui heledad.

Kummimantlit sobib kanda ainult pilves ja vihmastel ilmadel. Kummimantli juurde sobib kas sportlik viltkübar või barett.

Alatine lugeja A. S.

Soovitame pöörduda viivitamata mõne naistehaiguste arsti poole, kes teeb kindlaks valgete-vooluse tekkimise põhjuse ning määrab ravi. Rasedusajal võib valgete-voolus mõjuda kahjustavalt lootele, mille tagajärjeks võib olla enneaegne sünnitus. Niisamuti võib muutuda haigus aja jooksul krooniliseks põletikuks, mida hiljem raskem arstida.

Aino Jõgevalt.

1) Peaegu igas „Mareti“ numbris on ilmunud mõni laudlina toleedo- ja värvilise tikandiga, millised sobivad ka kummutilinana valmistada. Moes on nii värviline kui ka pilutikand.

2) Ripsmeid ja kulme ei saa ilma värvimata tumedamaks muuta.

R. K.

Värvitud karusnahad pleegivad kõik päikese käes, mida pole kuidagi võimalik vältida. Suveks pakkige kraele ümber ajalehti ning asetage mantel riidekaitsekotti.

H. — Tartust.

Aknaeesriideid pole ringfilee-tehnikas võimalik kududa.

U - y.

Leinaloori kandmine on ainult väline leina tundemärk, millega ei maksa liialdada. Südamest võib leinata sugulast või sõpra ka ilma loori kandmata.

Endla.

1) Surnu võlgade eest vastutab pärandustomp. Oleneb nõudjast, millele ta laseb kohtul nõude pöörata.

2) Piltide valik ja seintele asetamine on täiel määral maitseküsimus.

3) Külalist ei sobi asetada põrandale magama.

„Mareti“ lugeja.

1) Liiga sagedase nutmise tagajärjel tekib silmades mõõduv ärritusseisund, mis avaldub silmade punetuses ja kerges kipituses.

2) Kuumavatele silmadele võib tarvitada jahedaid kummiltee-kompressesid.

„Mareti“ lugeja M. R.

Kuiva näonaha puhul võib ravida kurgi- või maasika-toormahla ja rasvakraemiga vaheldumisi. Ravi võtta ette õhtul enne magamaheitmist. Selleks pesta nägu õhtul leige veega (soovitatav vihmaveega). Mahla viia näole puhta vatitupsuga kergelt hõõrudes, kuna rasvakraemi viia näole sõrmeotsadega kergelt kloppides. Mõlemad vahendid võivad jääda õõseks näole. Hommikul pesta karastava jaheda veega.

„Mareti“ lugeja Tartust.

Ebasoovitavatest karvakestest on raske päriselt vabaneda, kuna ained, mis takistavad karvakasvu, on ülimal määral kahjulikud ka nahale. Ainukeseks kindlaks vahendiks karvade vastu on nende väljakiskumine. Seda saab aga ainult siis, kui karvu on hõredalt. Peale väljatõmbamist tuleb nahka niisutada piiritusega või nõrka äädikhappesse kastetud lapikesega, mis jahutab ning rahustab nahka.

Teiseks kindlaks vahendiks karvade kaotamisel on elektrolüütiline ravi, mida peab tegema aga arst.

Keemilised vahendid kaotavad küll karvu, kuid mitte kauaks. Võib isegi juhtuda, et hiljem karvad veel suuremal arvul hakkavad kasvama.

Blondiinid tahavad jääda blondiks.

Seepärast tarvitavad nad ka juuste eest hoolitsemisel leeliseta juustepesemisvahendit Schwarzkopf "Ekstra-Blondi". See vahend on eriti sobiv õrnale blondjuuksele, sest see säilitab juukse loomuliku paenduvuse. Peale selle ei teki pesemisel halli lubjaseebi korda, nii et kaunis kuldäige täielikult maksvusele pääseb.

Tumedatele juustele on Schwarzkopf "Ekstra-Mahe" eriti sobiv. "Ekstra-Blond" ja "Ekstra-Mahe" on ka saadaval vedelikuna, samuti seebita ja leeliseta.

Lab. S. Schneider, Tallinn.

Katsetada võib järgmise pastaga:

Rp.

Kaltsium-sulfiidi 15 g
Strontsium-sulfiidi 15 g
Tsinkoksüüdi 10 g
Riisitärklisi 9 g
Mentooli 1 g.

Karvade nähtamatuks tegemiseks võib tarvitada mõnd pleegitavat vahendit, millistest parim on vesinikülhipend.

S. S. Viljandist.

Nahahaiguste pilt on niivõrd mitmekesine, et on võimatu haiget nägemata soovitada tulemusrikast ravi. Umbkaudu antud retsept võib kasu asemel tuua hoopis kahju. Teie enda huvides oleks parem, kui pöörduksite nahahaiguste eriarsti poole.

Leotage tallaaluseid konnasilmi soojas vees, millele lisandatud rohelist seepi ja lüsoformi. Konnasilmade pehmeks muutudes katsuge neid eemaldada.

Lihaste kõdunemine võib tingitud olla närvihaigusest, vajades erialalist kliinilist ravi. Koduse raviga pole siin midagi peale hakata. Kui võimalik, viige haige Tartu ülikooli närvihaiguste kliinikusse.

Vahendaja: AS Viko-Tall
TEDRETÄHTEDE,
päikesepõlendiku ja higistamise puhul
PROV. H. JÜRGENS'I
BOR-THYMOL SEEP

Hoidke oma lapsi õnnetuste eest!

On ükskõik, kas maal, väikelinnas või suurlinnas ümber vaadatakse, kõikjal võib väita, et on veel palju teha tänavliikumise laitmatuks reeglipäramiseks ja hädaohutu võimalust mööda vältimiseks. Kui mõelda, millise ükskõiksusega isegi täiskasvanud lähevad üle tänavate, siis ei tule kõrge õnnetusjuhtumite protsendi üle sugugi imestuda. Riigis, kus sihiks on luua tervet ja tugevat rahvast, ei oma keegi õigust asetada end hädaohutu ega õigust muutuda oma käitumisega üldsusele ohtlikuks. Seepärast on iga üksiku ülesanne kasvatada end liiklemisteadlikuks ja õpetada seda ka oma lastele.

Erilise hädaohupunkti moodustavad tänavliikumises mängivad lapsed. Seda ei tohi lasta sündida. Siin tabab süü esmajoones vanemaid, emasid, kes oma lapsi lasevad tänaval mängida. Kahjuks on linnalapsed neile määratud mänguplatside puudusel sageli sunnitud oma mängudeks kasutama tänavat, kus neid alatiselt tuhandel viisil varitseb hädaohut. Autod kihutavad, ratturid sõidavad, koormavankrid mürisevad, bussid ja trammid tõttavad sihtkohtadele. Kõrvulukustav on sageli tänavamüra, mis summutab õigeaegselt antud hoiatussignaali. Ning kui kergesti unustab laps mänguõhinas oma ümbruse! Pall on tänavale lennanud. Kiiresti jookseb laps sellele järele, et seda tagasi tuua. Auto tuleb kihutades. Jõuvankri juht märkab alles viimasel minutil last. Küll püüab ta kogu jõuga pidurdada, ent on juba liiga hilja. Ta ei suuda sõidukit enam peatada. Õnnetus on sündinud!

Seepärast, vanemad, ärge laske oma lapsi, eriti väikesi, järelevalveta tänavale! Hoiatage oma lapsi iga päev, iga tund õnnetuste eest, sest tänaval varitseb surm!

Kuid mitte ükski linnatänaval või maanteedel vaid ka elamutes varitsevad hädaohud, mida saadavad sageli rasked tagajärjed. Seepärast tuleb ka eluruumides taotleda äärmist tähelepanu. Kui olukord nõuab, et lapsed peavad järelevalveta koju jääma, siis tuleb hoolitseda, et neil poleks võimalust tuletikkude ja tulemasinatega mängimiseks, et poleks kättesaadaval petrooleumi- ega piirituselambid. Nõõpnõelte karp, nõõrid, elektrinõud ja -aparaadid peavad nii hoiatud olema, et lapsed nendega ei saaks mängida. Ka hoolitseda ahjude ja pliitide vajaliku kindlustuse eest. Kunagi ärgu jäetagu relvu, tööriistu, nagu haamreid, tange, saage, peitleid, nuge, kääre jne., eriti habemenuge ja -terasid ning teisi ohtlikke esemeid lastele käeulatusse. Arstimid, nagu pillid, mürgid, happed, leelised jne., hoida ettekirjutatud, apteegist ja rohukauplustest saadud pudelites ning karpides. Nad peavad nii paigutatud olema, et lapsed, kes igal pool ringi mängivad ja otsivad, neid ei leia. Perenaine peab igal juhul selle eest hoolitsema, et kõik mürgised ained oleksid hästi suletud ja selgesti märgitud. Niisamuti peavad hoolikalt suletud olema ka kõik plahvatavad ja kergesisüütivad ained. Katkiläänud bensiinipudeli gaasid levivad põrandal, kuni jõuavad pliidi või ahjuni, plahvatavad ja õnnetus ongi seal. Ka karbiit moodustab suure õnnetusallika. Karbiit süttib teatavasti kergesti, kui ta vette kukub. Tagajärjeks võivad olla silmas põletushaavad, kui tükkide purunemisel satub kulluke silma. Karbiiti tuleb alati hoida kuivalt ja lastekäte eest varjatult.

Suur kergemeelsus on hoida majapidamises, kus on lapsed, nõusid keeva veega pliidi äärel või põrandal. Küllalt on väikesi lapsi säärase tähelepanematuse läbi oma elu kaotanud. Tubades, kus lapsed üksinda mängivad, ei tohi kunagi seista aknad lahti, isegi siis mitte, kui aken on põrandast kõrgel. Sel korral lükatakse tool kiiresti akna juurde, sest aken veetleb alati lapsi. Ainult kõvastisuletud aken väldib väljakukkumise hädaohutu. Järgmine keeld on lapsi mitte kunagi ükski jätta lahtiselt seisva õmblusmasina juurde. Keerlev ratas meelitab sellega mängima ja võib tekitada raskeid vigastusi.

Sageli võivad ka näilised pisiasjad põhjustada õnnetusi. Seal surub laps näiteks toa termomeetri elavhõbeda nupule — see puruneb. Elavhõbe jookseb põrandale, aurab väga kiiresti ja võib seeläbi esile kutsuda raskeid mürgitusi. Siin tuleb iga üksik elavhõbeda terake ettevaatlikult üles korjata ja prügikasti visata, kuna elavhõbeda aurude sissehingamine on väga kahjulik. Hiljem põhjalikult käsi pesta.

Sageli antakse lastele mängimiseks tselluloidist nukke, palle ja teisi sääraseid mänguasju. Pall kukub hõõguvale pliidile ja süttib põlema, sest tselluloid kuumeneb väga kiiresti. Ei ole ema sel hetkel köögis, haaravad leegid ümbruse — ja õnnetus ongi käes! Tselluloid võib hakata ka leegitult lagunema. Ta aurab ja sulab aeglaselt. Sel juhul võivad tekkinud gaasid mõjuda isegi surmavalt. Seepärast on ka siin nõutav äärmine ettevaatus. Ka ei tohi lapsele anda kunagi tindipliitsit mängimiseks. Tindipliitsis olev metüül-üioleti-nimeline värvaine võib nahka jõudes hävitada kogu ümbruses oleva koe. Selle värvainega silmavigastuse korral tuleb kiiresti otsida arstiabi.

Mõnigi õnnetus sünnib ebaõigest kokkuhoiust. Näiteks perenaised, kes ei suuda loobuda katkistest tassidest või klaasidest ja teistest kahjulikudest sööginõudest, talitavad kergemeelselt. Katkiste nõude tarvitamisel võivad tekkida suuvigastused, mis on valusad ja küllalt ohtlikud.

Vanemad, teie vastutus on suur, olge nendes teadlikud. Hoiatage oma lapsi õigeaegselt õnnetuste eest!

TOIMETUSELE SAADETUD KIRJANDUS

Olga Kesk: „Toit on tervis“ I vihk (Salatid) K/ü. „Loodus“. See meeldiva välimusega raamat sisaldab üle kahesaja mitmekesise salatiresepti.

Oma tööstuse saadustest soovitame rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

mööbliriideid, ukse- ja aknaeesriideid

Kavandid prl. A. Oest'lt

IGAS VÄRVIS

vaiba- ja käsitöölõnga

Dž u u d i r i i e t lõngadele vastava ruudustikuga. Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiiresti ja korralikult võistlemata headuses.

Ostetakse maalamba villu.

Head kodumaa villast riiet kõrges kvaliteedis

Meie lõngade müügikohad: Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak; Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi; Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann; Paides L. Rästas, tel. 107; Petseris S. Martsen; Tallinnas, Lühijalg 6, K. Saarse; Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka; Rakveres, Lai t. 13, L. Leinfeldt; Narvas, Joala tän. 26, E. Stern; Valgas, Kesk tän. 11, firma „Amro“; Türil A. Rumvolt; Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp; Karksi-Nuias Reile.

Villa- ja värvimistööstus „E k s t r a“

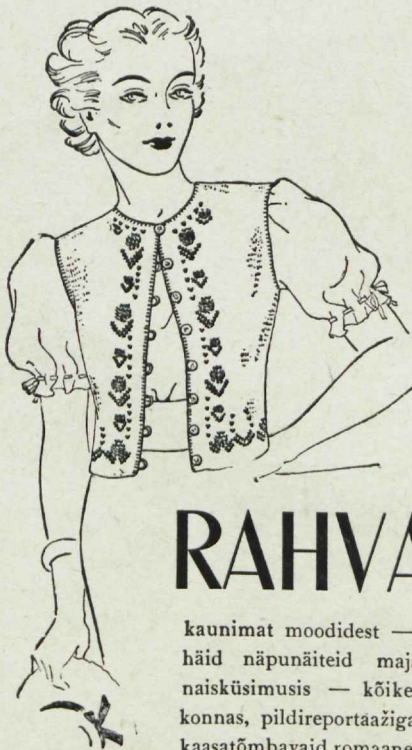
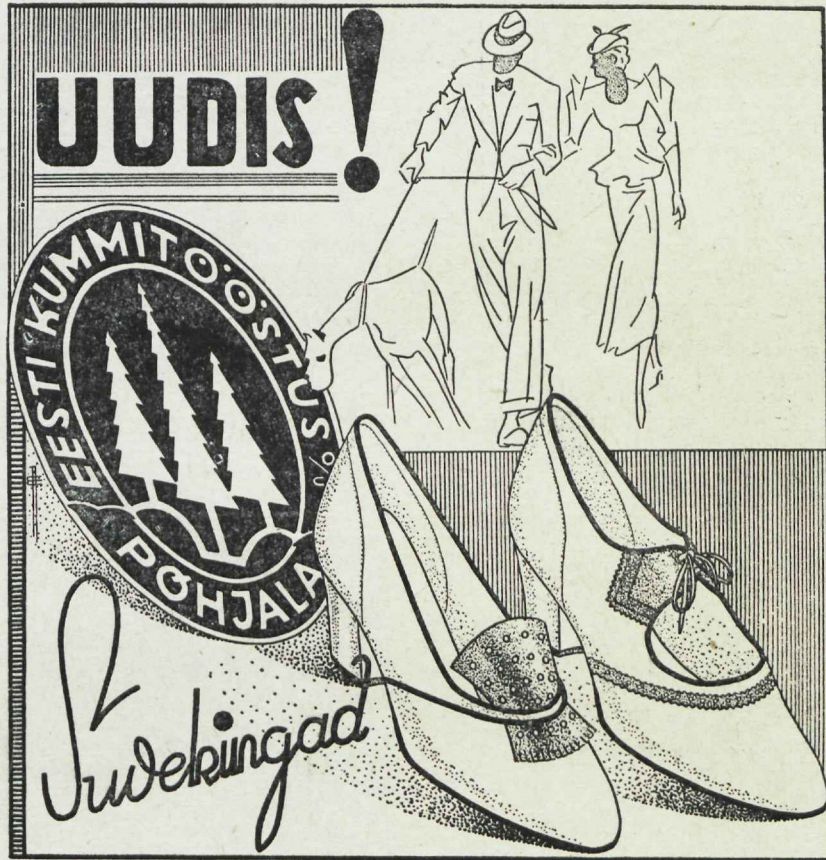
A. Träss

Tartus, Narva tän. 49, telef. 10-07

Tallinnas, S. Tartu mnt. nr. 12

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—, 1/2 lehekülge sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajale võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitrüki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav- ja peatoimetaja R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse, talituse, trüki- ja köitekoda: Tartus, Ülikooli 25; telefonid: kontor, trükikoda ja ärijuht 15-20, peatoimetaja ja trükikoda 19-75; pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

„Mareti“ trükk, Tartus, 17. juunil 1938. a.

Kõike,
mida ihaldab
naise süda,

toob

RAHVALEHT:

kaunimat moodidest — iluravi ja tervishoidu — häid näpunäiteid majapidamiseks — juhiseid naiskõneaineks seltskonnas, pildireportaaziga — teatrist ja filmist — kaasaotõmbavaid romaane ja lühijutte — palju nalja.

RAHVALEHT ilmub nüüd iga äripäeva hommikul 6 korda nädalas. Oma värske uudistega ja huvitava sisuga on ta üle riigi käes juba hommikupoolel.

RAHVALEHT maksab tellides 3 kuuks kr. 4.30. Esmaspäeva saab tellida 15-sendilise juurdemaksuga kuus ja 3 kuu tellijad saavad „Perekonnalehe“, „Ajude Gümnaastika“ ning „RS-i“ 25-sendilise juurdemaksuga kuus. Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutised.

ILMUSID
MÜÜGILE

RAHVUSLIKUS MÜSTRIS
SEELIKURIIDED
MAAKONDADE ERIMÜSTRITES

A/s. TEKLA
RIIDEKAUPLUSED

TALLINN, S. KARJA 15
PÄRNU 6

HAAPSALU, KURESSAARE,
MUSTVEE, NARVA, PET-
SERI, PÄRNU, RAKVERE,
VALGA, VILJANDI, VÕRU

KUPONG

Nimi:

Address:

VALLATU MAGASIN

lõudis müügile suure ja huvitava

suvenumbrina

Vallatu Magasin nr. 7

Ainulaadselt toimetatud ajakiri Eestis
112 lk., neist hulk vasesügav- ja klišeetrükis
Hind 50 senti

Valitud, põnev sisu ja head
pildid

on «Vallatu Magasini» hüüdlauseks

Mõnda sisust:

R. TIITUS: Suvituskorterit otsimas. (Lugu ainult tugevate närvidega inimestele) • HUGO VIRES: Rukkivälja-laul. (Armastusnovell) • VICKY BAUM: Lugu ühest raudteeõnnetusest • KAAREL MURDEL: Beni • Flirdi rekviisidid • Mõttekilde armastusest ja abielust • LIKI: Esimene ühissoome romaan. (Koidula ja Almbergi kirjavahetus 1869—1877) • Anekdoote kuulsatest naistest ja meestest • Mõrv pangamajas • Tulistatakse raadiumiga • EERIK LAIDSAAR: Kalavete liit. (Jutustus vikerlaste ajastust) • Jne. Jne.

Selles numbris Suure-Saksa riigi looja ja juhi

Adolf Hitleri

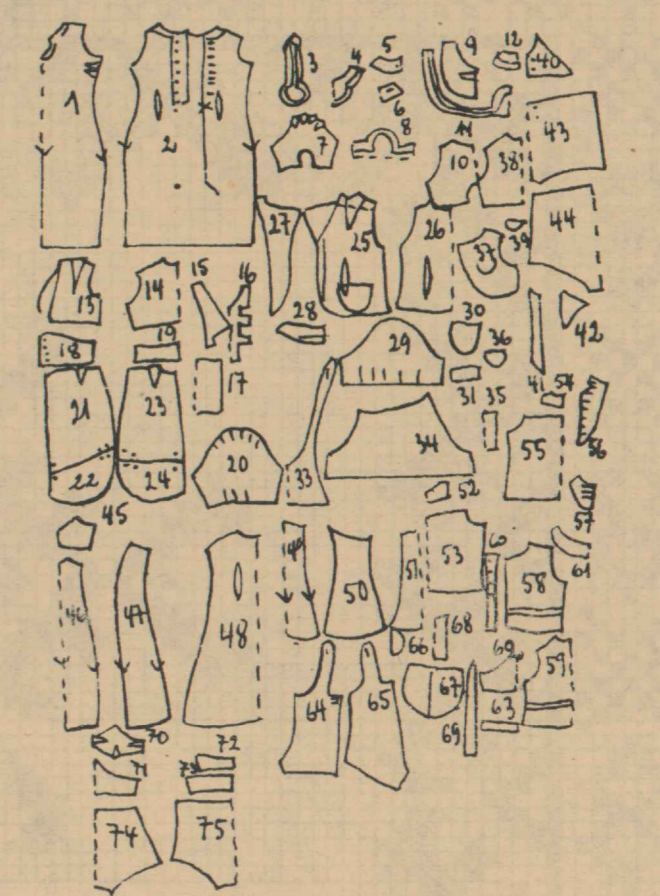
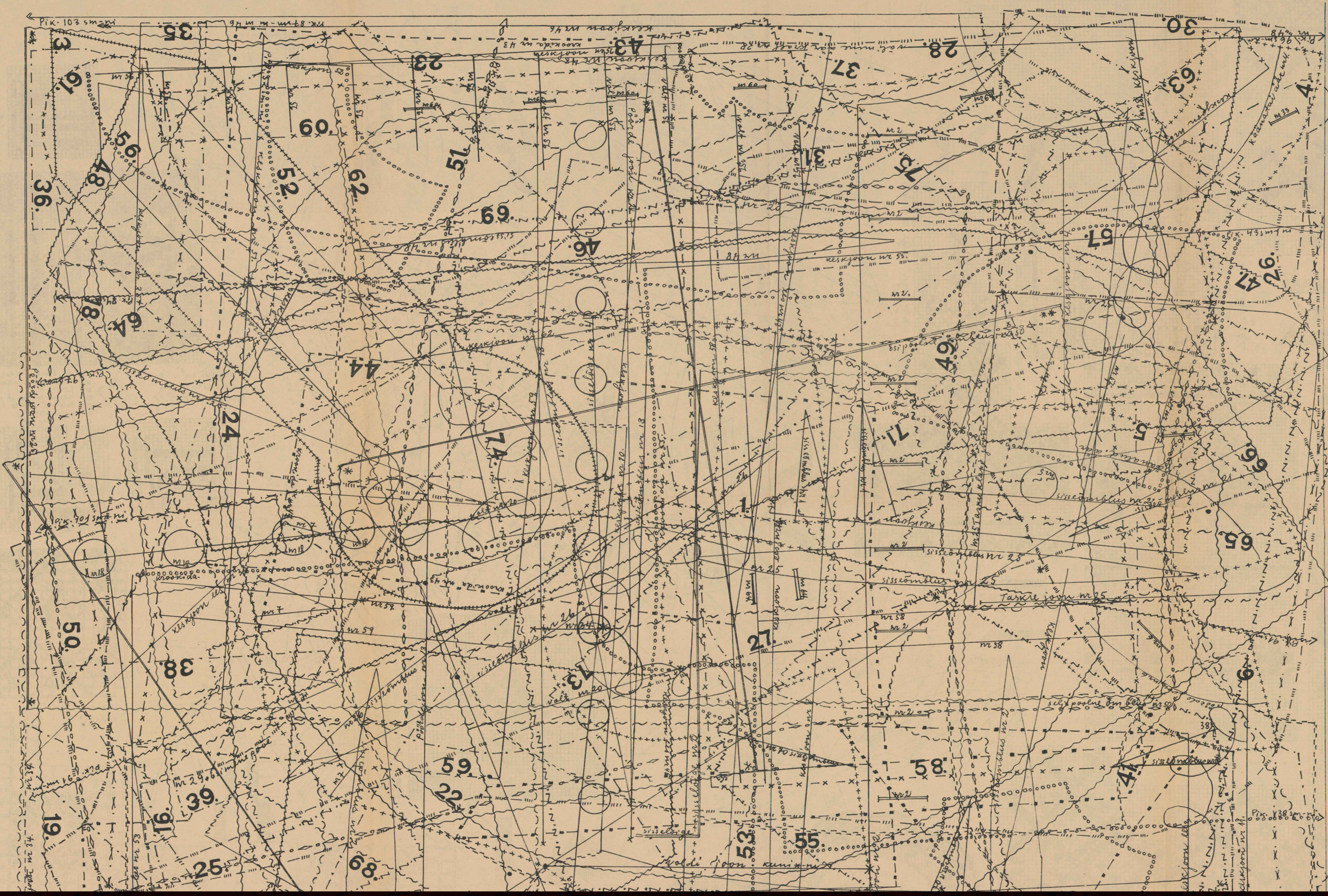
põnev ning sündmusrikas elukäik

Tekstis hulk filminäitlejate kunstipäraseid pilte

Suvepuhkus on alles siis täiuslik, kui Teil on lugemiseks

VALLATU MAGASIN nr. 7

MÜUGIL KÕIGIS NEIS MÜUGIKOHTADES, KUS KUUKIRI „MARET“

Maret

Naiste ja kodude kuukiri.
**JUUNIKUU MUSTRI- JA LÖIKE-
 LEHT 1938. A.**

Lõige I. Moefoto nr. 1. Kleit, rinnam. 88 sm.
 1. Esilaid
 2. Selg
 3. Kaunistustükk
 4. Esipooline krae
 5. Vasakpoolne krae seljai
 6. Parempoolne krae seljai
 7. Varrukas
 8. Manet
 9. Boleero esitükk
 10. Boleero selg
 11. Ääre osa
 12. Ääre osa seljai

Lõige II. Moefoto nr. 2. Kleit, rinnam. 108 sm.
 13. Esitükk
 14. Selg
 15. Reväär
 16, 17. Vest
 18. Esipooline kehaosa
 19. Seljapoolne kehaosa
 20. Varrukas
 21, 22. Seeliku esilaid (liita)
 23, 24. Seeliku tagalaid (liita)

Lõige III. Moefoto nr. 3. Jakk, rinnam. 96 sm.
 25. Esitükk
 26. Selg
 27. Reväär
 28. Krae
 29. Varrukas
 30. Manet
 31. Tasku
 32. Taskukiapp

Lõige IV. Rannatükk nr. 8-10-a. lapsele, nr. 262.
 33. Esitükk
 34. Püksi pool osa
 35. Kuljekinnise äär
 36. Tasku
 37. Boleero esitükk
 38. Boleero selg
 39. Tasku

Lõige V. 2-4-aast. lapse mängutükk, nr. 265.
 40. Esitükk
 41. Olappael
 42. Reväär
 43. Esipoole püksiosa
 44. Tagapoole püksiosa

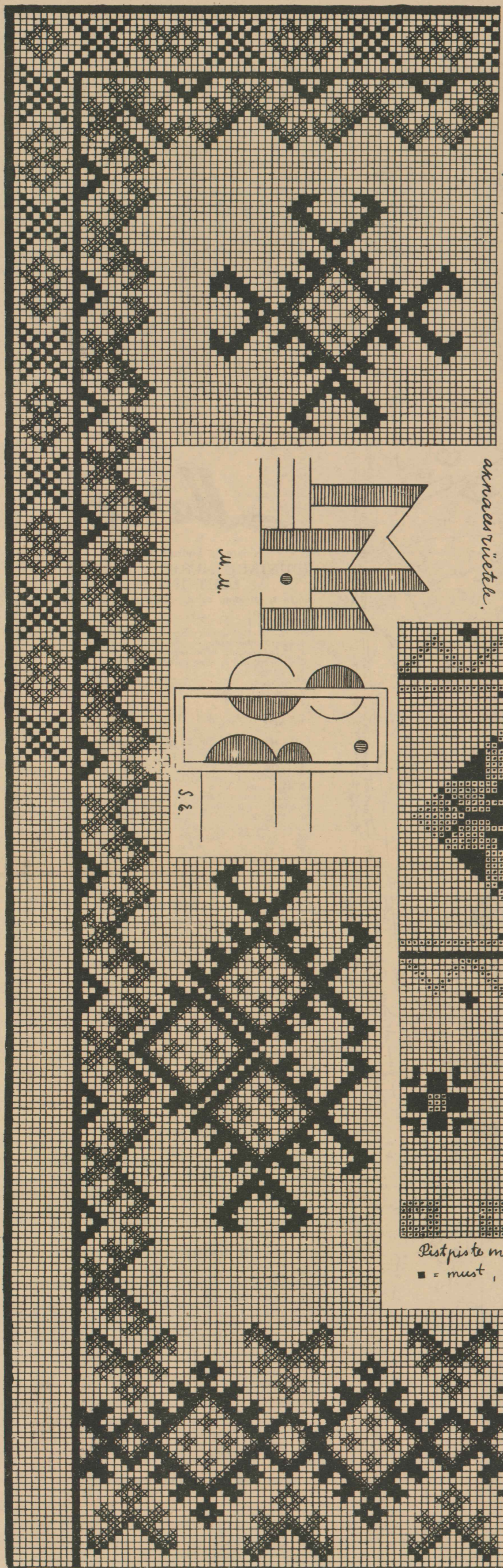
Lõige VI. Aluskleit, rinnam. 88 sm, nr. 271.
 45. Rinnaosa
 46. Keskmise esilaid
 47. Külglaid
 48. Selg

Lõige VII. 6-8-a. tütarlapse aluskleit, nr. 272.
 49. Esilaid
 50. Külglaid
 51. Tagalaid

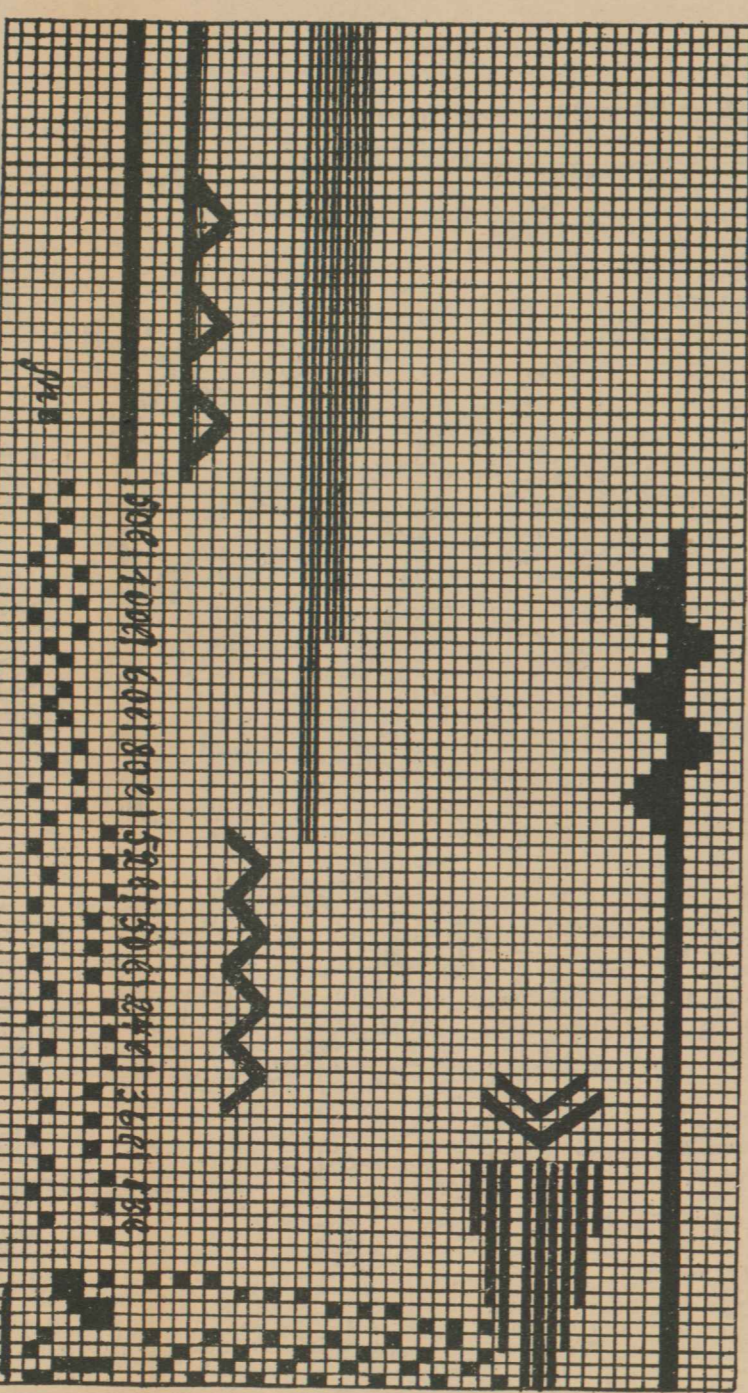
Lõige VIII. 1-a. tütarlapse kleit, nr. 283.
 52. Esipasse
 53. Esilaid
 54. Seljapasse
 55. Tagalaid
 56. Esipoole krae
 57. Seljapoolne krae

Lõige IX. 2-4-a. poisi ütlukond, nr. 282.
 58. Pluus, esitükk
 59. Pluus, selg
 60. Nööpaukude äär
 61. Krae
 62. Varrukas
 63. Manet
 64. Püksi esipool
 65. Püksi tagapool
 66. Kinnise äär
 67. Tasku
 68. Nööpauku äär
 69. Vöö

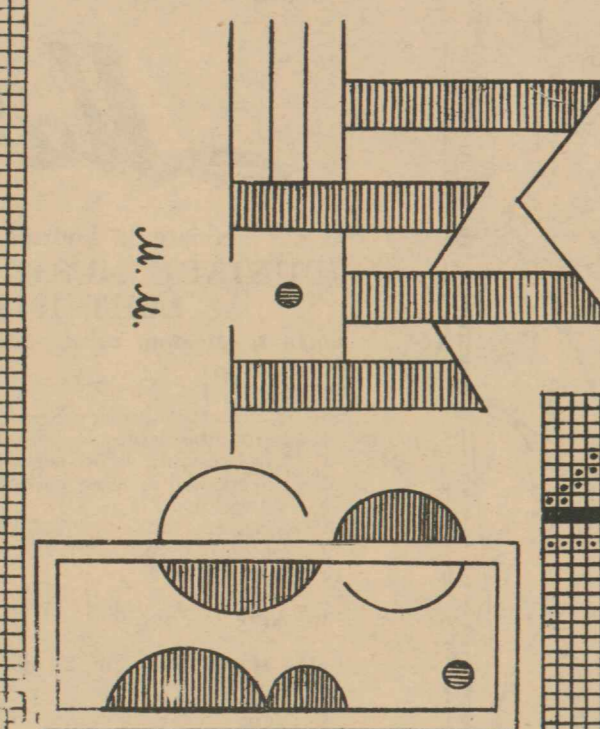
Lõige X. Sportlik sünnik...

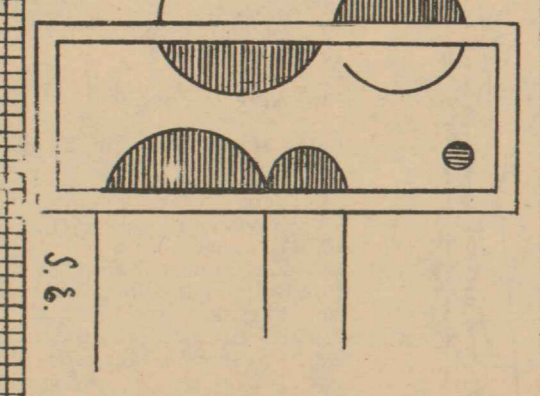
Rakendus ja põimitud motiivide seemid koostatud aknaaunistiks.

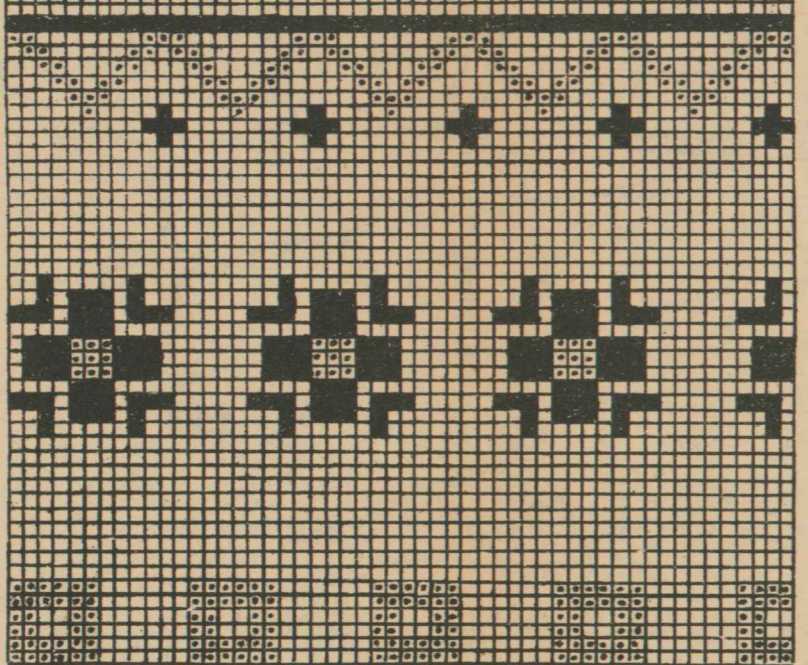
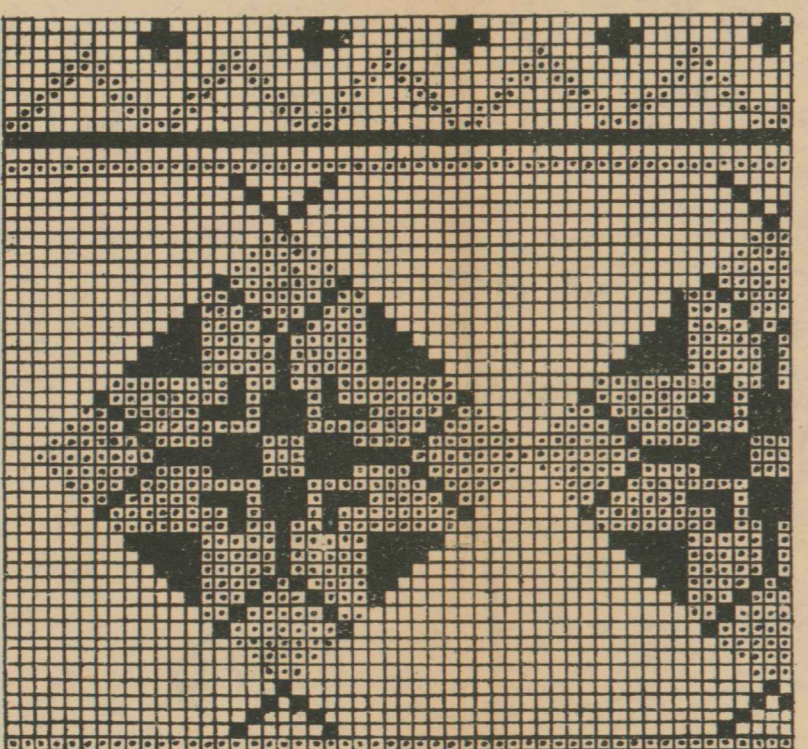
100 x 100 cm. 100 x 100 cm. 100 x 100 cm.

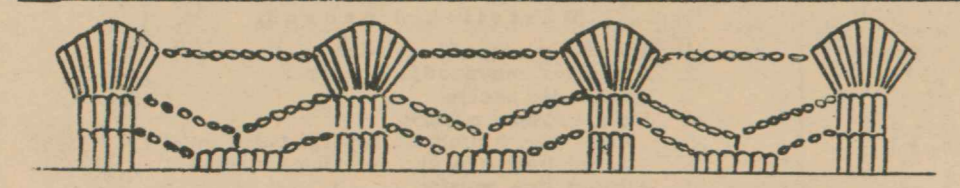
M. M.

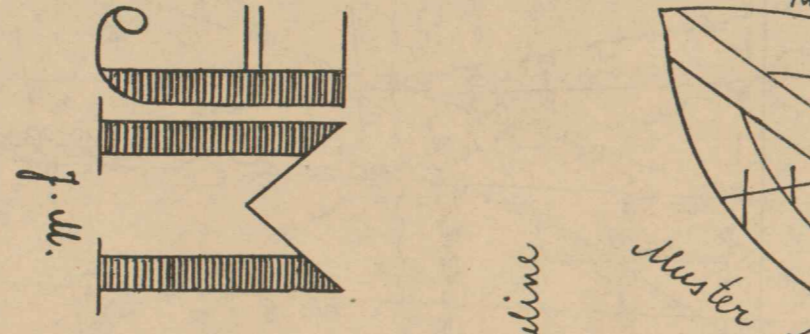
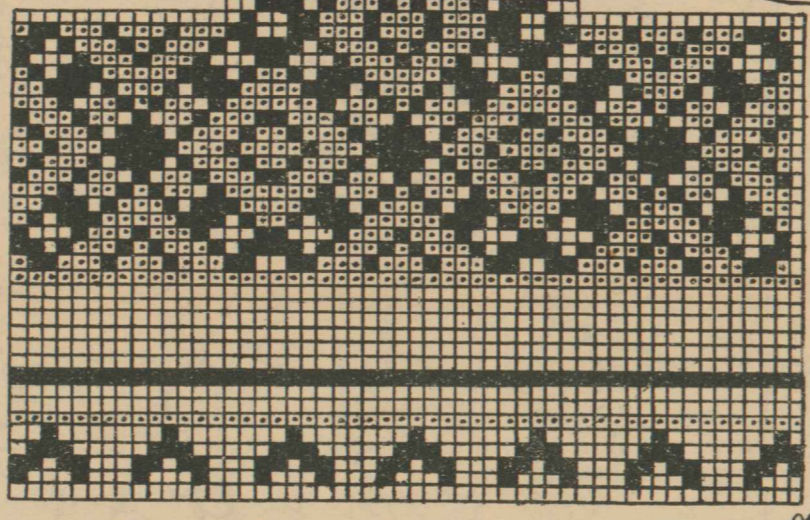
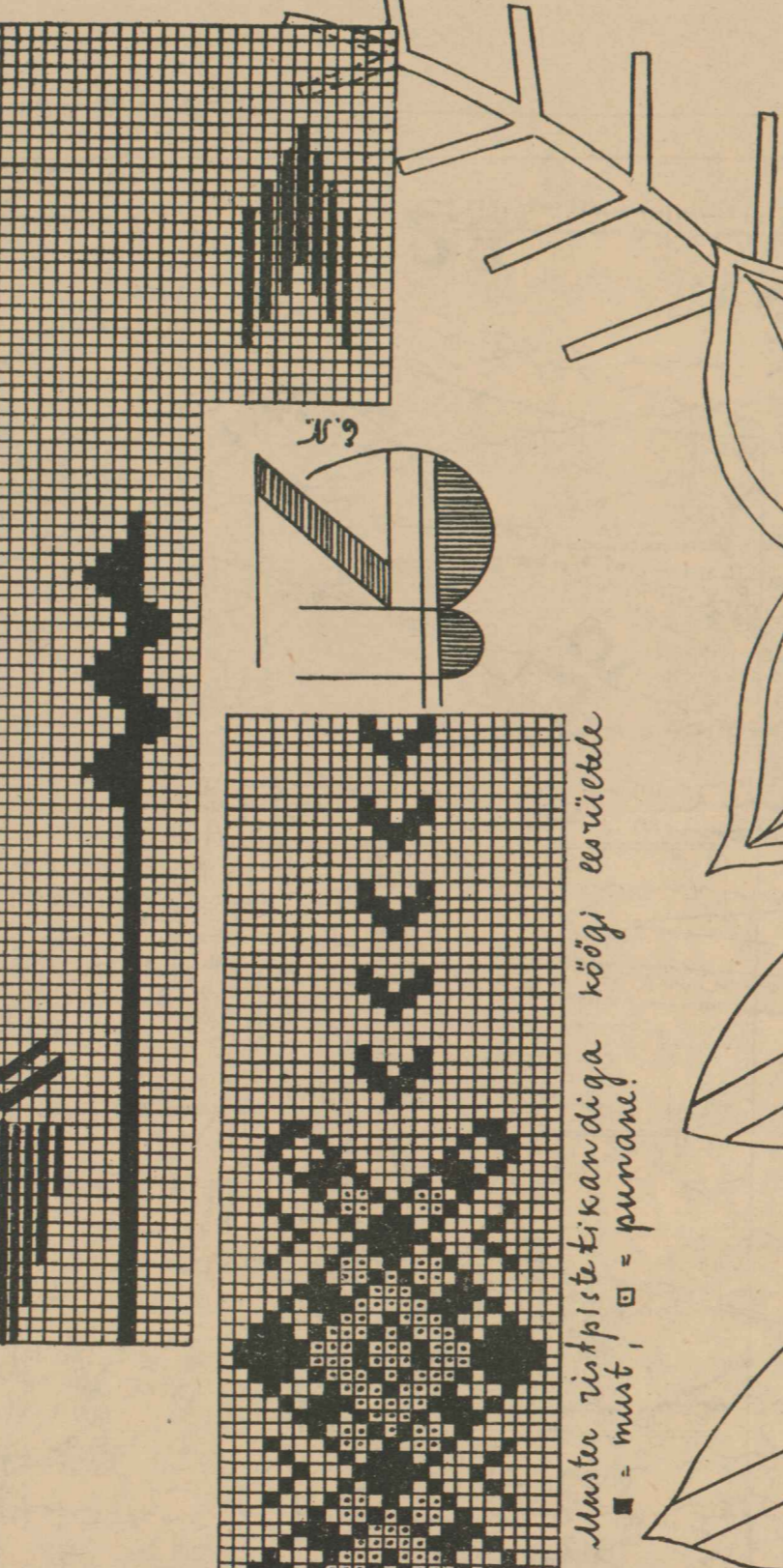
S. S.

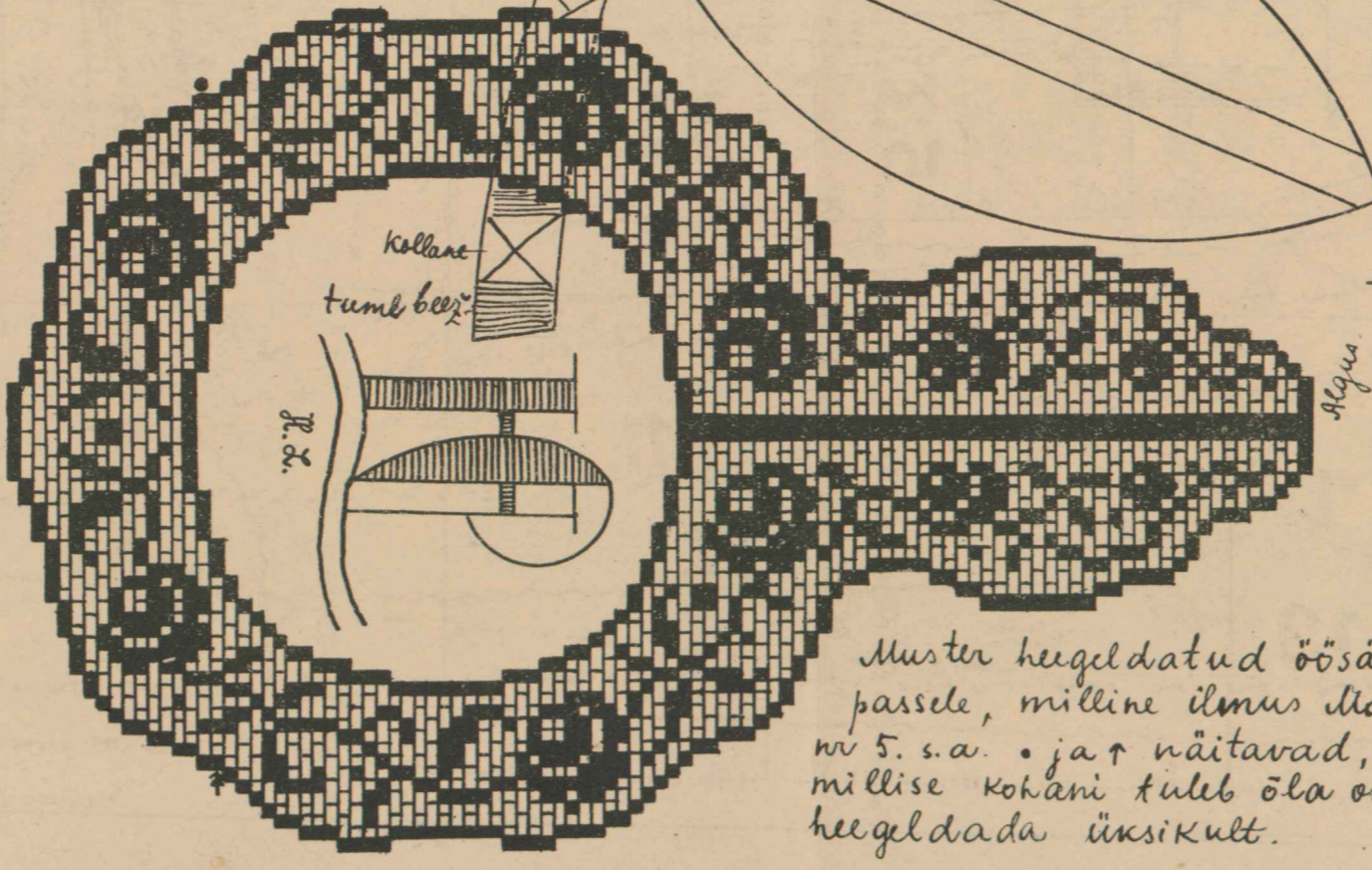
Distipistokandiga liinide.
■ = must, □ = punane.

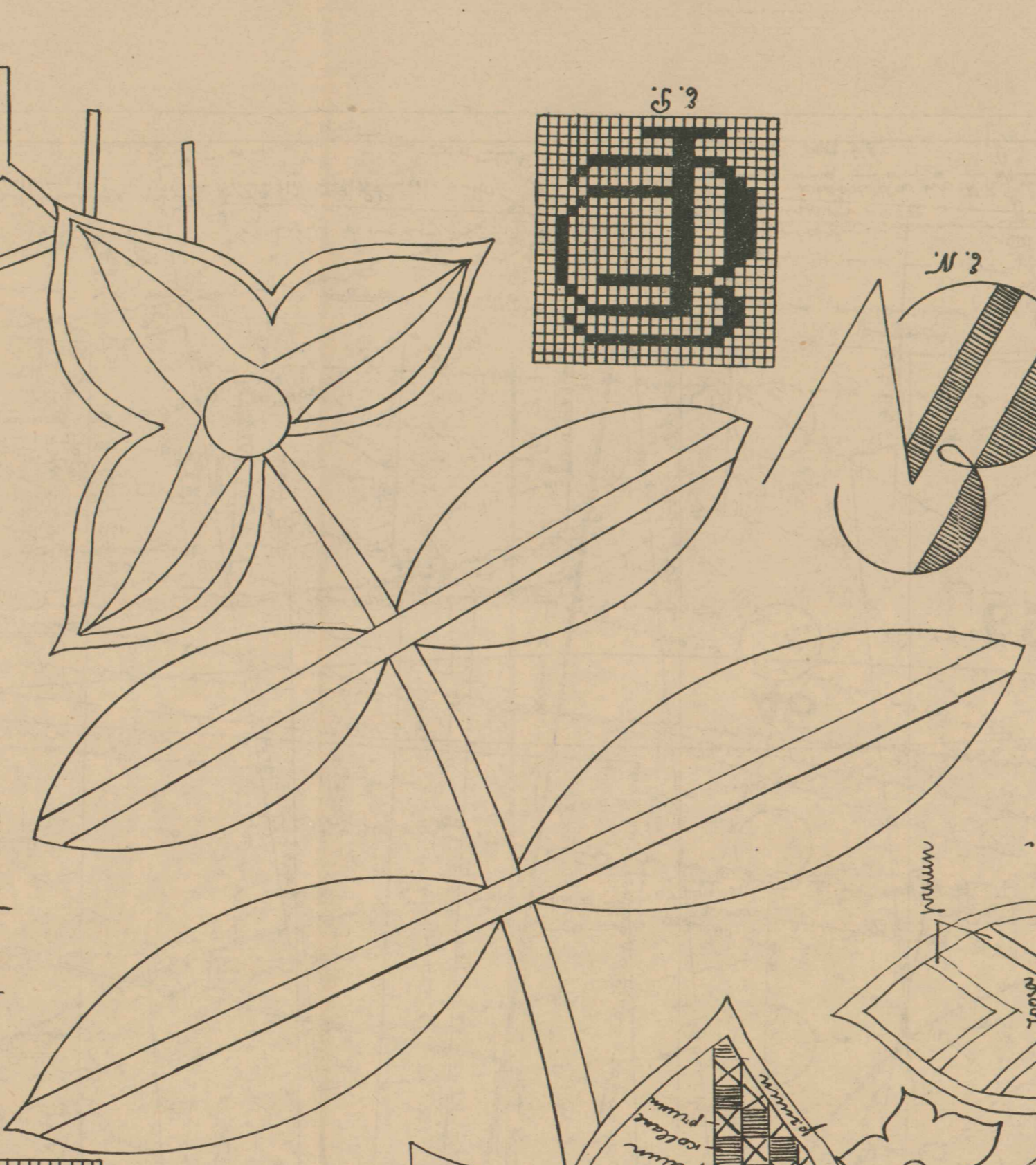
Ristpistokandiga laud-
lind ja ääripitsi mustrid.
Värvid linale: ■ - tumepruun,
□ - kollakas bež.

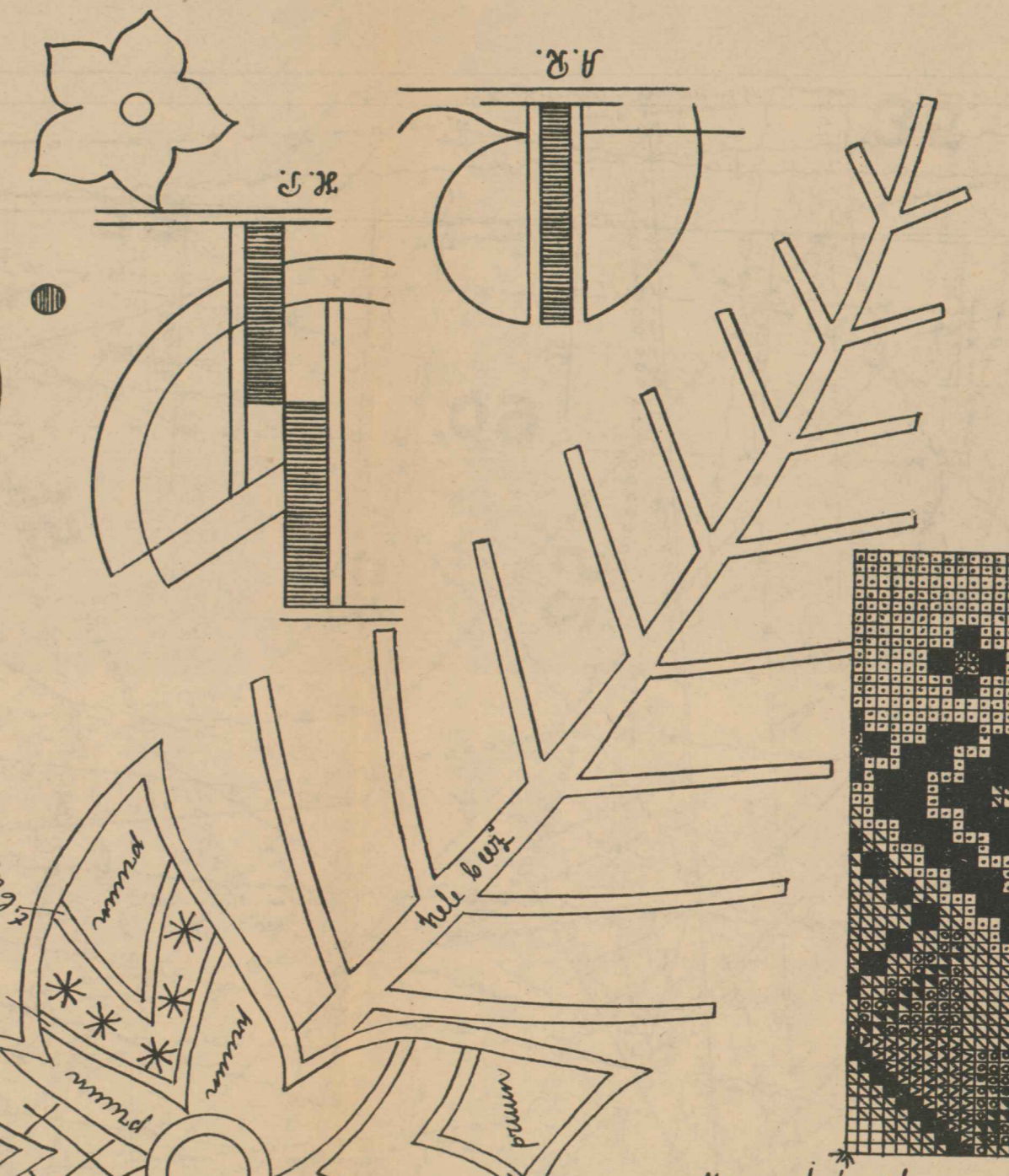
J. M.

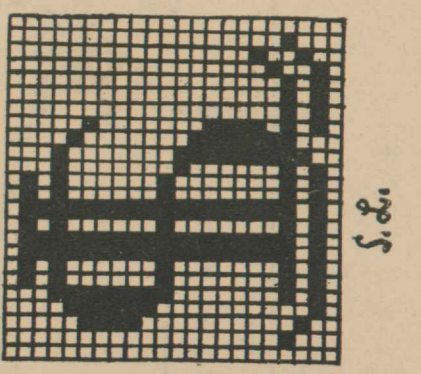
Muster heegeldatud öösärgi-
passelle, millele ilmus ilaret
nr 5. s.a. ja näitavad,
millise kohani tuleb olla osad
heegeldada üksikult.

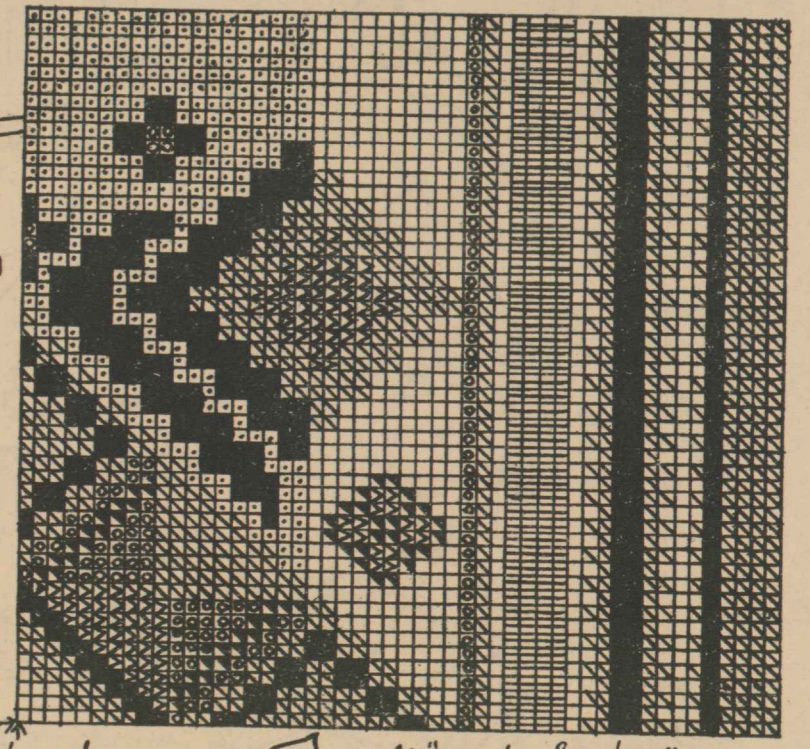
Muster ristpistokandiga tööle
■ = must, □ = punane

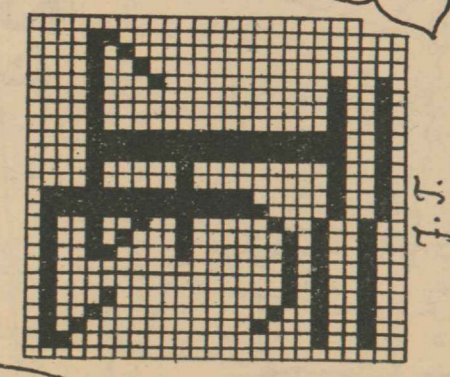
1/4 mustrit rist-
pistes tixituid
sohvapadjale.

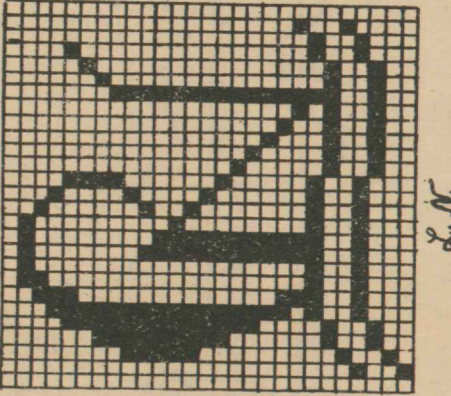
S. S.

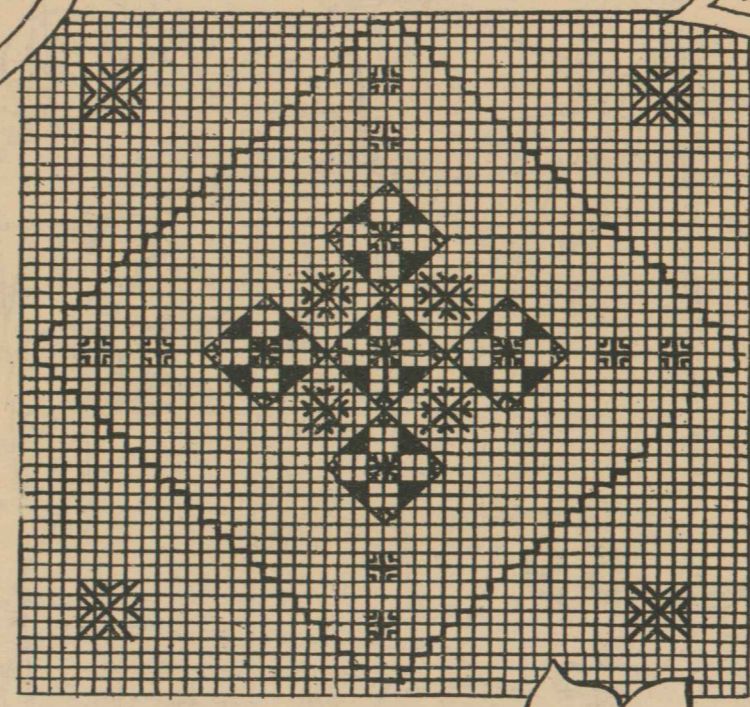
Värvid "Sestra" kaardi
■ = tume roosipruun 40
□ = kollane 10
□ = roosa-70, □ = kollane 88
□ = hele kollane 35, □ = pruun 55
□ = tume kollane 48
□ = kollane 15

J. J.

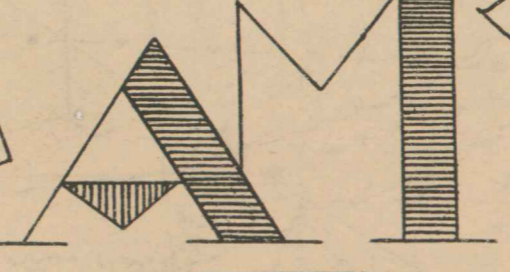

S. S.

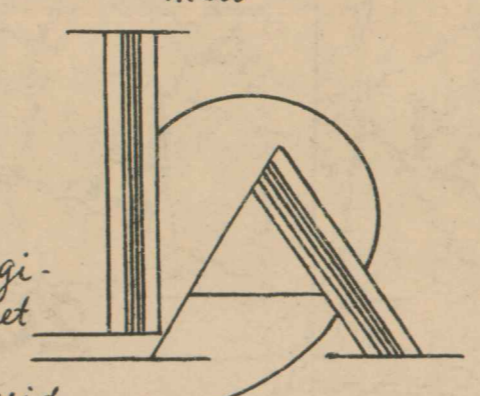

Skem tööb padjale. Iga ruut
võrdub 1 cm. Motiivid on samad,
mis esinevad Eriku mustris.

H. V.

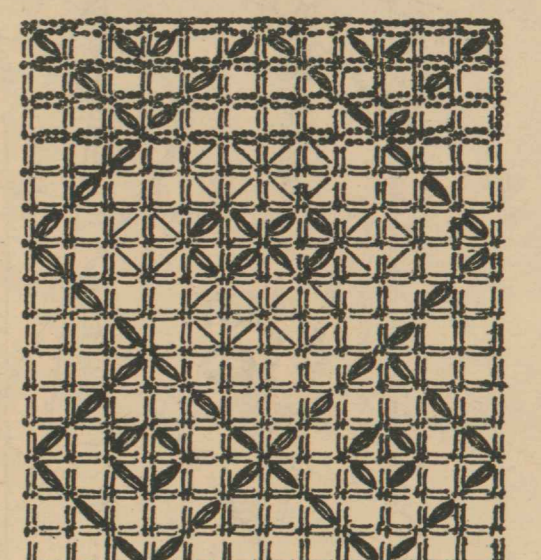

A. M.

H. A.

Skemid heegeldatud
vahepitsile ja motiivile.

Skem heegeldatud
vahepitsile.

H. M.

